

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

31104

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 5-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ రత్నాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన శుద్ధ చతుర్థి ౧౦.

No. 208
సంచిక ౨౦౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

ఇప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి కూచి కొనిన మౌనముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద

తలనొప్పుల మూమ్మను, బాముపుబొట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, బొట్లగొట్టును.
బెయితుల ఖేదించును బాపుల రూపుమాపును.
బగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే జెమట పట్టుటవలన 4 రోజు
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూచి వాడుచున్నారు.

6-11-24 తో నడక పీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుంచడగినది.

అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుకెట్టి వీడి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచిక

ఎప్పటి తీరున రాబోవు 'క్రోధన' సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపబోవుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపఁబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయతో సమూల్యములగు వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మాయుద్యమమునకుఁ దోడ్పడఁ బ్రార్థితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నావిభాగమునందే ముద్రించి ఉగాడినాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలఁచినాము. నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకుఁ జేరినఁగాని విషయవిభాగమును గావించ ననుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపువ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1924 డిసెంబరు నెల 31-వ తేదిలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను 'సంవత్సరాది సంచికకు' అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును సంపూర్ణ వివరణములతో నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. చిత్రములను మాత్రమే ప్రకటింపఁ గోరువారట్టి చిత్రములను వాని సంపూర్ణవివరములను నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే పంపవలెను. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రపత్రికాధిపతి.

వెల్లింగుటన్ సినిమా,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
29.11.24 శనివారమునుండి 5.12.24 తేది శుక్రవారమువరకు
యానివర్సల్ జ్యూయర్ క్రొత్తది 8 వ సీరీస్.
ది లెడర్ ఫుష్షర్స్ నాలగవారము 2 భాగములు
ఆరోసు గొప్పసీరియల్ 49 దినముల కథ
నేనా గర్బర్ కృత్యములు మాడతగినవి. కడపటివారము.

శ్రీమయిలవరం బాలభారతి సమాజమువారు

రాజమండ్రి చింతామణి

నాటక శాలలో ఆఖరునాటకములు
శ్రీ పాదుకాపట్టాభిషేకం 6-12-24

ప్రదర్శింతురు

కేబులవరము:— స 8.0.0, 2.0.0, 1.0.0, 0.8.0.
కె. పట్టాభి రామయ్య,

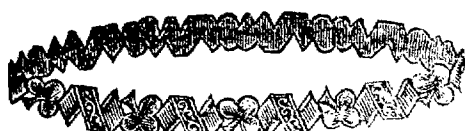
కార్యదర్శి.

ఒక లక్షరూపాయలు ఖర్చుచేసి ఈ సుప్రసిద్ధమైన
మనపౌరాణిక నూతన నాటకము
తయారు చేయబడినది.

శ్రీకృష్ణవిద్యోదనభ, రాయల్ తియే
టరులో, సి. కన్నయ్య కంపెనీ,

దశావతారము

29.11.24 తేది శనివారమునుండి ఒక వారము దినములు
ఈ నాటకము రాయల్ తియేటరులో ప్రదర్శింపబడునట్టి
కేసి, మంగళ, గురువారము రాత్రి 9 గంటలకును,
ఆది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములందు సాయంత్రము 5 గంటలకును ప్రదర్శింపబడును. ప్రవేశ కట్టుములు రజజ్యుకు ర్పు 4. ర్పు 3, ర్పు 2, ర్పు 1, 0.8.0.

క్లాసుబంగళా

బాలామణి

సూర్యచంద్ర

చిత్ర విచిత్ర పుగాజులకు పుట్టినిల్లు

ప్రస్తుత సవనాగరికమునకు తగిన బంగారుగాజులు పలు
రకములలో అనేకకొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.
2 1/2 సవరము మొదలు 6 సవరములవరకుతయారగును.
చేదారము సహా మజారి జత 1-కి ర్పు 10.0-0
ఒకసారి మావద్ద జేయుచేసిన అంగము మీకే తెలియును.
సవరము బంగారుకు సీమచెంకి పూచీ యివ్వబడును. (8)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చై నాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసెంబరు 5-వ తేది శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి ర 80.0-0 మొదలు 42.0-0 వరకు	
చియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుసుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి ర 14.0-0 14.8-0	
తెనాలి ,, డిటా ,, 15.8-0 16.0-0	
డిల్లీ ,, డిటా ,, 16.8-0 17.0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8.12-0 9.0-0	
వప్పులు ,, ,, 20.0-0 24.0-0	

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ర 11.0-0 ర 12.0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
సెసం ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
వినుములు ,, డిటా ,, 18.0-0 16.0-0	
కులములు ర 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ర 170.0-0 175.0-0	
రెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,, 60.0-0 65.0-0	
ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 55.0-0 58.0-0	
వేరు సెనగనూనె గాను బా 1-కి ర 185 మి.కె. ను 125	
అముదము బా 1-కి ర 165.0 0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

గాయపసుపు బా 1-కి ర 190.0-0 195.0-0	
చూరపసుపు ,, ర 125.0-0 180.0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరి) బా 1-కి ర 120.0-0 188.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి ర 50, 55	
కాళ్ళపా స్తిపాయకట్టు ,, ర 70, 75	
తెల్లము బా 1-కి ర 85.0-0 60.0-0	
చింతపండు బా 1-కి ర 80.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి ర 81.0-0 82.0-0	
చదరం ,, 81.0-0 82.0-0	
రవుండు ,, 81.0-0 84.0-0	

(6) లోహములు

చెండి 100 తులంకు ర 75.0-0 76.8-0	
బంగారము, తులము 1 కి ర 22.8-0 28.0-0	
సకర 1-కి 14.9-6	
ఇత్తడి బా 1-కి ర 249.0-0 255.0-0	
రాగి డిటా ర 290.0-0 295.0-0	
అస్కాచక్కెర బా 1-కి ర 86.0-0 86.12-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ర 78.0-0	
తొట్టికృష్ణము డిటా 72.0-0	
సింహం డిటా ,,	
గర్రం డిటా ,,	

(8) దూది

బొండా చెట్టుబారు 1-కి ర 820.0-0	
---------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబురూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ర 9.0-0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ర 8.0-0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ర 8.12-0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ర 9.0-0	
డిటా నెం 14 డిటా ర 9.12-0	
నూళ్ళయేనుగ నెం 20 ర 11.4-0	
జూన్ నెం 20 ర 11.12-0	
,, ,, 40 ఏ లేడిలు అయినను ర 14.7-0	
గోకాకు నెం 12 1/2 ర 9.4-0	
చద్దాక్ నెం 24 1/2 ర 11.12-0	
14 1/2 క్విలక పట్టి ర 9.4-0	

తేలువందు

తెల సీసా 1-కి రూ. 0.8-0. వి. పి. సహా 0.18-0. తేలుకాటువలన అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలుకాటువలన విషము పెద్దరులో ప్రవేశించదు. బాధ నరుములవెంట పెద్దనరుము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బండపారుదలము చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసిక బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనుచున్నాము. ప్రతియొకరు నుండవలసింది. అమ్మకొంటుందొడవో, మదరాసు - బొంబాయి.

జాబులు

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు

సాంబమూర్తి శాస్త్రిగారికి జవాబు

1924 సం॥ నవంబరు 28 తేది శుక్రవారము ప్రచురించిన ఆంధ్రపత్రికలో "ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారే" అని వ్రాసిన వ్యాసములో నన్ను ద్వేషించి వ్రాసిన స్వల్పవాక్యములకు సమాధానము చెప్పచున్నాడను.

"నిఘంటుకార్యము లాగిపోయిననుసరే రాజమహేంద్రవరమున కీపక్ష తాగ్గార లయ మార్చువలయునని కొందఱు పట్టుపట్టిరి" అని వ్రాసియుండెను. మార్చువలయునని పట్టుపట్టి నవాలో నేనొకడను. నిఘంటుకార్యములకును బహిషకాలము మునకు సంబంధములేదు ఇప్పుడు దివి మదరాసులో నుండనిది పితాపురములో నుండి పనిచేయుటలేదా! ఈమార్పులననిఘంటుకార్యము లాగిపోవుట యెట్లు? అగిపోవలయునని కోరినవారెవరు? కాకినాడకు మార్చుటకు బదులు రాజమహేంద్రవరమునకు మార్చుటని మేము కోరితిమి. రాజమహేంద్రవరములో పహాపండితుల నేకులున్నారని వ్రాయబడియున్నది. ఆకారణము చేతనే మేము కోరితిమి. "కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు వచ్చి పరిషత్ తాగ్గార్యముల నెరవేర్చుననీ పట్టుపట్టిరి". నేను వెంటనే ద్రవని పట్టు పట్టినట్లు. సత్యదురము. కాని రాజమహేంద్రవరమునుండి వచ్చినవారిలో కొందఱు కొంత ధనమిచ్చుచునియు, స్థలమిచ్చుచునియు, కొందఱు చిత్తుగాక తత్తత్కార్యము లొనర్చుచునియు నా సభలో చేర్చినవారు సత్యము. వారిపట్టికిని వెప్పినట్లు చేయుటకు సిద్ధముగానేయున్నారు.

కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు శ్రీగిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారి యాపవాదమును క్రద్ధతో విని వ్యావహారికభాషా విషయమును తీర్మానమున కంగీకారముఁజూపి వెంటనే వ్యవహారికభాషను నిరసించుచు బద్ధములు చదివెరి. ఇట్లు కావించుటయందు మీరెట్లు ప్రాయ మేమా? అని వ్రాసియుండెను. పంతులుగారి యాపవాదము మీ రెంత క్రద్ధతో వింటిరా నేను సంతోషపడతానని వినియున్నాడను. వారి యాపవాదము 9, 4 గంటల కాలములో నేను 9, 4 నిమిషములు మాత్రమేయుంటినని చెప్ప సాహసించుచున్నాను. కానీ సంపూర్ణముగా వింటినని చెప్పినమాత్ర మేమిదోమమా తెలియదు. సంపూర్ణముగా వినినప్పుడే అందరి గుణగుణములు తెలియగలవు. ఇట్టిచో మీ వ్రాతలకు మీరే వ్యాఖ్యానము చేయవలసియుండును. వారి తీర్మానముగీ కరించి వెంటనే దానిని నిరసించుచు బద్ధములు చెప్పవారు పిచ్చివాడైనఁగావలయును. లేదా మీరు వానిమతము గ్రహింపఁజాలనివారైనఁగావలయును. లేకున్న మీ కిట్టిసందేహము పుట్టబోదు. చెప్పిన విషయం:—

నేను 30 సం॥మునుండి గ్రామ్యమును నిరసించుచు నా కలాపతీ పత్రికలో, మా న ప నే వా ప త్రిక లో, గాత్రామి పత్రికలో, మఱికొన్ని యితర పత్రికలలో, అనేక వ్యాసములు వ్రాసి యున్నాడను. కొవ్వూరునందు పోవరపు రాజాగారి యాధిపత్యమున నై నమహాసభలో రామమూర్తిపంతులుగారి సమక్షమున వారివాదమును ఖండించుచు గంభీరపవాదము చేసియున్నాడను. మఱియు నిడదవోలులో రామనాథరమగారి యాధిపత్యమున నై నసభలో గ్రామ్యమును నిరసించి మాటలాడితిని. అప్పుడు అగ్రాసనాధిపతి ప్రభువులకు వాపై వాగహము వచ్చినది. మఱియు నముదిత గ్రంథాంతామణిలో నేతద్విషయమైన వాక్యాసములు కొన్ని గలవు. చిత్తగింపుడు. నేను గ్రామ్యవాదినో, గ్రాంథికవాదినో, మోహాటములకుఁ జొటిచ్చువాడనో, కానో, మీకే తెలియును. పాపము! మీ రాతనిమనస్థలో నేనన్నమాట లభ్యమైనవికాక సరిగా వినిపించుకొనకయో యిట్లు ప్రమాద పడియుండును. మరల చెప్పెద విషయం— రాజమూర్తిగారి యాపవాదమున దానిని ఖండించుచు మాటలాడఁదలంచి తిని కాని తత్కాలమున నవ్వలఁ జోయియుంటిని. నేను వచ్చునంతలో ఈపవాదము ముగిసి తీర్మానము వచ్చినది. అప్పుడు నేను మరల రా నందఱును నాయభిప్రాయము చెప్ప మనిరి. "రాజమూర్తిగారు గ్రామ్యము చెప్పకొననీ మఱియేమి చెప్పకొననీ మనకేలే! వారియిష్టము వారిది. అది కూడదని కాకించుటకు సాహిత్యపరిషత్తున కేమిసంబంధమో తెలియదు. వారి యిష్టప్రకారమైనభాషతో వారు ప్రవర్తించుటకు మన మాటంకము చేయరాదని నాయభిప్రాయము" అని చెప్పితిని. చెప్పిన తోడనే నామాట ముగియకమున్నే పంతులుగారిపక్షము మాటలాడినని కాబోలు నాపక్షమువారందఱును హర్షతాళధ్వనులు గావించిరి. అంతలో శ్రీపంతులుగారు నాయొక్కవచ్చి వారిసంతోషమును వెల్లబెట్టిరి. అప్పుడే నేను పోసి యని మా

జాడహరకుంటిని. వారియనిమర్శకత్యమునకు విచారించితిని. మరునాడు తద్విషయంకు పునర్విచారణము వచ్చినప్పుడు గ్రామ్యమును నిరసించుచు గ్రాంథికభాషకే నా "వోటు"నిచ్చితిని. ఇది మీకును తెలియును. తరువాత యతిప్రాసములేని గ్రామ్య పద్యములు చదివితిని. అట్లు చదువుట గ్రామ్యమును నిరసించుటకాదో!

రాజోవు జనవరినెల మొదలుకొని గ్రామ్యభాషను నిరసించుటకును, ఇప్పటి యొకపాటలు, వెల్లిపాటలు గర్హించుటకును "ప్రాయాధ" మను నొకపత్రిక నెలకొల్పుచున్నాను.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా ఖద్దరు

తూర్పుకృష్ణాజిల్లాలో ఖద్దరు వుత్పత్తియు, వ్యాపకమును యంతవరకు సంతృప్తికరముగానే జరుగుచున్నదని అందరకును విదితమే. ఖద్దరుజోగ్గ ఖద్దరువిడువలకు తనకున్న కొలది పెట్టుబడి వినియోగించు చుండటచేతను, కాంగ్రెసుసంఘము దూదిసప్తయ తగుగ చేయుచుటచేతను వుత్పత్తిదారులకు తగినతృప్తిహము కల్గిచున్నది. కాని నూలువిడుదల కట్టిప్రతిష్టాపనము వేరగ లేకపోవటచే అందులకు సహితము ప్రయత్నించుటకు ఖద్దరు బోర్డునకుగాని కాంగ్రెసు సంఘమునకుగాని పెట్టుబడికై మూలధనము లేక పోవుటచేతను, ప్రస్తుతము రాట్టుములు మూలబడుచున్నవి. ఇప్పుడు మనమెల్లరము మూకీభాషమునపించినచో కొలదికొలదిలో మగ్గుముల్లె నూలులేమిచే కట్టిపెట్టవలసివచ్చును. ఇందులకై సహకారపద్ధతివిధ నొకసంఘమును స్థాపించి మూలధనమును సేకరించి అందులకై వినియోగించుట తత్వవసరమని కొందరు స్నేహితు లభిప్రాయ మిచ్చుచున్నారు. ఇందునుగూర్చి 10 లేదా 12 గంటలకు మనజిల్లా కాంగ్రెసు అధీనులో (బందరు) జరిపింకసభ జరుప నిశ్చయించితిమి. కాన అభిమానులెల్లరు తప్పకదయచేయ వ్రాశించుచున్నాము.

కానూరి చిన వెంకటదానయ్య,

పరుచూరి లింగయ్య,

గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్య.

ప్రజోపాధ్యాయసంఘము, గంపలగూడెం

30.11.24 తేది సాయంత్రము 4 గంటలకు గంపలగూడెం బోర్డు ప్రాథమికపాఠశాలభవనమునందు ఉదార స్వభావులను విద్యార్థిమనుషులను శ్రీ గంపలగూడెం జమీందారుగారును అగు మ.రా.రా.శ్రీ రాజా కోటగిరి జగన్నాథ రాయణింగారి ఆధ్వర్యతక్రింద మ. రా. రా. శ్రీ తిలపుర రేణిమ్మగారి డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారును దర్బా వెంట్రా మయ్యపంతులుగారి లోకబహిరంగ సభను జరిపిరి.

ఏతత్సభకు పారు లెల్ల రక్తుత్సాహమునంబులతో జనుకొనిరి. ప్రభువునకు పాఠశాలవిద్యార్థుల సహజగురుకంఠ స్వస్థములతో దైవప్రార్థనమును గావించిరి. పిమ్మట కరతాళధ్వనులు చెల్లెగ సభ్యునియొన్నిక జరిగెను. అనంతరము స్కూల్ డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారు శ్రీదర్బా వేంకటరామయ్య పంతులుగారు ప్రాథమికవిద్యార్థివర్గమును గూర్చియును, విద్యయం దితరదేశీయులకున్న వాంఛులెట్లు వెనుకబడియున్నదియో న శ్రీవిద్యాంగమంత్రులగు సర్ పి. పి. పాత్రోగారు ప్రాథమికవిద్యార్థివర్గముకై యెట్లు పాటుపడుచున్నదియును, పురజనులలో ముఖ్యులగువార లొకసంఘముగా నేర్పడి విద్య నభివృద్ధిపఱచుమార్గములనుగూర్చియును 2 గంటలకాల మతిగంభీరముగ నుపన్యసించిరి. శ్రీడిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారి ప్రోత్సాహమున ప్రారంభవిద్యను పెంపొందించు నుద్దేశముతో గ్రామస్థులను, ఉపాధ్యాయులను కలసి పనిచేయునట్లు వైపేరుతో నొక సంఘము స్థాపింపబడెను.

ఉపసంఘము

అధ్యక్షులు:—శ్రీరాజా కోటగిరి జగన్నాథరాయణింగారు.

ఉపాధ్యక్షులు:—శ్రీయుత కొత్తగుండ్ల పిచ్చయ్యగారు.

కార్యదర్శులు:— 1 బోర్డు పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులగు లాల్ మరీఫ్ సాహెబుగారు. 2. శ్రీయుత కొత్తగుండ్ల అంజయ్యగారు

కోశాధ్యక్షులు:— వజ్రనేపల్లి బాలయ్యగారు.

సభ్యులు:—1 శ్రీయుత అప్పరాజు వెంకట సుబ్బారాయుడుగారు, కాజా పిచ్చయ్యగారు, కొల్లా కోటయ్యగారు, దారా నరసింహంగారు, కత్తికోట లక్ష్మీనారాయణాచార్యులుగారు, కొర్ర వెంకయ్యగారు, గొర్ర తిరుపతయ్యగారు. మహమ్మద్ ఖాసింసాహెబుగారు, కతారు సోమయ్యగారు.

జస్తినుపక్షము-బొంబాయి

సమావేశము

అన్ని పక్షములు కలసి పనిజేయవలసిన అవసరము

జస్తినుపక్షమునాయకుల అభిప్రాయములు

దక్షిణభారతీయ బ్రాహ్మణేతరసంఘమువారి యాజమాన్యము నిన్ను సాయంత్రము సౌందర్యమహానందు ఒక బహిరంగసభ జరిగెను. ది. బి. ఎం. శృంగేరి నాయకులు ఎం. ఎల్. సి. గారు అధ్యక్షతవహించిరి. బొంబాయి వికమత్సమువేళమునకు జస్తినుపక్షము తరఫున ప్రతినిధులుగా జిల్లిన ఎ. రామస్వామి మొదలియారు, బి. మనస్వామి నాయకులు, జి. వి. మినూ, టి. సుందరాచార్యులుగూడ ఈ సందర్భమున తాము బొంబాయి సమావేశమునందు తాము నర్హుల పనిని గురించియు, వికమత్సములకు ఆవశ్యకతను గురించియు నుడివరి.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు

జస్తినుపక్షమువారు మాకు కొన్ని యుత్తరపులి నోసగి బొంబాయికి పంపినపుడు, దేశమువందు వేరేరూ రాజకీయపక్షములం దెంతవరకు వికమత్సము సాధ్యమునో చూచి, దానిని సంపాదించుటకు మనఃపూర్వకముగ ప్రయత్నించుటకుగాను వెళ్లితిమి. మనపక్షముయొక్క స్థితి సరిగ లేదనిగూడ గొంతకాలము నుండియు అనుకొనుచున్నాము. ఇంతవరకు మనము ఒక రాష్ట్రీయపక్షముగ మాత్రమే యుండిపనిచేయుచుంటిమి. అఖిలభారత సమస్యలసందర్భమున మనయభిప్రాయముల నిదివరకు ప్రకటించుచునేయుంటిమికాని అఖిలభారతసమస్యలందు అఖిలభారతపక్షములతోను కలసి పనిజేయుటగాని సంప్రతించుటగాని ఇదివరకు మనకవకాశము గలుగలేదు. అందుచే మనపక్షము ఢిల్లీ, సిమ్లానుండి ప్రభుత్వవర్గముగాక అఖిలభారతనాయకులుగూడ మరచిపోవుచుండిరి. ఇంతవరకును, అఖిలభారత రాజకీయములం దితులతోకలసి పాల్గొనకపోవుట మనదోషము. అందుచే దేశముం దింతప్రాంతములవారందరిలోను మనపక్షమును గురించి దురభిప్రాయములు వ్యాపించియున్నవి. అంతియగాక ఈ రాష్ట్రమున మనయద్యముయొక్క ఆదర్శము చాలవరకు ఖండింపఁబడినది. అందుచే ఇతరరాష్ట్రమునందు దుస్థితియందున్న బ్రాహ్మణేతరసామ్రాజ్యముగూడ వ్యాపించిపోయినది. నభివృద్ధి పరుల పక్షం నీ యున్నది. ఇందులకు మన పక్షమును అఖిల భారత పక్షముగ జేయవలసియున్నది. ఇటీవల సిరాష్ట్రమునందు గలగురువును విషయముల జూచినయెడల, ఈపక్షము నితర రాష్ట్రపక్షములతో గలపి బలపరుపవలసిన యావశ్యకత గన్పడుచున్నది. ఇతరపక్షములవారు పాల్గొనకపోవుటచే, అఖిలభారతజాతీయమహాసభనుండి రాజకీయముల తొలగించి మరియొకరికిని దానిని అట్టిసాంఘికభగ జేయు నూచనలు గాల్పించుచున్నవి. కాంగ్రెసునందును జాతీయోద్యమములందును మనము పాల్గొనకపోవుచుండుటయే ఇందుకు కారణము.

మనము అఖిలభారతపక్షములతోగాని, కాంగ్రెసుతోగాని చేరినయెడల, అంతమాత్రమున మనసంఘమును రద్దు జేయుదుమనమాత్రము లేదు. జస్తినుపక్షము మనకురాజకీయ జీవితము నొసగినది. అపక్షము లేకపోయినచో మన జీవితపరిస్థితులు వేరుగనుండెడివి. ఈపక్షనిర్మాణము సెంతమాత్రమును రద్దుజేయు నుద్దేశము లేదు. కాని, అన్ని భారతరాజకీయపక్షములనుకలసి వికమత్సముతో ఒక కార్యక్రమమును స్థాపించుట సరియైనది. మిథును తలపెట్టెను.

బొంబాయి సమావేశ వాతావరణము

శనివారము సాయంత్రము బొంబాయి జేరినపుడు, గాంధీగారు, బెంగాలు ఆర్డినెన్సుల ఖండించు తీర్మానము నుపసాదించునని వింటిమి. ఇది కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు సరియగుపద్ధతి గాదని దలచితిని. రాజకీయపక్షములన్నిటియందును వికమత్సమును అందరికిని ఆచరణయోగ్యము కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటకు సమావేశము ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆయనదేశముతోనే అందరూ వచ్చిరి. అపని తిరువాతే ఇతర పక్షములను జూడవలెను. ఇతర విషయములతో సభను ప్రారంభించుచో విశేషము లభింప గాగలదు. అందుచే నట్టిపద్ధతి, క్రమభంగమైనది. బెంగాలు ఆర్డినెన్సుల ఖండించుటయందు దన్ని పక్షములవారును విశేషించియుండుట కాక తాళియముగాని చేయగూడదు.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సుల నందరు గలపి ఖండించుట కవసరమేమియని అడుగవచ్చును. దేశమునందలి రాజకీయపక్షము

అన్నియు, కేరళగూ, నీ ఆర్డినెన్సుల నిదివరకే ఖండించి యుండెను. కాని ఎంతవరకును పక్షమైనను అన్ని పక్షములును కలసి కావించిన తీర్మానమునకును జలము ఒక్కపక్షముయొక్క తీర్మానముల కుండజాలదు. అందుచే నన్ని పక్షములవారును గలసి బెంగాలు ఆర్డినెన్సుల ఖండించు బలపరమయ్యెను. కాని ఈ తీర్మానమును వర్ణించుటలో, సభాద్వేషమును మరచిపోకుండ జేయుటకుగాను ఈ బెంగాలు ఆర్డినెన్సుల ఖండితీర్మానమును సభ చివరకు నిలిపియుంచవలె నని ప్రతిపాదించితిని. అసలగుటకు గలుగుఫలితము ముందుగానే నాకు తెలియెను. కాని అసలగుటకు సభాద్వేషముందలి దృష్టిలోనికి దెచ్చుటయే నాయుద్దేశ్యముగాన నాసంరక్ష నుపసాదించితిని. సవరణ విగ్రహించునను సవరణయొక్క యుద్దేశము సెరవేరెను. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు దేశమునకు మహాపకార మొనర్చెను. అది లేనియెడల భారతదేశమునందలి వేరేరూ పక్షముల యుద్దేశ్యమును గురించి ఎవరూ దలచియుండెడి వారు గారు. ఇతరపక్షములవారికి కొందరిలో ఏపక్షముయొక్కయు సహకారమును నిర్లక్ష్య మొనర్చి జయింపగల మను నొక యుద్దేశము వ్యాపించియుండెను. ఆర్డినెన్సులు వారిభ్రాంతిని తొలగించి, అన్ని పక్షములను కూడగట్టుకొనిననేగాని లాభము లేదని వారికి దెలిపెను.

లిబరలు పక్షము తీర్మానమునకుం దున్నది. వారియందు కృతజ్ఞతయును తక్కువ. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు తీర్మానము మొదట రావచ్చునాయని నాప్రక్కనున్న మితవాదసభ్యు నడిగితిని. అది తప్పని ఆతడు ప్రత్యుత్తరమొసగెను. కాని వోటింగు సమయమున ప్రతిపక్షములకు వోటుజేసెను. మితవాదలందు కొంద యొకభిప్రాయమును, మరికొందరు అందుకు ప్రతిపక్షములకు చేరు అభిప్రాయములను దెలుపుచు నుపసంగించిరి. ఇట్టి అసభ్యుభావములను వారికిరి అభివృద్ధి గాజాలదు. ప్రతిపక్షములకు తమ యభిప్రాయములను నిర్ణయముగ దెలుపవలసినసమయము వచ్చినది. వికమత్సమునకుయొక్క ఆశయము జయప్రదము గావలెననియెడల అన్ని రాజకీయపక్షములును తమ యభిప్రాయములను బహిరంగముగ దెలుపవలెను. బెంగాలు ఆర్డినెన్సుల ఖండించు తీర్మానమును రచించుటకు ఏర్పరుపబడిన యుపసంఘమువారు పరస్పరగౌరవభావముతోను సయంక్రమము వాదన నంగీకరించుటకు సిద్ధముగ నుండిరి. ప్రతిపక్షము వికమత్సముతోను ఆతురతను గన్పరచుచుండిరి. అసంఘమునందు మితవాది మొదలు ఆమితీప్రవాది వరకు నందుండిరి. అందు అఖిలభారత నాయకులు గన్పరచిన పరస్పరసహభావమును జూచినపుడు, వికమత్సము తప్పక కుదురునను దృఢపత్యము నాకు గలిగెను.

ఆర్డినెన్సు తీర్మానము

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ఖండించుతీర్మానము, అన్ని పక్షములను అంగీకారయోగ్యముగ విధిమున రాజీగారచింపబడినది. తీర్మానమునందలి సవరణల కేయొక్కపక్షమువారుగాని బాధ్యులనిచెప్పబడుచున్నవి. ఈ తీర్మానమునందు మూడు స్పష్టమగువిషయములుగలవు మొదటిబెంగాలు ఆర్డినెన్సు ఖండింపబడినది. తరువాత విప్లవరాజక చర్యలు ఖండింపబడినవి. తరువాత అన్ని పక్షములవారును స్వరాజ్యమును త్వరలో గోరుచున్నారని తెలుపబడినది.

ఈ తీర్మానములందు మొదటి భాగమును మొదటినుండియు ఒక్క చాక్టరు అనిబెంటుగారు మాత్రమే. ఆమెయనుచులలో నిద్దరు ముగ్గురుతప్ప అన్ని పక్షములవారునేక గ్రీవముగ బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ఖండించిరి. అందరు నొక్కయభిప్రాయముతో నున్నను బెంటుగారు మాటలాడునప్పు డతిగౌరవ భావముతో తునవరకు నతిశాంతముగవినిరి. ఇది చాల గొప్పవిషయము. 76 వత్సరములయొక్క మిగిన తరువాతగూడ నింత దైర్యోత్సాహములు నామే ప్రదర్శించుట ప్రశంసనీయును.

ఖండించుటకు కారణములు

బ్రాహ్మణేతరపక్షము బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ఖండించుటకు బలమగుకారణములు గలవు. శాసనసభలకు దెలియకుండ వెనుకబాటున నీర్ది నెన్సుల నొసర్చుట అశాస్త్రీయము. ఆర్డినెన్సుల జేయుటనుగురించి భారతప్రభుత్వమువారు రాలొచ్చియున్న సమయమున వానిని గురించి భారతమంత్రితో నుత్తరప్రత్యుత్తరముల నొనర్చుచున్న సమయమున భారతశాసన సమావేశము జరుగుచుండెను. రాజప్రతినిధిగారు రప్పించు. అతి సులభముగా నావిషయమును భారతశాసనసభయెదుట దెల్పగలదు. అట్టిఆర్డినెన్సుల కవసరమును విప్లవసంఘము లున్నట్లు నిదర్శనములను భారత శాసనసభవారియెదుట పెట్టి వారిలో సంప్రదించియుండవలసినది. స్వరాజ్యపక్షమువారి నిరంతరప్రతి

ఘటనావిధానములను భారతశాసనసభయంద్రి ఆర్డినెన్సుల ప్రతిపాదించినను నిరాకరింపబడునను కారణముచే నట్లునర్పలేదని కొందరు సమాధానము చెప్పెను. ఇట్లుం ప వచ్చును. ఈ సంచిధానము నందు ఎట్టిసత్యము లేదు. మొదటివిషయము, స్వరాజ్యపక్షమువారు ఇతరరాష్ట్రీయసభలలోవలె భారతశాసనసభయందు దధికసంఖ్యాకులుగ లేరు. భారతశాసనసభయందు వారి సంఖ్య 145 లో 45 మాత్రమే. ప్రతి రోజు విధానము నంగీకరింపని సభ్యులింకను 10 మంది గలరు. ప్రభుత్వమువారు తమకు బలమగుకారణము లున్నయెడల వానిని తెలిపినచో 10 మంది సభ్యులును అనుకూలభావముతో వి నెడివారు. ప్రభుత్వమువారు రెంతవరకు కారణముల దెలిపినను రాజకీయపక్షములు అందుముఖ్యముగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యు లీ ఆర్డినెన్సులను అంగీకరింపక ప్రతిపక్షముగ నుండెడివారని సమాధానము జెప్పబడుచున్నది. ప్రాతచరిత్రను జూచినయెడల నిట్టితలంపున కట్టి ఆధారమును జేయగలరు. గత 15 సం॥ లుగా శాసనసభలందు ప్రజాప్రతినిధులు గలరు. ముద్రాశాసనమును జేయునప్పుడు, ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులే బలపరిచిరి. ప్రస్తుత రీ నెన్సుకంటేను తీవ్రముగ భారతరక్షణ శాసనమును భారత శాసనసభయందు ప్రవేశ పెట్టెను. ప్రభుత్వమువారు దెలిపిన కారణములు సంతృప్తికరముగ నుండుటచే ప్రజాప్రతినిధులు పృథగ్యతార్థముగ బలపరిచిరి. ప్రాతచరిత్రను జూచినయెడల, శాసనసభవారి ఆర్డినెన్సులకు సమ్మతించెడివారనుట కట్టి ఆధారములేదు. శాసనసభవారు నిరాకరించినను, ముందుగా నీ ఆర్డినెన్సుల శాసనసభవారియెదుట పెట్టి అందుకు కారణముల దెలుపునెడల కొంతమందియైనను ప్రభుత్వసభ్యులు జలపడిచెడివారు. లిట్లుప్రభు విప్లవ చాలక్రమపడి యొనర్చుచున్నవారనలకును, ప్రచారమునకును కొంతమైన ఫలముండెడిది. ప్రభుత్వమువారు మొదట అవిశేషమగుపద్ధతి నవలంబించుటచే లిట్లు ప్రభువు యెంతతీవ్రముగ ప్రచారమొనర్చినను లాభము లేక పోవుచున్నది.

ఆర్డినెన్సును ఆచరణలో పెట్టు పద్ధతి ఎంతమాత్రమును బాగుగ లేకపోవుట, బొంబాయి తీర్మానమును బలపరుచుటకు మరియొక కారణము. విప్లవమున్నదనియేగాక ఆర్డినెన్సులకేంద్రనెట్టజేయుబడినవారే ఆరాజకీయనిగూడ నమ్మి అందులకంగీకారమొసంగవలసినదని ప్రభుత్వమువారు మనలనుగోరుచున్నారు. ఆర్డినెన్సుజేయుబడినవారి వర్తనము, ఆరాజకమైనదని తాము చెప్పినపుడు తమ మాటలందు సంపూర్ణముగ విశ్వాసమును నుంచవలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. కాని అట్లు విశ్వసించుటకు, ఇట్టి విషయములందు ప్రభుత్వమువారి ప్రాతచరిత్రయంతయు ప్రతిపక్షములకు నున్నది. వెనుక బానిసాములకు నేరము సందర్భమున నిట్లే ప్రభుత్వమువారు అరెస్టుజేసి ద్వీపాంతరవాసమునకు పంపిరి. అసమయమున సురేంద్రనాథ యెకర్లీ, భూపేంద్రనాథ బాసుగారు ద్వీపాంతరవాసమున కంపబడుట, ఒక పెక్కుకలకలజేపడచే తప్పిపోయెను. అట్టి దెన్నెగారు ప్రభుత్వమువారి కత్తంత విశ్వాసపాత్రుడైన మంత్రిగ జేయబడినది. సర్ బిరుదము నొసగిరి. భూపేంద్రనాథ బాసుగారు భారతమంత్రి కార్యాలయమున సభ్యుడుగ తీసికొనబడినది. లోకమిహనునందు సభ్యుడుగ జేయబడినది. ప్రభుత్వమువారి రహస్యములన్నియు వాతనికి వప్పజెప్పి బెంగాలు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యుడుగ జేయబడినది. మార్లు లాసమయమున ఆరాజకముగ ననుమానింపబడి ద్వీపాంతరవాసమునకు విధింపబడిన హరికేశనులూగారు, ప్రభుత్వమునకు విశ్వాసపాత్రులగు సలహానొసగు మంత్రిగ జేయబడినది. జర్మనీనుండి ధనసహాయము నందుచు విప్లవమును బోధించుచున్నదని ప్రభుత్వమువారిచే ననుమానింపబడిన వి నెంటుగారు విల్లింగ్డనుప్రభునకు ముఖ్య వ్యవహారములందు విశ్వాసపాత్రులగు సలహా నొసగుల యొక్కరాలయ్యెను. ఆరాజకముగా ననుమానించి నిర్బంధమున నుంచబడిన అనేకమంది, తరువాత నిర్దోషులుగా విడుదలయ్యిరి. ప్రభుత్వమువారు తమచర్యలచేతనే తా మిదివరకుజేసిన కార్యములు పొంబాయినియే అన్యాయములనియు అంగీకరించిరి. అట్టి సీతియందు ప్రభుత్వమువారు రిప్పుడు నిర్బంధించినవారు నిజముగ ధోషులనినమ్మి తమచర్య నామోదింపవలెనని ప్రజలను గోరినయెడల, వారెట్లువిశ్వసించి అమోదింపగలరు? ఆ కారణములచే బెంగాలు ఆర్డినెన్సులను ఖండించు తీర్మానములను మేము బలపరిచితిమి.

వికమత్సమునంఘము

తరువాత వికమత్సమునంఘము నియమింపబడినది. జస్తినుపక్షమువారికి కొన్ని ముఖ్యమాత్రములు గలవు. వానిని

త్యాగమొనర్చుటకు సాధ్యముగాదు. కాని ప్రతివారును కొంత త్యాగమొనర్చి యందుకుజనినకేగాని అందరును కలిసి ఒకకార్యక్రమమును సాగించుటకు సాధ్యముగాదు. అందుచే ప్రతివారును తమ కార్యక్రమమునందు కొంతవరకు త్యాగమొనర్చవలెను. బొంబాయికివచ్చిన నాయకులు ప్రమాదముతో మైత్రియే ప్రధానముగా ఉద్దేశించిరి. ఏకపక్షముపై ఏకకార్యక్రమము సాధ్యమునో ఉపశామముగాదు నిష్పయించెదరు. తప్పక వికమత్వము కుదురునని హామీ కట్టవలెను నమ్మకము గలదు. ఆ విషయమున మంగళూరు జైల్లోనున్న బొంబాయి, మధ్యపరగ జాల మదరాసు రాష్ట్రముల బ్రాహ్మణేతర పక్షముల సంయుక్త సమావేశము కర్ణాటకనుండి జరుగును. సమావేశమైతేగాని మరల బ్రాహ్మణేతరపక్ష సమావేశమును కర్ణాటకలో జరుపవలెనని కోరిరి. కాని రాష్ట్రీయసభ రాష్ట్రమువెలుపల జరుపవలెనని చెప్పితిని. ఇప్పుడు ఈ మూడు రాష్ట్రముల బ్రాహ్మణేతర సమావేశము ఏర్పడుట చాల సంతోషము. ఇది ఇంకను అభివృద్ధియై అఖిలభారత సమావేశముగ మారునని నమ్ముచున్నాము.

బి. మునుస్వామినాయుడుగారు

మాటలాడుచు, బొంబాయి వికమత్వసమావేశము వంటిది ప్రస్తుతస్థితియందు చక్కసమునందు అది యేదోవిధమున సంభవించియుండెడిదే ననియు నుడిచిరి. బొంబాయి సమావేశము చాల జయప్రదముగ జరిగెను. సమావేశ ప్రారంభమున కాంమంది వికమత్వము కుదురుదని యెంచిరి. కాని తుదకు అందరును గొప్ప ఆశలతో తిరిగివెళ్లిరి. ఈ సమావేశమునందు గాన్పించిన ముఖ్యవిషయము సహాభివృద్ధి. ఇదివరకు గొప్ప గొప్ప నాయకులు బహుమతిని పుచ్చుకొని అల్లరిజేయుట సర్వసాధారణ మయ్యెననియు బొంబాయి సమావేశమున ఎంత ప్రతికూలముగ మాటలాడినను అమితశాంతియతో వినియు నుడిచిరి. వికమత్వ మిదివర కెప్పుటికంటెను ఇప్పుడవరకు. బెంగాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ మానవుని సామాన్యమగు హక్కులను భంగపరచుచున్నది. బలమగు కన్యకైతిపుపక్షము అధికారమున నున్నది. వారిపరిపాలన మెట్లుండునో ఈజిప్టుకుండు వారవలంబించుచున్న విధానమునకు ముందుగనే దులి జూచుచున్నాము.

సి. సుందరరావునాయుడుగారు

మాటలాడుచు బొంబాయి సమావేశమునకుండు వికమత్వభావముతో నిండియుండెనని నుడిచిరి. బెంగాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ దేశము నందలి వేరే వేరే పక్షముల నొక ప్రదేశమునకు దెచ్చి దేశమునకు మహాపరాకాష్ఠ మొనర్చెను. ఈసభ జయప్రదముగనుండు కొక్కటే కారణము. అసభకు ఎంతమంది ప్రతినిధులు వచ్చినను విషయపరిష్కారమునం దొక్కొక్కపక్షమున కొక్కవోటుమాత్రమేయుండునని గాంధీగారును, నెహ్రూగారును ముందుగా చెప్పిరి. అట్లుగాక అచ్చటను వచ్చినసభ్యులను బట్టి వోటులను నిర్ణయించియున్నచో అల్పసంఖ్యాక పక్షములకు అసంతృప్తి కరముగనుండెడిది. అసంతృప్తియంతటి ప్రభుత్వము వారి చర్యలవలన భారతీయుల నందర నొక్కపక్షముగ నొనర్చెదరు. భారతీయులందు వికమత్వము గలుగకుండనేక ప్రయత్నము లొనర్చెదరు.

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు ఉపన్యాసము జెప్పి పక్షముతరపున బొంబాయికి వచ్చి కాంచినసేమకు కృతజ్ఞుడయ్యెను. అధ్యక్షునకును ఉపన్యాసకులకును కృతజ్ఞతాపదనములతో సభ ముగిసెను.

ఇప్పుడే వచ్చినవి ! ఇప్పుడేవచ్చినవి !!

నాటక సంఘములకు
కావలసిన, కలరులు, టోపాలు, డ్రస్సులు, బ్రోచీలు మొదలగునవి వెల సరసముగా దొరకును.

అన్నింటినిగీను పెయింట్లు 1 డ్రిక్	0 10 0
పాకింగ్ పెయింట్స్ 1 సీసా	1 4 0
డిటర్జెంట్ లోకల్ మేడు 1 సీసా	0 14 0
స్పిరిట్ గం బాల్బ్ 1 సీసా	0 8 0
క్రీపుయోయి అన్నింటిలో 1 అడుగు	0 8 0
సిల్వర్ లోకల్ మేడు 1 బత్	1 6 0
రాబిన్సన్ లోకల్ మేడు	8 8 0
డిటర్జెంట్ రెండవరకం	4 8 0
క్రీపుయోయి లోకల్ మేడు	9 0 0
డిటర్జెంట్ రెండవరకం	4 8 0

కె. నాదముని అంశు సన్,
164 చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

కళావంతుల విద్యాసంఘము గుంటూరు

కార్యనిర్వాహక సంఘము రెండు సంవత్సరముల కొకసారి సభ్యుల యెన్నికలు జరగవలెననెడి సామ్రాజీ యాక్టు క్రింద రిజిస్టరుకాచిడిన కళావంతుల విద్యాసంఘపు మొదటిరాండు నందలి రూల్స్ ప్రకారము యీసంవత్సరం నవంబరునెలలో యెన్నికబాదు ఖాళీలు ఆవుటచే ది 28-11-24 ఆదివారం సాయంత్రము 4 గంటలకు గుంటూరు మ్యూసిసిపల్ స్కూలు నందు గుంటూరు బస్టి మ్యూసిసిపల్ చైర్మన్ గారిగారికి. రా. శ్రీ. నడింపల్లి వెంకటేశ్వరస్వామిరావు పంతులు గారి ఆధ్యక్షత క్రింద కార్యనిర్వాహకసభ్యులను యెన్నికొనటకు సభ జరుపబడినది. ఈసభకు గుంటూరు తాలూకాలోని ప్రెసిడెంటుగారు మ. రా. శ్రీ. మల్లె శివరామకృష్ణయ్య చాదరి గారు దయచేసిరి. ప్రధానమున అగ్రాసనాధిపతిగారు విద్యసంఘసంస్కరణాభివృద్ధిని గురించియు, సంఘములోనున్న శోభాభివృద్ధియులను ఖండించుచు అందరును వికమత్వభావముతో పనిచేయువలెనని మిక్కిలి మృదుమధురముగా నుపన్యసింతులతో సభికుల మనములకు రంజింపజేసిరి. పిమ్మట యీ క్రింద నువహించినవారిని కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగా నెన్నికొని తీర్మానము లామోదించడమైనది.

ఉద్వోగులు.

1. గుడిశవ సుబ్బయ్యగారు అధ్యక్షుడు
2. యెనుకొల్లు రామానుజంగారు ఉపాధ్యక్షుడు
3. మల్లెల ముక్కంటిగారు
4. ధరణికోట వెంకటదాసుగారు
5. చదలవాడ కోటయ్యగారు కోశాధిపతి

కార్యనిర్వాహకసంఘము :— 1 కాసరి రంగయ్యగారు 2 దాసరి శ్రీరాములుగారు 3 చదలవాడ మాధవరావుగారు 4 శివరావుగారు 5 రామకృష్ణరావుగారు 6 పుష్పాల రామస్వామిగారు 7 దాసరి నరసింహాచార్యగారు 8 ధరణికోట రామయ్యగారు 9 దాసరి వెంకటసుబ్బయ్యగారు 10 చదలవాడ కుమారస్వామిగారు 11 పివపాల నాగభూషణంగారు.

తీర్మానములు

ఈలోక మొదలుకొని మూడుమాసములలోపల కార్యనిర్వాహకసంఘములో చేరిన సభ్యులు తాము సంఘమునకు యివ్వవలసిన సంవత్సరపుచందా పూర్తిగా యివ్వనియెడల సదకు సభ్యులు తమపదవుల వదిలిపట్టుగా యెంచబడుటకు తీర్మానింపడమైనది.

రెండుసంవత్సరములు వరుసగా చందానీయనివారిని సభ్యత్వమునుండి కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు వెంటనే తొలగించుటకు తీర్మానమైనది.

*

భరతఖండమందు మత, సాంఘిక, నైతిక విషయముల నేడు సర్వసంఘములు సంస్కరింపబడుచు పవిత్రఆదర్శములతో బాటను పునర్నిర్మాణము గాంచుచున్న నీకాలమందు అనాదినుండియు అవిచారితృతలవృత్తిచే జీవనము గడుపుచున్న స్త్రీలలోగూడిన కళావంతు లనునొక కులమువారు తమ పూర్వ సాంప్రదాయములను మార్చుకొని నీతియం దభివృద్ధి గాంచుటకు హిందూజాతి కళంకరాహిత్యము పొంది మాతన తేజస్సుతో విరాజిల్లి నేరదని ప్రాజ్ఞులగు మీకు వేరే చెప్పవలసరములేదు. ఇట్టి సంఘమువారు తమమధ్య నున్నంతవరకు దేశభిమానులు చేయు సర్వప్రయత్నములు నిష్ఫలము లగుట యేగాక భారతమాత కళంకరహితమై తన సంతతిని చూచి ఆనందింపజాలరు.

ఈజాతివారిని సంస్కరించుటకు వెక్కిరిండు మహనీయులు మన ఆంధ్రదేశమునందు చిరకాలమునుండియు కృషిపలుచుండుట చేతనే ఈసంఘమువారిలో యింకొక ధర్మబీజములు నాటుకొని అచ్చటచ్చు కాలికలకు వివాహములు గాచించుటయు, పురుషులు అభ్యవృత్తులయందు జీర్ణస్త్రీలై ఆధారపడక స్వతంత్రముగా జీవనము గడుపుచు మానవధర్మమును నెఱవేర్చుటకు అలవడుచున్నాడు.

ఏసంఘమైనను సంస్కరింపబడవలెనన్న తమ తపాలు తాము తెలుసుకొని ధర్మజీవనము పొందుటకు విద్యయే మూలధారము గావున యీజాతివారికి విద్యనొసంగి గౌరవముగ జీవించగల అన్యవృత్తులు జూపుటయే కర్తవ్యము. ఈబాధ్యత స్వకులజులును, అన్యకులజులును వహించినచే భారతజాతి సంస్కరింపబడజాలదు.

కాల, బాలికలకు విద్య గలపి బాలిబాలికలకు వివాహములు జరుప ప్రోత్సహించుటకు నుండు యువకులను అన్యవృత్తులందు ప్రవేశపెట్టుటకును, గుంటూరు పురుషులందు కళావంతుల విద్యాసంఘమునకు కళాసంఘము రిజిస్టరుచేయబడి స్వకులముల నుండియు, అంతర

వారగున సంవత్సరమునందు, యిప్పటికి ఘనముగ రు 4000 లు విలువగల ఆస్తి ధనరూపమునను, శిరానీ రూపమునను సమహర్షి కొద్దిమంది బీదవిద్యార్థులకు సహాయమొనర్చి చదివించుచున్నాడు.

బహు సంఖ్యగల సంఘములో బీద లభికముగా నుండుటచే వారివెల్ల చదివించుటకు అధికధనమును సమకూర్చినకేగాని ఈఉద్యమము ఫలప్రదము కాబాలదు. కావున స్వకులములను దేశపుకోభివృద్ధిని గోరు తదితర ధర్మసంస్థాపకులను తమకత్వసారము విరాళములనొసంగి యీజాతివారిని మధ్యరింపటయేగాక భారతజాతి నైతిక కళంకము బాప తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

తామువంతు విరాళములు సంఘకార్యదర్శులలో నెవరికైన పంపిన రకీదు లందజేయగలరు.

అధ్యక్షుడు:— గుడిశవ సుబ్బయ్య,
ఉపాధ్యక్షుడు:— ఇనకొల్లు రామానుజం,
కోశాధిపతి:— చదలవాడ కోటయ్య,

మల్లెల ముక్కంటి.

ధరణికోట వెంకటదాసు.

కార్యదర్శులు.

స్వరాజ్యవారము

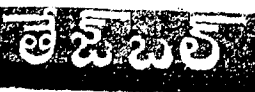
ధనసంపాదనము

వంగరాష్ట్రమున స్వరాజ్యవారమున ధనము సమకూకూర్చుచు నేయున్నాడు. దేశభంధుదాసుగారు స్వయముగా దేశీయవర్తకులను చూచించాల భూమివిరాళములను బడసిరి. వారములో వసూలైన మొత్తము ఆఖరున తెలుపబడును. ఈనెల 1 వ తేదీ నుండి 4 వ తేదీవరకు 20 సభలలో దాసుగారు రుపయ్యసిందిరి. సుభాషచంద్రబోసుగారిని కారాగృహమునందుంచిన పిమ్మట ఇంతవరకును కత్తుగోనుటకు పచ్చడము నియ్యనేలేదు. నేటి కొకమామూలురకము పచ్చడము నిచ్చిరి ఈచరికాలములో బోసుగారికి ఖైదులో ఖర్చుచేత తరీయము తప్ప ఇంతవరకును కప్పకొనుటకు మరేదయును లేకుండనే ఆయన క్రమపడెను. ఇపుడాయనను బరహంపురముచెరసాలకు మార్చిరి. ఆచట మన్యపుజ్యురములు హెచ్చుగానున్నవి. మాతో నీవెందుకురావని వారనుచున్నారు. మీకెందు మాతో కలిసిరారని నే ననుచున్నాను. బారిసహకారమునకు మూలాధారము దాస్యము. దాస్యమునకు మన మంగీరింపజాలము, అందుచే మనమందరమును దుర్భాగ్యులము. జాస్టులు పొనుగారు ఆంగ్ల దేశమునుండి యీజిప్టుకు రాగానే ఏమి జరిగినదని దేశీయు లడుగగా “అత్యుపాత్య చేసుకొమ్మని వారుకోరిరి. నేనందుల కంగీరింపలేదు” అని జస్టులుపొనుగారు తెలిపిరి. బారి సహాయ వైఖరి యీ రీతిగా నున్నది” అని దాసుగారు కొకసభలో నుడిచిరి. (హిందూ)

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధచర్యలు

బాబూ సుభాషచంద్రబోసుగారు.

కలకత్తాకాల్పితము ప్రధానకార్యనిర్వాహకోద్వోగియగు సుభాషచంద్రబోసుగారిని అలిపూరు చెరసాలనుండి బరహంపురం (వంగరాష్ట్రము) చెరసాలకు మార్చిరి. (ఆ. ప్రె)

తేజ్ బత్:— ఉష్ణములన పలుచబడిన పీర్లమును గట్టిపరచి శుక్లనష్టమును, నపుంసకృత్తమును మాన్పి వందు పుచ్చుకొనిన ఏక గంటలో సంసారశక్తి నిచ్చును. యీమందు బలహీనులకు స్త్రీలకుగూడ మిక్కిలిపుష్కయోగము, 20 మాత్రలు సీసా 1 కి రు 2.0-0. వి. పి. చార్జి కేరు.

కుసుమ:— యీమందు గనేరియా అను నెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్ర ద్వారమునుండి వెలువడు ప్రావమును మూత్రము విడుదలమౌదు గలుగు మరుగు పోటు, మొదలగు బాధలను, వెంటనే నిర్మిపేరును. స్త్రీలకు గలుగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధు లయిననూ ఆశ్చర్యముగా కుదురును. సీసా 1 కి రు 2.0-0. వి. పి. ఛార్జి కేరు.

ఆనందకురీరము,
పోస్టుబాక్సు. 246 మదరాసు.

స్థానిక వార్తలు

బందరుకళాశాల

బందరు నౌకాశ్రయశాలలో బి. టెక్నాలజీ గణితశాస్త్ర తరగతికూడ నేర్పరుపబడునని తెలియచేస్తుంది.

జగన్నాథభక్తసభా వార్షికోత్సవము:— పైయత్నవందర్శనమున ఆదివారము సాయంత్రము ౮ గంటలకు ఎగ్జిక్యూటవ్ వేదవిలాసమునందు వి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి పీఠా, వేణువాడకర్ గారి మృదంగముతో గానసభ జరుగును.

మోటారునాగ్రత్తగా లోటుటచేమరణము:— డి. జి. వి. ట్యాక్సియర్ అనునతడు మోటారును ఆజాగ్రత్తగా ను త్వరగాను లోటుటచే వెంకటస్వామి యనునతడు మరణించెను. అందుచే నరిసిపై కేసుచేయబడెను. ముత్తాయికి 100 జరిమానా, యిన్ఫ్రా 1 నెల విడితైదు విధించబడెను.

తిరువళ్ళిక్కేణి సంగీతభవన:— ఈనెల 7 వ తేదీ ఆదివారము నాడు సాయంత్రము 4 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కేణి వేంకటాచల స్వామివారిలో 1 వ నంబరు గృహమున తిరువళ్ళారు రాజాయి పాటకచేరి జరుగును.

ఈనెల 7 వ తేదీని ఆచటనే పద్మావతిబాయి వల్లీ కల్యాణమును గూర్చి కాలక్షేపము చేయును.

దేవదాసుగాంధీ - రాట్న ప్రదర్శనము:— తనివారం సాయంత్రము ౮ గంటలకు మైలాపూరు ప్రాజెక్టివ్ ఆనందాశ్రమములో దేవదాసు గాంధీగారు రాట్నమును తిప్పి దానియొక్క వివిధ విధముల ప్రతిభను తెలియజేసి చిన్నియువ న్వాసము నిత్తురు. ఇది యువతీసేవాగృహమునా రేర్పాటు చేసిరి. శ్రీలంకరును తప్పక హాజరుకావలెనని కఠినమృగాదు తెలుపుచున్నారు.

టీచర్సు మేనేజర్సు కాన్ఫరెన్సు:— మదరాసు జిల్లావిద్యాసంఘసభ్యులకు క. రామాంజులు పిళ్ళగారు జి.రామేశ్వరరావుగారి నూచనల విద్యావిషయమున చాలఉపయోగ కరములనియు విద్యాకాళిమంత్రి వాటిని గమనించుట ముఖ్యమనియు తెలుపుచు టీచర్సు మేనేజర్సు కాన్ఫరెన్సునా రాజూ చనలప్రకారము తీర్మానించినందు ఆతీర్మానములను రాష్ట్ర సమావేశమునకు సూచించినందు యిది ప్రసంగా స్థమనియు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు కార్పొరేషన్ మీటింగు:— 10 మందిసభ్యులు సంతకములు పెట్టి బజారులలో ముందునందు బల్లగూర్చి యొక తీర్మానమును గూర్చి చర్చించవలసి యున్నది గాన సభ జరిపింపవలసినదని కోరగా ప్రెసిడెంటుగారు నిన్న సభనుపిలిచిరి 18 మందిసభ్యులు వచ్చిరి. నిర్ణీతసభ్యులు రాలేదు. 15 నిమిషములు రూలుప్రకారము ఆగియుండి తరువాత సభను వాయిదావేసిరి. కమిషనర్సు ఎడివిసిప్రీమన్ (పోర్టు హెల్పర్) సర్ రిపోర్టుచర్చించుటకు పిలువబడిన మీటింగుగూడ వాయిదా వేయబడెను.

మదరాసు రాకపోకలు:— గవర్నరు దంపతులు క్రిష్టమన్ సెలవులు ఉదకమండలములో గడిపి 1 జనవరికి మదరాసు వత్తుట. గవర్నరుగారు ఉదకమండలమునకు 22 తేదీ న గవర్నరి (గవర్నరుగారి భార్య) 16 తేదీన వల్లెడరని తెలియచేస్తుంది.

ఎన్. క్రీనివాసయ్యంగార్, సి. రాజగోపాలాచారిగారు రిమిజ్ నాడు రాష్ట్రసంఘసభకు సేలం కన్నరాత్రి వెళ్ళిరి. చిత్రయ్య చెట్టిగారు పోస్టాఫీసు యావువయం వెళ్ళిరి.

ఏ.ఎల్.ఎల్.ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడు, రైల్వే పోలీసు నూచరియై టు. ఎల్.ఎల్.గార్లు యావువయం వచ్చిరి. వి. పోచమర్ గారు (జర్మన్ వైస్ కాన్సల్) కలకత్తానుంచి వచ్చిరి. డాక్టరు మిల్ వాహనం (సర్జన్ జనరల్ ఆఫ్ మైసూరు) గారి డి.బి.బి. రామభద్రనామిడు (స్టేటు కాన్సిల్ సభ్యుడు) టి. ముత్తయ్యచెట్టిగార్ (ఎం. ఎల్. సి. హుమిడ్ ముల్కా మరక్కాయర్ (ఎం.ఎల్. సి.) గార్లు నిన్న వెళ్ళిరి. టి. ఎం. మోయియ్య, సయ్యద్ బాట్లా సాహెబ్ గార్లు (ఎం. ఎల్. సి. లు) యావువయం వచ్చిరి. మేజర్. ఇ.జె. మర్నరు దంపతులు బొబాయికిపోవుచు మదరాసువచ్చిరి. ఈరాత్రి బొంబాయిమీదుగా యింగ్లండు వెళ్ళుదురు. లెఫ్టనెంట్. జె. ఎస్. కూతురాలిన్ను సి.వి. ఎం. జి. డి. ఎస్. ఓ. బొంబాయినుంచివచ్చెను. మేజర్ జరలో జె. ఫాస్సన్ బి. సి. బి. సి. ఎం. జి. డి. ఎస్. ఓ. గా మదరాసువచ్చిరి. 8 తేదీదాకా గవర్నరు మెంటు భవనములో ఉందిగానుండురు. తరువాత బెంగళూరు వెళ్ళెదరు.

మదరాసు ఫలాఫతుసంఘసభ:— పైసభ యా కూటమిసేనగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. అందులో యా తదవ మదరాసురాష్ట్ర ఫలాఫతుసమావేశము కుంభకోణములో జరుపుటకు, జనవరి 10, 11 తేదీలలో జరుగుటకు, తీర్మానింప బడెను. మేక తాలీగారి ఉత్తరము చదువబడెను.

ఇంకొక సభలో యాక్రిందివారిని శ్రేంధ్రఫలాఫతుసంఘ మునకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనిరి. యాకూటమిసేన, ఆబ్దుల్ హాకింసాహెబ్, లతీఫ్ ఫరూకి, ముఫీదుహమ్మద్, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, హజీమహమ్మద్ మోలానాసాహెబ్, సయ్యద్ మీర్జాసాహెబ్, జీలాని సాహెబ్, సయ్యద్ రొఫ్ఫ్ పాద్షాసాహెబ్, ఫజల్లా సాహెబ్, ఇబ్రాహీంసాహెబ్, రహంతుల్లాసాహెబ్, యాకూబ్ సాహెబ్గార్లు ఎన్నుకొనబడిరి.

1925 లో గవర్నరు మెంటు సెలవుదినములు

జనవరి 5	తేది	వైకుంఠ ఏకాదశి
" 12	"	భోగివండుగ
" 18	"	సంక్రాంతి
ఫిబ్రవరి 21	"	మహాశివరాత్రి
మార్చి 25	"	తెలుగుసంవత్సరాది
ఏప్రిల్ 11, 18,	"	యాస్తర్
" 25	"	రంజాన్
జులై 2	"	బక్రీద్
ఆగష్టు 1	"	మొహరం
సెప్టెంబరు 2	"	క్రావణ పౌర్ణిమ
" 10	"	శ్రీజయంతి
" 17	"	మహాలయమావాస్య
" 26	"	ఆయాధిపూజ
అక్టోబరు 1	"	బారావాఫత్
" 16	"	దీపావళి
డిసెంబరు 26, 28, 30, 31	"	క్రిష్టమస్
ఫిబ్రవరి 25	"	క్రైస్తవులకు బూడిద బుధవారం
మే 21	"	ఎసెంప్షన్ డే
ఆగష్టు 15	"	ఎసెంప్షన్ డేలో మన్ కేఫలిక్యులకు
ఏప్రిల్ 2	"	శ్రీరామనవమి
ఆగష్టు 4	"	చంద్రగహణం
మార్చి 11	"	సాహారత్
జులై 8	"	బక్రీద్
జులై 29, 30, 31	"	మొహరం

కాంనాడ కాంగ్రెసుసన్తాన సంఘసభ

ఈనెల 10 వ తేదీని కాకినాడలో జరుగును
"కాకినాడలో జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభకు సంబంధించిన రిపోర్టును కడపటిసారి ఆమోదించుటకు యానెల 10 వ తేదీ బుధవారమునాడు సాయంత్రము ౮ గంటలకు కాకినాడలో వైదా శాలకుచలంతి హాలులో శాస్త్రసంఘసభ జరుగును. సభ్యులందరూ ముఖ్యమంత్రి కాగోరడను" అని శ్రీ యార్ బులును సాంబశాస్త్రిగారు నేడు కాకినాడనుండి తంజి వార్త వ్రాసిరి.

బర్మాగవర్నరుపర్యటనము

రంగూను, డిశంబరు 4— ఉత్తరబర్మాదేశమును పర్యటనము చేయుటకు బర్మాగవర్నరుగారు వెడలెదరు. ఈనెల 15 వ తేదీన బయలుదేరి టంగ్గినగరమునకు 16 వ తేదీకి గవర్నరుగారు వచ్చెదరు. ఇచ్చట రెండుదినములూగి మాండలే నగరమునకు బోయి నిచ్చట జనవరి 1-వ తేదీవరకు ఆగెదరు. ఇచ్చటనున్న కాలమందు వ్యవసాయశాస్త్ర కళాశాలను గవర్నరుగారు దెరచెదరు. జనవరి 2 వ తేదీ నిచ్చటజయిదుదేరి 3-వ తేదీనాటికి రంగూను గవర్నరుగారు చేరెదరు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తానూతన సెరిఫ్

సర్ ఓంకారమల్ నయి బహదూర్
నియమించబడెను
కలకత్తా, డిశంబరు 4—నర్తకులును, సాహిత్యమునకు సర్ ఓంకారమల్ బాలియనాదూరుగారు కలకత్తాపేరి ఫగా నియమించబడిరి. సర్ డబ్లియం. యల్. కారెగారివద్దనుండి డిశంబరు 20-వ తేదీన నగరపరిపాలన అధికారమును దీసికొనెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బాలికలవసతి గృహము

బర్మాగవర్నరుగారు దెరచిరి

రంగూను, డిశంబరు 4— రంగూను నంగ బాలికల సంఘము యొక్క వసతిగృహ ప్రారంభోత్సవము నేడు బర్మా గవర్నరుగారిచే జరుపబడెను. ఆయిను సంవత్సరముల క్రిము ప్రెఫెసరిగారికి యా ఉద్యమము వైఖరి ప్రేమచే యాశోరిక జనించెను. బాలికలందరూ సమావేశమగుటకు నోక తావును, పట్టుమున మామూలు ఉట్టి తీరుబాలనివారు నివసించుటకు వసతిగృహమును సౌకర్యములును, గలగజేయుటయే యాసంస్థ యొక్క ముఖ్యోద్దేశములు. ఈసంఘము ప్రపంచముతన వ్యాపించిన ఆంగ్లికను చర్చికి సంబంధించినది.

సంఘాద్దేశములు

బాలికలను జాగ్రత్తగాచి వారికి సాధ్యమైనంత సహాయమును కేయుటయే యా సంఘమువారి ఆశయములు. ఈ సంఘమునందు రెండు రకముల సభ్యులు గలరు. ఈ సంఘము వారి ఆశయములయెడ సానుభూతిగల స్త్రీలు నోకరకము సభ్యులు. పిల్లలు గానున్న సభ్యులు రెండవ రకము వారు. ప్రస్తుతము మొదటిరకము సభ్యులు 20,000 లున్న రెండవరకము సభ్యులు 150,000 లున్న గలరు. సంఘముయొక్క అధికారస్థానము పీఠులో నున్నది. 19 వందల కాఫీ సంఘమునకు ప్రపంచముతన వ్యాపించియున్నది. వసతి గృహములు బాలికల ఉపయోగము కొరకు కట్టబడుచున్నవి. జబ్బునవ్విసవృథు బాలికలు సంతోషపడుదురు. ఇందుకొరకు బెసిపిట్ సానెట్టి గలదు. ప్రయాణము చేయుచున్నప్పుడు నోక సంఘము నుండి మరి యొక సంఘమునకు పీఠపుగించబడుదురు. హైదరాబాద్ సామ్రాజ్యముండి ప్పుడి సంఘము వ్యాపించుచున్నది. వసతిగృహమును దెరచుచు నీమయించున్న సంఘము నిర్భవన నిర్మాణమునకు సహాయము చేసెనని గవర్నరుగారు చెల్లిరి. రంగూనునందు గల స్త్రీలు చాల సహాయము నిచ్చిరి. వసతిగృహము నిర్మించుటకు రూ 65000 లు వ్యయమయ్యెను. క్రతుత్వమునా రిందునకు రూ 15,000 లు యిచ్చిరి. కెటిడ్రలు ఆనరణలో వసతిగృహమును నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిరి. వసతిగృహము త్వరితముగ వెడవబడుటకు, కెల్ సాల్ నెలిచేసినప్రయత్నములు కారణమని గవర్నరుగారు చెల్లిరి. ఆమె పరిశ్రమయు, సామర్థ్యమును, తోడ్పాటును తేనియెడ యాసంఘము వారి ఆశోకములు నెరవేరబలవని చెప్పుట నతిశయోక్తి గాదని గవర్నరుగారు నుడిచిరి. (ఆ. ప్రె.)

వి. జె. పటేలుగారి రాజీనామా

దరిమిలావార్త

అధ్యక్షతకు రాజీనామానిచ్చుట కీ నిశ్చయించిరి
బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షతకు రాజీనామానిచ్చుట. వి. జె. పటేలుగారు చివరకు నిశ్చయించిరి. నేడు 6వ తేదీని జరిగెను కార్పొరేషనుసభలో రాజీనామా నిచ్చెదరు. (ఆ. ప్రె.)

టిబెట్టు సైన్యాధికారి ఆగమము

కలకత్తా, డిశంబరు 4:— టిబెట్టు సైన్యాధికారియగు సంగుషేక్ గారు కలిపాంగునకువచ్చినట్లు టిబెట్టు మేకా బ్రికి కలకత్తావచ్చెను అచ్చటిస్థాని కాధికారియగు సజ్జడిజనలు మేజిస్ట్రేటును టిబెట్టుదేశావస్థ పుట్టెను ముఖ్యసాధారణుని అవ్వనించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు ప్రెలెట్ సర్వీసు

సలహానీయుటకు ప్రభుత్వము

నోకసంఘమునియమించెన

కలకత్తా, డిశంబరు 4:— బెంగాలు ప్రెలెట్ సర్వీసు యొక్క సామాన్యపరిపాలన విషయములపై ప్రభుత్వమునకు సలహానీయుటకు నోకసంఘము నియమించబడెను. మొరై నుకాఖ కార్యదర్శి యాసంఘాధ్యక్షుడుగాను, కలకత్తాపోస్ట్ అఫీసరు బెంగాలు ప్రెలెట్ సర్వీసు ప్రతినిధులకు, పోర్టుకామిషనరు, ఐరోపా హైదరాబాద్ వాణిజ్యసంఘముల ప్రతినిధులను సభ్యులుగనుండురు. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు శాసనసభ

ఇరిగేషనుబిల్లుపై చర్య

నిన్న ఫలహారాంతరము శాసనసభ్యులు డి|| బి|| స్వామి కణ్ణుస్మిగారి అధ్యక్షతక్రింద తిరిగి సమావేశమై ఇరిగేషను బిల్లుపై సవరణల సుపాదించుచు చర్య మొదలిడిరి.

హక్కుల నిరీక్షించుట

సుగూర్చిన 10 వ క్లాజు (సి) సబ్ క్లాజు చివర నీక్రింది విధముగ జేర్చవలెనని కె. ప్రభాకరన్ తంపన్ గారు ఉప పాదించిరి.

“వర్గ ప్రత్యేక స్వంతదారునియైన యుండినవ్యక్తు అట్టి స్వంతదారుని హక్కులు, లాభములు”.

గౌ|| సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు ఉపపాదన క్రమ భిన్నమని ఆక్షేపించుచు ఉపపాదనలు ఇదివరకు ఇట్టి ప్రతిపాదనకు నోటీసునొసగి జానీని సభలో ఉపపాదన సరిపెయ్యుండ లేవనియు, ఈ సవరణగూడ ఆ యుపపాదనరూపముగనే యున్నందున ప్రస్తుతస్థితిలో నిట్టిసవరణ తీసికొనివచ్చుటకు వీలు లేదనియు, ఒకప్పుడు విచారించబడి తీసివేయబడిన ఉపపాదన తిరిగి తీసుకొవచ్చుట క్రమము గాదనియు, 49 వ కేక్షనుప్రకారము యియ్యది “ఉపరిసవరణ” క్రింద రాదుగనక ఉపపాదన తెచ్చుటకు అవకాశము లేదని పట్టిరి.

సి. అంజనేయలుగారు :— ఇదివరకు సవరణమేమి యుండి విచారించబడినదివలె తిరిగి దానిని ఉపపాదించుట వృథా కాలహరణమును, అనవసరమును గావచ్చును గాని ఇదివరలో ఎట్టి ఉపపాదనలనుపలకెడి సవరణయైనందున ఉపపాదన సలు పుటయుం దట్టికొనవచ్చును లేదనిరి. కాన లామెంబరుగారును తమసమ్మతిని ఒసంగదని విశ్వసించిరి.

యి. హెచ్. లీగారు :— సవరణ తీసుకరాగూడదని ఆక్షేపించిరి. గౌ|| జె. వి. సల్లానాగారుగూడ సవరణ నాక్షేపించుచు అట్టిసవరణలకు అనువాదయొసంగబడునని తెలియుచో తానే పెక్కుసవరణలను తెచ్చియుంచుననిరి.

అధ్యక్షులు :— సభ్యు లీవిషయమందు ఏదోయొక నిర్ణయమును గావించవలెననియు, సభ్యులు తమ సమక్షమునున్న స్టాండింగ్ ఆర్డరులను తనరీతిని నిర్ణయింపవలెననియు, 80 వ స్టాండింగ్ ఆర్డరు ఈ సందర్భముందు స్పష్టముగ వర్తించుననియు, బిల్లును రివహరు చేయునట్టి కేస్ లో “పదములందు స్వల్పమార్పులు గల సవరణలు ఒకదాని ననుసరించినవృత్తి సవరణలు మాత్రము లేబడుటకవకాశముగలదనియు, 49 వ స్టాండింగ్ ఆర్డరుక్రింద ఇదివరలో నొకతూరి విచారించబడిన ఉపపాదన తిరిగి తేబడరాదనియు తెలిపిరి.

గౌ. లామెంబరు గారు :— ఇదివరలో సవరణలు పట్టి యుందు ఈ సవరణ చేర్చబడియుండెను. అందుచే నది “ఉపరి సవరణ” (further amendment) అను విషయము కాదనియు, ఆ ఉపపాదనకు ప్రస్తుత సవరణకు ఏమాత్రము భేదము లేదనిరి.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడు గారు :— సవరణ ఇంతకు క్రితయు విచారించబడినది లేదా యను విషయమును మనము నిర్ణయింపవలెను. “ఉపరిసవరణ” (further amendment) యు నన ఇదివరలో తీర్మానించబడిన సవరణలకు ఉపరిసవరణ యని వా యభిప్రాయము. సభ్యులు తమ యభిప్రాయ మొసంగియుండవలెయు, దర్శింపబడినట్టియు సవరణకు అనుబంధి యొసంగుట కట్టి యధ్యంతర ముండకాలవని తెల్పిరి.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు :— 80 వ స్టాండింగ్ ఆర్డరుకు సంబంధించినంతవఱకు, ఈసవరణ ఇదివరలో సభ్యులచే చర్చింపబడి నిర్ణయముగావించబడలేదనియు అందుచే ఉపపాదన సలు పుట నాక్షేపణ లేదనియు, ఇట్టి విషయము కాన్సిలుకారి సమక్షమునవచ్చుట కిదియే మొదటితూరియనియు, స్టాండింగ్ ఆర్డరును ప్రకటముగ ఆర్డరు జేసికొనవలయును గాని గౌ. లీ, సల్లానాగారులవలె తమ వాదముల కనుకూలముగ ఆపార్శ్వముల తీయరాదనియు, అధ్యక్షు లీ విషయనిర్ణయాధికారము సభ్యులకు వలెవలెయరాదు. అధ్యక్షులే నిర్ణయించవలెను. అదియే కడ పటినిర్ణయముగ నుండవలెననిరి.

అధ్యక్షులు తామీ విషయము సభ్యులకు వదలివేయుదునని చెప్పినంతమాత్రమున తన వాద్యతను తొలగించుకొనుట యని గౌ. సభ్యుడు అభిప్రాయపడరాదనిరి.

పి. శివరావుగారు సవరణకునుకూలముగ మాట్లాడిరి.

పిదప అధ్యక్షులు తమ యభిప్రాయము నొసంగుచు స్టాండింగ్ ఆర్డరుయొక్క భావ సందేహస్పదముగ నున్నదని

యు, సాధారణముగ “పదములు స్వల్పమార్పుల సవరణలు, ఒకదాని ననుసరించి వచ్చు సవరణలు” దవ్వ మిగిలినవాని కను మలి యొసంగబడరాదనియు, ఐనను 81 వ స్టాండింగ్ ఆర్డరును జట్టి పరిశీలించిన ప్రస్తుత సవరణ ఇదివరలో సభ్యులచే చర్చింపబడిని కారణమున తమ సమ్మతి నొసంగుచున్నా మని చెల్పిరి.

పిదప ప్రభాకరన్ తంపన్ గారిసవరణ ఉపపాదించబడి బలపరచబడిన పిదప వోటుకుబెట్టబడి వీగిపోయెను.

యస్. ఆర్. జె. అక్కినీశుప్రసాద్ బహద్రుగారు 19 వ క్లాజునందు “రిజర్వువిష భూస్వామి” “అోపల” అను పదములవద్ద “సదురు వర్గ-అో, అట్టిహక్కులు” అను పదములను చేర్చవలెనని ఉపపాదించిరి.

గౌ|| లామెంబరుగారు అధ్యక్షులుగావించినమాదన ననుసరించి తామీసవరణను క్రమభిన్నమని ఆక్షేపించుట లేదుగాని లేనిచో నియ్యది క్రమభిన్న మేయగుననియు, సభ్యులెల్లరు నిర్ణయించినదానిపై తిరిగి వెనుకకు వోపుటకే నీసవరణయొద్దేకేవల బడినదని నుడిపిరి.

ఉపపాదనలు ఇదివరకు గావించబడిన నిర్ణయమువిషయమందు అసంతృప్తిగ నున్నందునకొందరు రైతుల సౌకర్య మొకరకు తానీయుపపాదనవచ్చితిని చెప్పిరి.

పిదప ఉపపాదన వోటుకుబెట్టబడి వీగిపోయెను. ఉపపాదనలు పోలుగోరగ 42 గురు ప్రత్యేకులు 18 గురు అనుకూలురు జేరిరి.

గా|| బి. సి. ఎస్. నరిసింహరాజుగారు :— 80 వ క్లాజు విషయము పిదప క్రిందిసవరణ జేర్చుటకు సుపాదన గావించిరి.

“(డి) 9 వ సెక్షను క్రింద ప్రకటనప్రకారము వశపరచబడిన ఇరిగేషనువర్క్సునుండి నీరు ఎట్టేటులోనిభూమికి సరఫరాజేయబడినపుడు తాత్కాలిక, కాలేజరేక ఇనామ్ సెటిల్ మెంటు కాలమందు పుట్టిన కాలవనుంచి అట్టినీరు పారుదల గావించబడిన సెటిల్ మెంటు కాలమందు లి కాల వ పరిమాణము, దాని నుంచి నీటిని పారిం చు స్వల్పకాలవలయొక్క పరిమాణములు స్వభావము మొదలగు ప్రకృతిస్థితిగతుల ననుసరించి భూస్వామియొక్క అనుభవ పరిమితి నిర్ణయింపబడును.

అడ్వొకేటు జనరలు లీగారు సవరణ నాక్షేపించిరి.

పి. రామస్వామి మొదలియారుగారు సవరణ బలపరచుచు జమీందారులు ఇతలహక్కులకు భంగములేక తమహక్కులను కాపాడుకొనుట కేమియు నాక్షేపణయొండబోదనియు అన్ని తరగతులవారికి వారివారి హక్కుల కాపాడుకొనుటకు రక్షణ యొసంగబడవలెననిరి.

గౌ|| లామెంబరుగారు అది వైదానిననుసరించి చేయబడిన సవరణగాదనియు నూతన సిద్ధాంతమును నూచించుచున్నది. కాన అట్టిసవరణకు తమ వ్యతిరేకాభిప్రాయమును తెలుపుచున్నామనిరి.

పిదప సవరణ వోటుకుబెట్టబడి తీర్మానింపబడినది. రివియూ కార్యదర్శి పోలుగోరగ 39 అనుకూలురు, 24 ప్రతికూలురు లెక్కింపబడిరి.

ఉపపాదన ఆమోదించబడినది.

కె. కోటిరెడ్డిగారు :— బిల్లునందలి 6 వ క్లాజును గంపూర్ణముగ తీసివేయవలయు నని ప్రతిపాదన యొసర్పిరి.

గౌ|| లామెంబరుగారు :— ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు సభ్యులు ఇదివరలో బిల్లును పూర్ణముగ చర్చించి 6 వ క్లాజునందు బిల్లునందలి భాగముగ జేర్చవలెనని పిదప నీసీటిలో 6 వ క్లాజునంతయు తీసివేయవలయునని ఉపపాదనసల్పుటకు వీలులేదనిరి.

గౌ|| అధ్యక్షులు :— బిల్లునందలి ప్రతిక్లాజును పూర్ణముగ చర్చింపబడి బిల్లునందలి భాగముగ జేర్చబడినపిదప క్లాజునంతయు తీసివేవలయునను నీప్రతిపాదన తేబడుటకు అవకాశము లేదుగాన క్రమభిన్నమక్రింద అనుమతినొసంగబడదని పట్టిరి.

పిమ్మట కొన్ని పదముల స్వల్పమార్పులుగల సవరణలు తీర్మానింపబడినపిదప అధ్యక్షులు “బిల్లులాగా” తీర్మానించబడుటకు ఉపపాదన సల్పిరి. కొందరు గౌ|| సభ్యులు బిల్లుమీద తమ యభిప్రాయములను తెలుపవలసియున్నా మని తెలిపినందున బిల్లుపై విచారణచర్యకు మరచటిదివలెనని నిలిపి యుంచిరి.

పిదప అధ్యక్షులు గవర్నరుగారిచర్యనుండి శనివారముతో శాసనసభను నిలుపుదలచేయుటకు సందేశమువచ్చియున్నదనియు, సభను నిలుపుదలచేయుటకు మరయొక ప్రత్యేక నోటీసు వచ్చియున్నది. కాని అయ్యది రేపు (5-12-24) ఫలహారాంతరముగాని శనివారము ఫలహారాంతరము గాని తేబడవలెనని యు ఇట్టిస్థితిలో అధికారేతర కార్యక్రమమెట్లు ముగింపబడునో తెలియజాలుటన్నా మని చెల్పిరి.

నేటికి ఈసమయమున సభ్యులు సమావేశమును చాలించిరి.

నేటిదినచర్య

నల్లి మెంటరీ గ్రాంటులు

దిండిగలు పురపాలకసంఘమునకు అధ్యక్షు

నెన్నుకొను హక్కునుగురించి చర్య

ఈ విషయన చెన్నైరాష్ట్రీయ శాసనసభ డి. బి. ఎల్. డి. స్వామికణ్ణు పిళ్లగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. ప్రశ్నోత్తరముల యనంతరము రి. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారు “దిండిగలు పురపాలకసంఘమునుండి, అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కును తొలగించుటకుగురించి, ఆత్యంతావసరమును ముఖ్యమును నగు విషయమును చర్చించుటకుగాను సభా కార్యక్రమమును నిలుపుజేయవలెనని యుపపాదించిరి. ఈవిషయము నీదినమున చర్చించుటకు సభవారు అనుమతినొసగిన తరువాత నధ్యక్షుడు, ప్రోత్సాహించి ప్రకార మీవిషయము మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలకు చర్చకువచ్చునని ప్రకటించిరి.

ఎ. రంగనాథమొదలియారుగారు :— 22 స్టాండింగ్ ఆర్డరునకు ఈ సభవారు గావించిన సవరణకు గవర్నరుగారు అనుమతి నొసగినది ఈ సభ వారికింకను సంతోషమంపలేదు. అందుచే నాసవరణ అమలు అోనిక రాజాలడు. అందుచే నీదినమునాయంత్రము 4 గంటలకు మాత్రమే ఈవిషయము చర్చకురావలెను.

అధ్యక్షులు :— గవర్నరుగారిజ్ఞానముండి ఇంతకు సమ్యక్తరాలేదనువిషయము నిజమే. కాని అసమ్యక్తి 2 1/2 లోగా వచ్చినయెడల 2 1/2 గంటలకును లేక పోయినయెడల 4 గంటలకును చర్చ ప్రారంభమగును.

ఎ. రంగనాథమొదలియారుగారు :— ఈవిషయ మెప్పుడు చర్చకువచ్చునదియు నిప్పుడే నిర్ణయింపవలెగాని తరువాత నిర్ణయింపరాదు.

సత్యమూర్తిగారు :— గవర్నరుగారు సవరణకు సమ్యక్త నొసగినది మీకు తెలిసినను, అవిషయము నిబంధనలనుసరించి సభవారికి తెలియజేయబడువరకు ఆచరణలోనికి రావలదు.

అడ్వొకేటు జనరలు :— గవర్నరుగారు సమ్యక్తనొసగినంతనే స్టాండింగ్ ఆర్డరు అమలులోనికివచ్చును. అవిషయము శాసనసభవారికి తెలిసినదేగాని అమలులోనికి రాదనిలేదు. గవర్నరుగారు సమ్యక్తనొసగినట్లు మీరు సంతృప్తులగుచో ఆస్టాండింగ్ ఆర్డరునుసరించి నిర్ణయింపవచ్చును.

అధ్యక్షులు :— గవర్నరుగారు స్టాండింగ్ ఆర్డరు సవరణకు అనుమతినొసగినది నేను సంతృప్తుడనైతిని. అందుచే చర్చ 2-30 గంటలకు ప్రారంభమై నాయంత్రము 5 గంటలవరకు జరుగును.

స్టాండింగ్ ఆర్డరులకు సవరణలు

40 వ స్టాండింగ్ ఆర్డరుకు జె. ఎ. సల్లానాగారిచే సుపాదించబడిన సవరణను గూర్చి విచారించుటకై ఏర్పరచబడిన సెలెక్టు కమిటీకి సభ్యులగు గౌ. కలివల్లా నాహాయి (2) ఓ. తనికాచలంచెట్టి, పి. శివరావు, యస్. సత్యమూర్తి, జె. ఎ. సల్లానాగారును రామనాథు కాజుగారు అధ్యక్షుని నియమించినటుల అధ్యక్షులు జేరిరి.

1924-25 నం||పు నల్లి మెంటరీ గ్రాంటులు

గౌ. సర్. పి. పాత్రోగారు :— గవర్నరు గారి నిఘాన్నుపై క్రింది గ్రాంటునకు సభ్యుల అనుమతి గోరిరి.

“81-ఎ, విద్య-విశ్వవిద్యాలయము మంత్రుల వశమం దుంచబడిన గ్రాంటులు” క్రింద రు 20,000 లు అధికముగ ప్రభుత్వమువారుగోరుచున్నార. దా నీవిధ “అగంతకూర్పుల” క్రింద రిజర్వుఫండు రు 6,95, 7.00 లలో నుంచి వైముత్తము వాడబడినది”.

యస్. సత్యమూర్తిగారు :— విశ్వవిద్యాలయము ఎట్టి యభివృద్ధిని గనుపరచియుండలేదు. ధనమును వ్యయపరచుటకు ప్రత్యేకవిధాన మెదియు తెలుపబడి యుండలేదు. ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేక నిధులను తమవశమం దుంచుకొనినను దానిని వ్యయపరచు ప్రత్యేకవిధానము జూపెట్టట లేదు. అట్టి విధాన మేదియో తెలియగోరదను.

విశ్వవిద్యాలయమునకు రు 64,000 లు కావలయునని ఇదివరలో విద్యాలయమంత్రిగారు కోరియుండిరి. ఆమొత్తం రు 20,000 లకు ఏలకొంపబడవలయునో తెలియుచున్నది. డబ్బును జేర్చించుటకుగూర్చి ప్రత్యేకవిధానమేదైన ప్రభుత్వమువారు నూచించిరా? అట్లయిన ఆవిధాన మెదియో తెలుపగోరదను. విశ్వవిద్యాలయము తనహక్కులను స్థిరపరచుకొని సక్రమముగ డబ్బు జేర్చించవలెను.

గౌ|| పాత్రోగారు గౌ|| సత్యమూర్తిగారి వాదనలను విమర్శించుచు విశ్వవిద్యాలయపుటమునందు సర్వస్వతంత్ర మొసంగబడియున్నది. అధికముగ విశ్వవిద్యాలయమున కెంతవరక భిన్నుది యొసంగబడవలయునో అవిషయము పూర్ణముగ చ

అప్పుడు అప్పుడు జరిగిన చక్రయంత్రము వాకు జ్ఞానమును ది. అర్థిక సమృద్ధి యావిష్కరణము. ఎర్రమ గవ్వ
గారికి దేలికి యీశాంశము వొట్టె నట్లు జేయ వచ్చినాము
సేను. ఆయనమూల నిలబట్టుకొనుననిదే దలంచెను, వాకు వి
యన తుదలవేసే సర్వదము.

బెల్లాము కాంగ్రెసు మహాసభ

మహాత్మాని వ్యాసములు

బెల్లాములో ఇతర సభలు

పంజాబులో మహాత్మాని సంచారము

39-వ భారతజాతీయమహాసభ

ఏర్పాట్లు

(1) మహాత్మాగారిగారు

అగ్రవర్ణముగా నుండుట కంగీకరించిరి. బెల్లాములో భారతజాతీయసభాసామమును విజయనగర మని పేరు.

(2) తేదీలు

26 డిసెంబరు శుక్రవారం మధ్యాహ్నం సభారంభము. విషయనిర్ణయసభ (అనగా భారతజాతీయ సభాసంఘము వారు) 28, 29 తేదీలందు సమావేశ మగును.

(3) బహిరంగోపన్యాసములు

సభామందిరమున నిర్వహింపబడవలసిన ముండుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రేక్షకుల సంఖ్య ముందే నిర్ణయించిరి. కాని భారతజాతీయ మహాసభా దర్శనార్థము పెక్కువలె వచ్చుచును. అట్టివారికై బహిరంగోపన్యాసవేదిక లమర్చబడినవి. జాతీయవాదులకు లండనును జాతీయసభా తీర్మానములపై బహిరంగముగా ఈ వేదికలపై నుండి ప్రేక్షకులకై యుపన్యసింతురు. ఇందుచే ప్రేక్షక జనులకు ఆకాశగమ నిరుత్సాహము కలుగదు.

(4) ఆఖరిభారత స్వదేశీవస్తుప్రదర్శనము

ఆఖరిభారత స్వదేశీవస్తు ప్రదర్శనము గూడ జరుగు నేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. భారతదేశమునందలి వస్తువుల కళలకు సంబంధించిన వస్తువులన్నియు ముఖ్యముగ మైసూరు సంస్థానమునందలివి ప్రదర్శింపబడును. ప్రదర్శనము ఏప్రిలు 10-11-12 తేదీలకు ప్రేక్షకపత్రము (టికెట్టు) 0.4.0 అగును. ఈ ప్రేక్షక పత్రము ఒక్కసారికి మాత్రము ముసయోగింపబడు దీనిని మార్పు కొనుటకు వీలులేదు. ప్రదర్శన మాఖరుగువరకు ఎప్పుడైనను చూచుటకు వీలుగా ఒక్కసారిగా 3.0.0 కు ప్రేక్షకపత్రమును (సీట్స్ టికెట్టు) కొనవచ్చును.

(5) గానవినిోదము

భారత దేశమందలి అన్ని రాష్ట్రముల నుండియు ముఖ్యముగ కర్ణాటక రాష్ట్రమునుండి సంగీత విద్యాదులు గానసభల జరుపుదురు. ఇందుల కొక సంగీతకాల ఏర్పాటు చేయబడినది.

(6) భోజనవసతులు

ఏర్పాట్లను వివిధమగు భోజనవసతు లంగీకారమో ఆయా రాష్ట్రము లాయావిధముగా నేర్పాట్లు చేయుచున్నవి. ఇందులకు రాష్ట్రసంఘములు పూనుకొనినవి. ఏర్పాట్లనువారి కైనా కావలసిన సరకులు కొన్ను ఖరీదుకు యివ్వబడును. ఈ రాష్ట్ర ప్రాకారాల గాక అందరికిని మొత్తముగా నుపయోగించు పాకశాలకూడ గలదు. రాష్ట్రప్రాకారాలందు భోజనపుఖర్చు ఆరాష్ట్రసంఘమువారే తెల్పుదురు. ఆహ్వానసంఘసభ్యులు ప్రేక్షకులు ప్రత్యేకముగా కొన్నిగదుల నట్టెపెట్టుకొనిరి. వారు స్వయంపాకముచేసికొనునెడల సరకులు కొన్ను ఖరీదుకు వరికొడ యివ్వబడును (భారతజాతీయసభా పదార్థనికయకాలలో యాసరకులు దొరకును)

తైపులకు తైపులకు ప్రత్యేకపాకశాల లున్నవి.

హిందూపద్ధతులపైననే భోజన వసతులు బసలు ఏర్పాటుచేయుదును పాశ్చాత్యపద్ధతి కావలసినవారు వారికివారే ఏర్పాటుచేసికొనవలెను.

డిసెంబరు 22 నుండి 31 దాకా భోజనవసతులు బసలు తెయ్యరుగా నుండును. అన్నివిధములైన పాకర్యములును కలుగజేయబడును.

స్థలసంకోచముచే, ఆహ్వానసంఘసభ్యులు ప్రేక్షకులు 10 తేదీలోగా తెలిపినగానిపై ఏర్పాటుచేయబడవు. ఆ తేదీలోగా దెబ్బకొడ చెల్లించవలయును.

మార్గసూచనలు

బొంబాయిమీదుగా వచ్చువారు కల్కత్తా, పూనావద్ద బండి మాన్యుకొనవలెను.

కలకత్తా ఉత్కళ ఆంధ్రులు

దేశవాద మీదుగా వచ్చువారు దేశవాద హుద్దీలవద్ద బండి మాన్యుకొనవలెను.

తమిళ కేరళులు

జోలారుపేట తెంగళూరుకాలమీదుగా గాని, మదరాసు గుంతకల్లు హుద్దీ బాటమీదుగాగాని రావలెను. కేరళకు మంగళూరులో ఓడనెక్కి మార్కట్ వాడ దిగి బెల్లామురైలుపై రావచ్చును.

ప్రేక్షకులకు

దర్శనార్థముతోనే డబ్బుపంపవలెను. దర్శనార్థము ప్రత్యేకనియమముల లేవు. డబ్బుతో పంపని దర్శనార్థము తిచ్చుకొనబడును.

వేదికపై కూర్చుండ దలచినవారు య 100 టికెట్టుకొనుట మంచిది. నాయకులకు ప్రత్యేక పుస్తానములు (వీరు గూడ ఒక విధముగా ప్రేక్షకులై) ఏర్పాటు చేయబడును, వీరు 500. లేక 1000 రూపాయల టికెట్టులకొనెదరు. అందుచే వీరికి గౌరవముగా ఉచిత స్థానము లివడును.

బెల్లాము

ఇంక పోకత్తుమహాశాలలో బెల్లాము తీర్మానములపై పోవు యాత్రికులవలన రైల్వేస్టేషన్ క్రిందకి యుండగలవు. అప్పుడే ఎల్లరిద్యక్తులు బెల్లామువంక మరలి పొద్దయములన్నియు ప్రయాణసన్నాహముచేసికొని నిండియున్నవి. అట్టితరీ బెల్లామునుగురించి యింతుకవ్రాయుట సమంజసముగదా!

బొంబాయిరాజధానియందలి దక్షిణదివిజన్లోగల బెల్లాము జిల్లా కియ్యది ముఖ్యస్థానము. ఈజిల్లాలో పరస్పరాదు అనుచోట ఎల్లప్పుడేవత ఉత్సవము కైభవముగాజరుగును. అనేకమంది యాత్రికులాయత్సవమునకై విచ్చేరురు. ఏప్రిల్ నవంబరు నెలలలో రెండు గొప్పసంతలు జరుగును. యాత్రికులు నుమారు 40 నెలవరకువచ్చురు. నవంబరు ఉత్సవములు ఎల్లప్పుడై మృతినొగ్గియు ఏప్రిల్ ఉత్సవములు ఎల్లప్పుడై నర్తనృపులనుగురించియు విశేషకరించును. నవంబరు యాత్సవములో ఎల్లప్పుడై భవ్యమునకు యానన్యందియు ఏర్పడును. స్త్రీలు తమ చేతిగాజులను పగిలగొట్టుకొని ఎల్లప్పుడై డిఫ్ఫిక్టీ తమ సామర్థ్యానికాపు నాచారము కలదు.

ఇది సముద్రమట్టమునకు 2500 అడుగులు ఎత్తుప్రదేశము. ఇయ్యది నేనానివాసస్థలము. ఇవలకు పురాతనపుట్టి, కం దకము 1818 లో బ్రిటిషువారివలన స్వాధీనపర్యవహించినది. వస్త్రముల ఉత్పత్తిచేయును. జిల్లాఅధికారుల కచ్చేరీలన్నియు గలవు.

గంజాం, విశాఖపట్నము, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు కర్నూలుజిల్లాలవారు గుంటకల్లుచేరి ఆచటనుండి హుద్దీమీదుగా బెల్లాము చేరవలసియుండును. నెల్లూరువారు గూడూరుమీదుగా గుంటకల్లుచేరి బెల్లాంపోవచ్చును. మదరాసు, దక్షిణజిల్లాలవారు మదరాసునుండి గుంటకల్లుచేరి బెల్లాం పోవలయును. పశ్చిమ జిల్లాలవారికి గుంటకల్లు కూడలిసానమే గదా! ఆచటనుంచి బెల్లాంకులభముగాపోవచ్చును. బెంగళూరు, మైసూరు ప్రాంతములవారు బెంగళూరునుండి పూనాబోవు రైలుఎక్కి సరాసరి మధ్యనున్న బెల్లాంచేరవచ్చును. గుంటకల్లునుండి హుద్దీ 160 మైళ్లు, హుద్దీనుండి బెల్లాం 88 మైళ్లు, మొత్తం 248 మైళ్లు. ఆయాప్రదేశములవారు గుంటకల్లుకు తమ ప్రదేశముల దూరమును కల్పకొన్న మొత్తముదూరము తెలియగలదు. మదరాసునుండి కేవల తరగతి మెయిలుచార్జి బెల్లాంకు రు.10.0.0లు సుమారుగ నగును. ప్యాసెంజరుకు రు.11.0.0లు సుమారుగ నగును. బెల్లాం చేరవలయున్నది గనుక వీలుగలవా రెల్లరే మహాత్మాని సందర్శనముజేసికొని పరిశుద్ధహృదయులై కార్యక్రమనిర్వహణనుకు తోడ్పడెదరుగాక యని వాంఛించుచున్నాను.

(కొ. కె.)

బెల్లాం లో

ఎంగుళుండియాలో మహాత్మాని వ్యాసము

నిన్నును వెలవడిన ఎంగుళుండియా పత్రికలో పైకెక్కి క్రింద మహాత్మా డివ్యాసమును ప్రకటించెను.

బెల్లాం లో జరుగనున్న కాంగ్రెసు మహాసభకు నేనధ్యక్షత వహించుటలో వ్యవహారసంబంధమును (విజనెసు మీటింగు) సభలో వ్యవహార ఎటుల పనిచేయునో అటులే పని చేయదలచితిని. మహాసభకు సంబంధించిన ప్రదర్శనము నందును యితర అనుబంధ సమావేశములందును జనాకర్షణ విధానము జరుగగలదుగాని ఏదైన స్థిరముగపని జరుగవలెననిన దేశారాధకులు దానిని ముందుగానే స్థిరపరచుట అవసరము. ఈపని జరుగవలెననిన దేశారాధకు లందరును వచ్చి సహాయము చేయవలెను. ఒడంబడికనువారు సరిగా గ్రహించి ఆమోదించి మనఃపూర్వకముగా నంగీకరించిననేగాని వారిట్టి సహాయముచేయజాలరు. బహిష్కరణ పక్షమువారుగాని స్వరాజ్యపక్షము వారుగాని ఒడంబడికను మనఃపూర్తిగా అంగీకరింప జాలనిచో మైత్రి కొరకును గౌరవమువలనను ఆమోదించుటకు నేనంగీకరింపజాలను. ఈ ఒడంబడిక ఆడంబరము కొరకు చేయబడినదిగాదు. దీని వలన కాంగ్రెసు వారి కే గాని యితరుల కెట్టిప్రయోజనమునలేదు. గట్టి నమ్మకమును సహాయము చేయవలెనను దృఢసంకల్పమును లేనివారు ముఖ్యతీర్థిగారకు ఒడంబడికకు సమ్మతించుట నిష్ఫలము.

నాలువరతును పెట్టవలెను. నాలుగజాలవరకునే యుండనిందు అని స్వరాజ్యపక్షమువారిలో కొందరు నాకు వ్రాసిరి కాని మరెట్టి ఆక్షేపణలును యంతవరకు నాకు చేరలేదు. బహిష్కరణపక్షమువారిలోమాత్రము చాలమంది విచారముతో ఆగ్రహముతో నూచించుచు నాకు లేఖలు వ్రాసిరి. స్థితిగతులను కాగుగా వివరించుటకు యంగుళుండియాపత్రికలో నేను చాలవ్యాసములను ప్రకటించుచున్నాను గాని అందరును కలసి ముఖాముఖిని మాటలాడిననేగాని సంతోషములు పూర్తిగా నివారణ కావని నేనెరుగుదును. బొంబాయిలో సభలు జరిగినపుడు ఒకగంటనేపుమాత్రమే బహిష్కరణపక్షమువారిలో నేను మాటలాడగలిగితిని దానివలన నాకెంతమాత్రమును సంతృప్తి కలుగలేదుగాన యీనెల 20 వ తేదీన బెల్లాం లో బహిష్కరణపక్షమువారిలో సావధానముగా మాట్లాడగోరుచున్నాను. 20 వ తేదీ ఉదయమున నేను బెల్లాం చేరెదను. గొప్ప ఉత్సవములు మున్నగునవి ఏమియునులేకుండ కాంతముగా నేను బసవట్టెటకు తగినఏర్పాటు చేయవలెనని గంగాధరరావు దేశపాండేగారికి వ్రాసితిని. అంతర్వరగానే బహిష్కరణపక్షమువారు రందరును బెల్లాం రాగూడదుగాన నాతో చర్చించుటకు అధికారమిచ్చి ఆయా రాష్ట్రములవారు యిద్దరుముగ్గురు ప్రతినిధులనుమాత్రమే పంపవలెనని నేను కోరెదను.

బెల్లాం లో 26 వ తేదీవరకును కాంగ్రెసుమహాసభ ప్రారంభముకాదు. 24 వ తేదీవరకును భిలాఫురుహాసభ ప్రారంభముకాదు. నేనునలు కన్యెన్సుగూడ అంతర్వరలో జరుగదు. కాన 20 వ తేదీ ఉదయమునకు బెల్లాం లోనుండునట్లు ఆయా రాష్ట్రముల బహిష్కరణవాదులు కొద్దిమంది ముఖ్యనాయకులను పంపినచో 20 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున అవసరమైన 21 వ తేదీనిగూడ వారితో చర్చించుటకు నాకు వీలగును. స్వరాజ్య పక్షమువారిలోగూడ ప్రత్యేకముగా చర్చింపవలసిన అవసరముండునాయని నేను దాసు నెహ్రూగార్లకు వ్రాసితిని. అవసరమున్నచో 21 వ తేదీని కొంతసేపు ప్రత్యేకముగా వారితో గూడ సంభాషించెదను.

ప్రతినిధులనియమమున రెండుపక్షములవారును పూర్తిగా సభకు రావలెననియే నేను కోరెదను. ఒకపక్షమువారి సంఖ్య యొక్క అధిక్యతనుబట్టి ఏతీర్మానమునుగాని నిర్ణయించుటకు నేను సమ్మతించజాలకపోయినను ప్రతినిధుల అభిప్రాయమును నేను కాగుగా తెలిసికొనగోరుచున్నాను. ఆసమ్మతినలనను ఉపేక్షవలనను అలసభాసమములను ప్రతినిధులు నిలిచిపోయినచో తమవిధికి తప్పినవారగుదురు. దేశవేషచేయుటకు తీరిక లేనివారు ప్రతినిధులుగా నిలువనేగూడదు. కాన ముందుసంవత్సరము జరుగవలసిన పనిని నిర్ణయించుటలో యథాశక్తిని తోడ్పడగోరినప్రతినిధులందరును ముఖ్యము గానభవరావలెను.

మో, క. గాంధీ.

అసహాయోద్యమ పతాకము

నగమువర్కై న దింపలేదు

ఎంగు యిడియాలో మహాత్మునివ్యాసము

తాత్కాలిక సమాధానముకొరకు మహాత్ముడు కాశ్యప నియమములనుగూడ వదలుకొనెనను ధుర్భావకులవై బహిష్కరణపత్రమువారు- గొప్పనాయకులుగూడ - చాలమంది మహాత్ములకు లేఖలను ప్రాయశఃపన్నుడన మహాత్ము డీవ్యాసమును ప్రకటించెను.

“అసహాయోద్యమ పతాకమును నేను కొంచమైన క్రిందకు నాల్చలేదు అసహాయోద్యమమునందు నమ్మకములేదని ప్రకటించవలెనని నేనెవ్వరిని కోరియుండలేదు. గొప్పగొప్ప మత బోధకుల ఉపమానములను తెచ్చుటలో చాలప్రమాదమున్నది. ఈ సందర్భమున వ్రాయబడినలేఖలో నామిత్యులొకరు ఒక గొప్పమతకర్తను పేర్కొనియున్నారు.

నేను తరుచుగా పొరబాటులను చేయుచునే యుండునుగాని చివరకు నావెంటిలునుట కిదరై న మిగిలిననునరే అందరునుగూడ నన్నువదలివేసినను నరే నేనుమాత్రము నానియమములను వదలకుండ నుండుగలుగుదునను నాశ నాకింకను తొలగలేదు. నేను భగవంతుని సహాయమునే నమ్మియున్నాను.

నేనుదైవమును నమ్మియున్న యెవ నే మనవులకగుడ న మృగులుగుచున్నాను. నాకు భగవంతునియందుగూడ నమ్మ ము లేకపోయినచో వైమునువలె నేనుగూడ మానవులనందరిని ద్వేషించుటయే తటస్థించియుండును. మహాబ్బురుకథను పోల్చిచూచినచో ఆమతకర్త తన అభిప్రాయములలో బొత్తిగా నేకిభవింపనివారితోను ఖురానులో అతినీచముగా పేర్కొనబడిన వారితోను ఒడంబడిక చేసికొనెను. మహాత్ముడు జీవితచక్రంలో అసహాయపద్ధతి, దేశపరిత్యాగము, నిరోధము, దౌర్జన్యము మున్నగునవిన్నియును సత్యాంతర్యాగములుగా నున్నవి. నేను ప్రతిపక్షులకు సహాయము చేయనపుడు స్వపక్షమువారికిని నాకునుగూడ సహాయముచేయుచునే యుండును. అసహాయాగులు నిడివిడిగాగాని ఏకిభవించిగాని అసహాయోద్యమపతాకము నెత్తరాదని నేనెవ్వరిని కోరలేదు. ఆపతాకము నిరంతరము నున్నతపక్షమున నెసరుచుండునట్లు మాడవలెననియే నేను ముఖ్యముగా కోరెదను. అట్లునుటన దేశీయలందరుగాని కాంగ్రెసువారైన గాని అసహాయోద్యమము గనుసరించెదరని తలంపగూడదు. దేశీయులకు ప్రతినిధులగు కాంగ్రెసువారు అసహాయోద్యమము ననుసరించుటలేదని పరిశీలులను సరిగా గమనించినవారందరును ఒప్పుకొనక తప్పదు. కాన అసహాయోద్యమ మిక వ్యక్తులపలనమాత్రమే జరుపబడవలసియున్నది. బహిష్కరణపత్రమువారి సహకారమును నిలుపుటకే నేనిపుడు స్వరాజ్యపక్షమువారికి సహాయపడుచున్నాను. మూలపదకుటకు వారి కెట్టిఆక్షేపణయూను లేదని గుర్తించియే నేను నూజువరకును కోరితిని. ఆమరతుక్కు స్వరాజ్యపక్షమువారంగీకరించిరి. ఇదిగొప్పలాభమని అంగీకరింపకతప్పదు స్వరాజ్య పక్షమువారు మాటతప్పనివారై నచో-తప్పెదరని సంకల్పించుటకునాకు కారణమేమియునుకనబడుటలేదు-బహిష్కరణపత్రమువారికి ప్రత్యేకసంస్థలు అసవసరము. బహిష్కరణపత్రమువారు కాననపథ్యవిషయమున బోక్త్యము వ్రుచ్చుకొనగూడదు. వ్రుచ్చుకొననక్కరలేదు. గాన కాననపథ్యవిషయమున సంప్రాప్తాధికారమును తాద్యతయునుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారికే యుండును. కాంగ్రెసుప్రతినిధులకుని చెప్పకొనుటకు వారికి హక్కుగలదుగాని వారలులచెప్పకొందురుగాని బహిష్కరణపత్రమువారి ప్రతినిధులమని వారు చెప్పకొనరు. కాంగ్రెసు ఒక సమిష్టిపంపును కాంగ్రెసు విషయములలో కొన్నిటికి అందరికిని సమిష్టితాద్యత యుండును. విడివిడి విషయములకు ప్రత్యేకపక్షములనువ్రాతమే బాధ్యతయొందును.

స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ తమవలెనే సద్యాపముగల వారని బహిష్కరణపత్రమువారు వారిని గౌరవించవలెను. వారి అధికారమునకు భంగముకలిగించుటట్టి పనులను చేయరాదు. బహిష్కరణపత్రమువారి బలమును తగ్గించునట్టి పనిని చేసినగూడ నేను చేయలేదు. ఏదో రహస్యజేతముతోనే నేని సంయోగమునకు ప్రయత్నించుటలేదు, ఒండొరుల అభిప్రాయములపట్ల సహనమును చూపుట నభ్యసించుటకును పరస్పర పరిచయమును కృత్రిమోందించుటకును అన్ని పక్షముల వారును కాంగ్రెసులో చేరవలెనని నేను కోరుచున్నాను. తరస్పరసహాయమును మనముబడతుదగును. అందరమునుకలసి పనిచేయువారిక పోయినను స్వరాజ్యోద్యమమును నిర్ణయించుటలో నైన మన మందర మేకిభవించవచ్చునని నేనానించెదను. ఎ. క. గాంధీ

భారత వలంటీరు మహాసభ

హిందూస్తాను సేవాదళము

బెల్గాం లో జరుగును

హిందూస్తాను సేవాదళము ద్వితీయ వార్షిక సమావేశము బెల్గాం లో కాంగ్రెసువారముతో జరుగును. ప్రతి (పులు ఆర్ ఫస్టు) ప్రథమసభ్యుడును ప్రతినిధిగా రానర్హుడగును.

వెనుక జీవించినను రద్దుకరచి యీ క్రొత్తనిబంధన చేయబడెను. 18 ఏండ్లకు మించినవయసుగల భారతీయులలో సహాయక ప్రమాణపత్రమున సంతకముచేసి నిబంధనల ప్రకారము శిక్షాభ్యసించి అహింసాదాబాదు ప్రమాణమున సంతకముచేసిన వారందరును పులు మెంబరులు అనబడుదురు.

28.12-28 వ లేదీకి పూర్వమే ఆహుదాబాదు ప్రమాణమున సంతకముచేసి దళమునందలి ప్రథమసభ్యులకు ఖరఖాస్తుచేసిన వారందరు 1928 తాత్కాలిక సంఘసభ్యులందరును కాకినాడలో జరిగిన ప్రథమవలంటీరుసభకు అధ్యక్షుడుగను(ప్రతి నిధులుగను వచ్చినవారందరును, ఆసభ సన్మానసంఘ కార్యనిర్వాహకోద్యోగులందరునుగూడ ప్రథమసభ్యులు అనబడుదురు ప్రతినిధులమును లేదు. రాష్ట్రములనుబట్టియే వోట్లులేక్క-పెట్టబడును గాని వ్యక్తులనుబట్టికాదు. ప్రతినిధిపర్తి కేటాఫారములు ఆయాసంఘముల కిదివరకే పంపబడెను. 22-11-24 వ లేదీని బొంబాయిలో జరిగిన భారతసేవాదళ సంఘసభలో యీని బంధన లామోసింపబడెను. అని భారతసేవాదళ ప్రధానకార్యదర్శి ఎన్. ఎస్. హరికృష్ణ గారు బెల్గాం నుండి నవంబరు 30 వ లేదీని ప్రకటించిరి.

భారతసంస్థానవాసుల సభ

బెల్గాం లో జరుగును

భారతదేశమునందలి స్వదేశసంస్థానముల ప్రజలలోను ప్రత్యేకముగా బెల్గాం లో జరుపవలెను. ఆసభ కధ్యక్షత వహించుటకు ఎన్. సి. కెల్కరు గారిని కోరవలెను ఇందులకు మైసూరుస్వరాజ్యపక్షమువారు ఏర్పాటుచేతువలెను అను తీర్మానములు నవంబరు 30 వ లేదీని బెంగళూరులో జరిగిన సభలో ఆమోదింపబడెను గాన పాల్గొనగోరు సంస్థానములవారు సన్మానసంఘసభకును మహాసభకును ప్రతినిధుల నెన్నుకొని వారిచేటులను ఈనెల 15 వ లేదీలోగా తెంగుకొను స్వరాజ్య పక్షకార్యదర్శికి తెలుపగోరెద మని వారుప్రకటించిరి.

ధర్మి కాంగ్రెసు సంఘము

ఉద్యోగుల ఎన్నికలు

డాక్టరు అన్నారీ గారు అధ్యక్షుడుగాను, పండిత రాధాకృష్ణ భార్య, హాకిం మహమ్మదు ఫర్రేఖానుగార్లు, ఆపాధ్యక్షులుగను, శంకరలాలుగారు జనరలు కేక్రటరీగాను, చాదరీ రఘువీర నారాయణ సింగుగారు అర్ధనైకింగు కేక్రటరీగాను ఎన్నుకొన బడిరి.

డాక్టరు అన్నారీ, లాలా శంకరలాలు, ఎం. ఆసఫాల్, అరీఫ్ హుస్సేను హాస్సీ, ఎల్. హుషుంకహానీ, హాకిం ప్రజలాలు, చాదరీ రఘువీర నారాయణసింగుగార్లు భారతకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

బొంబాయి కార్పొరేషను

కార్పొరేషను సభ్యులలో హెచ్చుమంది ప్రతిపాలకుగా నున్నను బొంబాయి నగరపాలకులలో హెచ్చుమంది అనుకూలురుగా నున్నా కను కారణమునకార్పొరేషను సభలో తీర్మాన ముమోదింపబడినను గూడ పట్టుగాదు రాజప్రతినిధి సభలకు వెళ్లరనియే అధ్యక్షులకు రాజీనామా యిచ్చురనియు నూతనదెలియుచున్నది. పట్టుగాది అభిప్రాయములతో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువా రేకిభవింపజాలకపోయినను ఈవిషయమున మాత్రము నగరమున బహిరంగసభలకు జరిపి పట్టుగాది తోడ్పడుటకు నిశ్చయించిరి. (హిందు)

లీ నూ చ న లు

సార్వభౌముని ప్రభుత్వపునిర్ణయము ధర్మి, డిశంబరు 4:— లీచార్లుచై సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారి తీర్పు రేపుచాయంత్రముండు యిండియాదొరతనము వారిచే ప్రకటించబడును. (అ. ప్రె.)

మహాత్ముడు లా హోరు వెళ్లుట

నాయకులతో సంభాషణ

మహాత్ముగాంధీ, మాలానాపాక తాల్, మహాదేవదేశాయి, శంకరలాలుబాంకరు, నేటుజమునాలాబజాజ, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగార్లు, 4 వ లేదీన లాహోరుచేరిరి. రెడ్డిబజాజ గార్లు అకాలీలవిషయమున విచారణచేయుటకువచ్చిరి. 4 వ లేదీని లాహోరులో హిందూమహమ్మదీయప్రముఖులతో శ్రీమహాత్ముడు సంభాషించి 5 వ లేదీని అమృతసరులో జరుగుభిలాఫ తుసభకు వెళ్లుచు. 6 వ లేదీని మరల అమృతసరునుండి బయలుదేరి ఆశాడు మధ్యాహ్నము లాహోరులోజరుగు బాతీయకళాశాల పట్టప్రధానసభకువచ్చును. పిమ్మట లాహోరులో వ్రాడాహాలులో జరుగురాజకీయసభ కధ్యక్షత వహించును. 8 వ లేదీవరకు న రాజకీయసభజరుగును. 9 వలేదీ సోమవారమురాత్రి మహాత్ముడు ఇతర నాయకులును రావత్విండికి బయలుదేరి 9వ లేదీ ఉదయమునకు గావల్పిండిచేరెదరు. అచటికి కోహటునుండి వచ్చినహిందూమహమ్మదీయప్రముఖులతో శారుసంభాషించెదరు. హా. మియాను పుజలీహుస్సేనుగారితో సంభాషణ

పంజాబుప్రభుత్వవిద్యాకాళాపంత్రి యగు హా. హుస్సేనుగారితో 4 వ లేదీని పగలు 11½ గంటలకు మహాత్ముడు ఒకగంటసేపు సంభాషించెను. మధ్యాహ్నము పండితమదనమోహనమాలవ్యాగారితోను కోహటునుండి వచ్చినహిందువులతోను చాలసేపు మహాత్ముడు సంభాషించెను. పంజాబురాష్ట్రీయ సభావిషయనిర్ణయసంఘసమావేశము నిన్న 4 వ లేదీ రాత్రిజరిగినది. ఆసభకు మహాత్ముడువెళ్ళెను. 6 వ లేదీ శనివారమునాడు ఉదయమున హిందూమహమ్మదీయప్రముఖుల యిష్టాగోష్ఠి సభ లాహోరులోజరుగును. ఆసభకు మహాత్ముడువెళ్లును.

పంజాబుఖులాఫతుసభ

అమృతసరులో నేడు ప్రారంభము గానున్న ఖిలాఫతుసభ కధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొన బడిన మాలానా జాఫరాల్ గారు 4 వ లేదీ ఉదయమునకు నైపులు ప్రైమురులో అమృతసరు చేరెను. మహమ్మదీయులు రైలు స్టేషనువద్ద ఘనమగన్వీగత మొసంగిరి. ఊరేగింపుతో అధ్యక్షుని తీసికొనివెళ్ళిరి. ఊరేగింపుతో మొదలు మహమ్మదీయులు మాత్రమే యుండిరి గాని కొంత సేపైనపిమ్మట ఒక అకాలీజత వారు గూడ వచ్చి చేరిరి. (అ. ప్రె.)

డాక్టరు బి సెంటుగారు

కాంగ్రెసులో చేరి

డాక్టరు బి సెంటుగారు నాలుగవ తారీఖున చందాచెల్లించి చెన్నపురిలో తిరువళిక్కేటి కాంగ్రెసుసంఘమున చేరిరి. ఆమె యిదివరకు కాంగ్రెసుమహాసభకు అన్యక్షతవహించెనుగాన భారతస్థాయిసంఘమున సభ్యతకు హక్కుగలదు. ఆమె బెల్గాంకాంగ్రెసుసభకు వెళ్లెదరు.

దేవదాసు గాంధీగారు యిపుడు ఆదయారులోనున్నారు. రాట్టముపై నూలువకుమకీరిని నేర్చుచున్నారు. బి సెంటుగారు నేర్చుకొనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

దాసుగారుసర్వస్వము

దానము చేయుట

విదుగుగధర్మకర్తలను నియమించి

కలకత్తాలో రహోడులోనున్న తమగృహముయూప దాసిని దాసుగారు ధర్మదాయముగా నొసగిరి. విదుగురు ధర్మకర్తలను నియమించిరి. వారు ఋణముల నన్నిటిని తీర్చి ఆస్తిపైవిచ్చు ఆదాయమును ధర్మకార్యములకింద వినియోగించవలెనని దాసుగారు వానపట్టాలో వ్రాసిరి. “భారతసాగ్రీముల ల కొక కళాశాల నేర్పరుపవలెను. ఒక దేవాలయమును ఒక ధామారును ఏర్పరచవలెను. రహోడులోని దాసుగారి గృహమున నిత్యమును భూపదీపవై వేస్వములు జరుగుట కేర్పాటు చేయవలెను. హిందూబాలులకు మరవిద్యకు బోధింపవలెను.” అని దాసుగారు కోరిరి. ఆ ఆస్తిని హిందూస్థాను యిప్పు రెక్కుకొంపెనీకి కుదువబెట్టి ఋణములన్నిటినితీర్చవలెను” అని బెంగాలీపత్రిక వ్రాసినది. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రపత్రిక

1924. వ సంవత్సరం 5-వ తేది

శుక్రవారము

పశ్చిమాంధ్రదేశపు కూలీలు : అస్సాము

అస్సాముకుబోయిన పశ్చిమాంధ్రదేశపు కూలీలకు గలిగిన పరిభ్రమము సం గతి తెలిసిన విషయమే. ఇందనుగూర్చి నిజసితిని కనుగొని, అందుకు కారణముల నరయట కొక విచారణ సంఘము నేర్పరచియుండవలసివచ్చింది. అందుకు మారుగ, ప్రభుత్వమువారు లేబరు కమిషనరుగ పాడిననుగారిని, అప్టినుగారిని విచారణ సలుప గోరి. ప్యాడి నను గారు పశ్చిమాంధ్రదేశము నందును, అప్టినుగారు అస్సామందును పరిశీలనను గనుగొనిరి. పాడిననుగారి రిపోర్టు తాననభవారికి జూపబడెను. ఇయ్యది, పక్షపాత రహితముగ గను పించును. అస్సాముకు బోయి తిరిగివచ్చిన దులకు, కూలీలనే వీరు నిందించుచున్నారు. బక్లాది, అనంత పురము, కడపజిల్లాలో కొన్ని ప్రదేశములలో వీరు విచారణనలిపిరి. అదరును కూడ బలుకుకొని ఒక్కటేకథను చెప్పినట్లు, పాడిననుగారు అను మానపడుచున్నారు. ఇందు కేమి కారణమో తెలియకున్నది. తిండిలేక పొట్టకూటికి దూరదేశ ములకుబోయిన కూలీలు, నిష్కారణముగ ఇంటికి తిరిగివచ్చినవారిని ఎవరను యూహించాలరు. పాడి ననుగారు న్యాయ భావించుట సమంజసముగాదు. కూలీ చాలదనియు, ఆరోగ్యము బాగుగ లేదనియు, వ్యాధి చీకత్తు నరిగ లేదనియు, వర్షములో బని చేయవలయుననియు, పని భార మధికమనియు మున్నగు విషయముల దెలుపుచు, కూలీ లొక్క పాటనే బాదిరట.

ఇందు వింతపిమ్మి? అందరకును సమాన ప్తము లున్నపుడు, వానిని దెలుపక కూలీ లేమి జేయ గలుగుదురు? ఇందరుగలిసి ఒక్కరికిగ చెలిపినవిష యములను పాడిననుగారు ధికముగ గౌరవించియుండ వలసివచ్చింది. అందుకుమారుగ వారి మొరలను వీరు చులకన జేసిరి. తగ్గుకూలీ విషయమును వీరంతగ పాటించుటలేదు. కొన్ని నాళ్లు కూలీ లోపికనట్టి యున్నచో, ఎక్కువ వేతనములు దొర కెడి వని పాడిననుగారు యూహించుచున్నారు. వ్యాధుల విష యమున, ఎట్టి యిబ్బందియుగలుగలేదని వీరితలంపు. మిగిలిన యిబ్బందులు వీరికంత కనముగ దోష లేదు. ఇక కూలీలు తిరిగి వచ్చుటకు కారణమేమి? వారు ఉన్నట్టులే? పాడిననుగారికి కారణము దొర కకపోలేదు. ఎవ్వరోగాంధీమహారాజుగారు వీరినిపింపి వైచిరట. దీనియర్థమేమి? ప్రభుత్వవిరోధులు కొం దరుజేరి, అస్సాం తోట యజమానులకు నష్టము గలిగించవలె నను దురుద్దేశ్యముతో కూలీలను ప్రోత్సహించి వారిని పంపివైచియుండుననియే. ఇట్టి యూహ పాడిననుగారికి నచ్చినది. అన్నిటిను

లను గాంధీకిని, అసహాయోద్యమమునకును అంట గట్టుట యా చార మయినది. అస్సాం కూలీల నిర్మల మనము నకు గూడ, ఇదియే కారణమని దోచెను. తోటయజమానుల తప్పే మియలేదు. మోసగించినదలకు ఆందోళనారు లును, మోసపోయినందలకు కూలీలునుమాత్రమే బాధ్యులు.

పాడిననుగారి విచారణలన ఇట్టి ఫలితమే చేకూరునని తలంచితమి. నిజకారణములను విచా రించి వానిని బయల్పరచ వలసిన బాధ్యత ఆంధ్రనాయ కులపై గలదు. ఇంతవఱ కెట్టికరీలనయు జరిగినట్లు గనుపించును. తమకు లేనిపోనియాశల పెట్టి అస్సాంకు దీసికొనిపోయిరనియు, అక్కడ మిగుల తక్కువ కూలీ దొర కెనెయి, కూలీలు మొరబెట్టుచుండ, కాదని పాడిననుగారు త్రోసివేయుటకు కారణము గనుపింపదు. పాడిననుగారి రిపోర్టుకారము, కడపడిపోలోనున్న గుమాస్తా లకు అస్సాం సంగతులు తెలియవని, సూచింప బడినది. అట్టితేరి, వీరేమి జెప్పగలరు? కూలీల నెటులనయినను ఆ కర్షించి దీసుకునివచ్చుటకు సర్దారులు పంపబడిరి. వీరికి లై సెన్సు లీయబడెను. వీరు అస్సాంకుబోయి తిరిగివచ్చి స్వర్గ మూడిపడి నట్లు కూలీలకు దెలిపియుండురు. కూలీలు వీరి పలుకులకుబ్బి అస్సాంకుబోయి మోస బోయి యుండురు. ఇట్లు గా విం చుటకు సర్దారులకు తోట యజమానులు ప్రోత్సహ మొనగు చున్నారు. ఎటులనయినను కూలీలను దెచ్చిన, వారికి జాలును. పాడిననుగారు కొన్ని నివారణోపాయములను సూచించుచున్నారు. డిపోల గుమాస్తాలు అనుభవజ్ఞులుగ నుండివలయుననియు, కనీసము మూడుమాసములయినను ఎట్టేటులలో పనిజేయనివారికి సర్దారులు లై సెన్సుకొనగగూడదని యు, అస్సాంమరతులను కూలీలకు స్వప్రముగ దెలు పుట కేర్పాటు జరుగవలయుననియు, అస్సాంలో నీరు సరికడనియెడల మెడికలునర్సి కేట్టుమీద వారిని తిరిగి పంపుటకు వీలుండవలయుననియు, పాడినను గారి యుద్దేశ్యము. పాడిననుగారు దెలిపినమార్గ ములు పైకి ఎంతచక్కగ గనుపించినను, ఆచరణ లోనికి వచ్చునని దోచదు. తోటయజమానులకు అధికారులు తోడ్పడునంతవరకు, కూలీలయిబ్బం దులు తీరవు. కూలీల మొర లరణ్యరోదనములుగ నుండును. వారిమూటలను నమ్మెడివా రుండరు. నిజప్రతిక్రియ వేరుగలదు దాని నాచరింపదగిన వారు ప్రజలే. దూరదేశములకు బోయి కూలీలు ఇబ్బందులపాలుగాకండ జేయుటకు, వారికి తగిన వసతులను ఇంటినద్దనే జూపవలయును. కఠవుబాధల నుండి వారిని దప్పించవలయును. ఇందుకు రాటమే పరమోపాయము. పశ్చిమాంధ్రదేశము దూదిపం డెడిదేశము. అచ్చట రాటపరిశ్రమ కెంతటియవకాశ మైనను గలదు. పురుషులు, స్త్రీలు, సుఖముగజీవించు టకు సదుపాయము జేయవచ్చును. ఇంతవరకును ఆంధ్రుల యలనత్యమువలననే, పశ్చిమాంధ్రదేశము నందు కరువు వీరము పెట్టుకొనియున్నది. ప్రజలు తిండికొరకు దూరదేశములకు వెడలుట తట్టనించు చున్నది. రాటపుపరిశ్రమ కిదివరకు కొంతవరకు ప్రోత్సహము గలిగినను, అయ్యది ఏమాత్రము

చాలదు. రాటమును సర్వత్ర చేపట్టునట్లు జేయ వలయును. ప్రభుత్వసహాయముపై నాథారపడిన లాభములేదు. అస్సాంకూలీల దురవస్థయినను, ఆంధ్రుల కార్యవీక్షను పురిగొల్పుగా!

నిమ్మజాతులు: బహిరంగక్షిధులు

నిమ్మజాతులను బహిరంగక్షిధులలో దిరుగ కుండజేయుట క్రూరము. వైకంఠో నడయించిన ప్రశ్నయే కాల్పతి అగ్రహారమునందు బయలు దేరెను. యజ్ఞాలను నొకతెగవారు, కాల్పతివీధు లందు నడువ ప్రయత్నింపగ, కొందరు దెబ్బలకు లోనయిరి. నిమ్మజాతులవారు మరల నెట్టిచౌర న్యము నుపయోగించక బాధలను సహనముతో నోర్చుకొనిరి. అస్పృశ్యతా నివారణమును ఆచరణ లోనికి దెచ్చుట కీక తడవు నే సి లాభములేదు. కాలము గడచినకొలదియు, నిమ్మజాతులకును ఉన్నతజాతులకును మధ్య యెడబాటు గలిగి తీరని నష్టము వాటిల్లి జేయును. బాధ్యతగల దేశనాయకు లెల్లరును అస్పృశ్యతను వెంటనే నివారించవలయు నని గోరుచున్నారు. పంజాబు సనాతనధర్మసభ కధ్యక్షత వహించి, అస్పృశ్యతా నివారణా వశ్యకతను పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు నిరూపించిరి. అస్పృశ్యతవలన, హిందూ సంఘబల మిదివరకే క్షీణించినది. ఇతరసంఘములలో నుండెడి యైకమత్యము హిందూసంఘమున లే కుండుటచేతనే, హిందువు లధిక సంఖ్యాకులయి నను దేశమున తగిన పలుకుబడిలేక యున్నారు. అంతరంగిక కళింకము తొలగినగాని, హిందూ సంఘమునకు వెలుపల గౌరవ మేర్పడజాలదు. అస్పృశ్యతా సమస్య మతసమన్వయని గాని సాంఘికసమన్వయని గాని యనిపించుకొనదు. ఇది+ కేవలము భూతదయకు సంబంధించిన విషయము నిమ్మజాతులకు మానవుల కనీసపుహక్కుల నొస గిన చాలును. తిర్యగ్జంతువులవట్లు జూకెడి ఆదరణ నయినను నిమ్మజాతులపట్ల జూపకుండుట, ఏమాత్రము న్యాయముగాదు. తమకు స్వాతంత్ర్య మవసరమని చాటెడివారు, తోడి సోదరుల స్వా తంత్ర్యమును గుర్తింపకుండుట స్వవచన వ్యాఘాత మగును. నిర్మాణ కార్యక్రమమును దీక్షతో కొన సాగింపవలసిన నీ దినములతో, ఏకమత్యము ప్రబల వలసిన నీ దినములతో, అమానుషమగు నిట్టి ఆచారమును కొనసాగించుట, దేశభ్యాతికి గాని, హిందూ సంఘాన్నత్యమునకు గాని, ప్రోద్బలకర ము గానేరదు. సర్వమానవులను ఈశ్వరస్వరూపు లుగభావించిన హిందూమత ప్రాశస్త్యమున కిట్టినితి మిక్కిలి ప్రతికూలము. నిమ్మజాతు లీ సమయమున సహనమును కోల్పోవక, అ హింసాపద్ధతి నతిక్రమింపక మహాత్ముని యానతిని శిరసావహించి కృషిసలుపుచో, ఉన్నతపథము దొక్కగలదు. జన్మచేత గలిగెడి యాధిక్యముగాని, న్యూనతగాని అత్యల్పము. దానిని ప్రాజ్ఞులంతగ పాటింప నక్కర లేదు. నిమ్మజాతులనుగాని, ఉన్నతజాతులనుగాని బైకిగొనిపోయెడిది, సుకీలమే. దైవభక్తియు, పాప భీతియు, సామ్య స్వభావమును, నిమ్మజాతుల నున్నతజాతులక్రింద మార్చగలదు. నిమ్మజాతుల మోక్షము వారి హస్తములందే గలదు. ప్రస్తు

సమయమున వారిని తీవ్రపరీక్ష ఎదుర్కొనుచున్నది. వారు ప్రాంతములలో తలయెత్తుకొని దిగ నెంచుచున్నారు. అచారప్రేతులై ఉన్నతజాతుల వారు పీరియట్ పుట్టిని సరోధింబ బ్రయత్నింతురు. అట్టితరీ, కడుగిహమతో మెలగ, తమ సుగుణాశ్రయమును నిబళి, తద్వారా ఎలరమ్మదయములను నిష్పజాతులు గరింపజేసెను. అందరకును మార్గదర్శకుడగు గాంధీమహాత్ముడే నిష్పజాతులకును మార్గదర్శకు డగును. అనిహితము ననుసరించి, విముక్తి త్వరలో లభించు ననుటకు సందియము లేదు.

సంప్రతింపు

గాంధీమహాత్ముడు డిశంబరు 20 వ తేదీన బెల్గాములో, బహిష్కారముతో ప్రత్యేకముగ సంప్రతింపబడని ప్రకటించెను. స్వరాజ్యమువా రంగీకరించుచో, 21 వ తేదీన వారిలోగూడ మహాత్ముడు సంప్రతించును. ఇదివరకు బహిష్కారవాదులతో విశేషకాలము సంప్రతించుటకు మహాత్ముడు కలు లేకబోయెను. ఈమారు మహాత్మునికి తమ సం దేహములను తెలిపి, బహిష్కారవాదులు వానిని నివరించుకొనవచ్చును. కాంగ్రెసు గూడకముందే, సంప్రతించుటవలన కొంత లాభము గలదు. కాంగ్రెసులో దీర్ఘచర్చ కవకాశము దప్పిపోవును. ఒకరినొకరు తిన్నగ గ్రహించుటకు కలుగును. గాంధీ దాను ఒడంబడికను రాబోవు కాంగ్రెసు సభలో నిరవరచుట ముఖ్యము. మహాత్ముడు దెలిపినటుల అసహాయకార్యక్రమమును కాంగ్రెసు అవలంబించునను, అసహాయవాదు లండకమానరు. దేశసేవాత్మరులు, కాంగ్రెసు జెప్పినను జెప్పకున్నను తమధర్మమును నెఱవేర్చుచుందురు. ఇందుకు సీతానగరమున స్థాపించబడిన సత్యాగ్రహ శ్రమమే నిదర్శనము. మహాత్ముని జీవితమే మార్గదర్శము. గాంధీ-దాను ఒడంబడికయందు, నాలు చందా యంగీకరింపబడెను. కయ్యది బహిష్కార పక్షమునకు సంతత ప్రోత్సాహము గలిగించగలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణమునకు మార్గము జూడగలదు. అందుచే నిరుత్సాహము జెంద నవసరము లేదు. మహాత్ముని నాయకత్వమునందు విశ్వాసముగలవారు, వారుజూపిన మార్గమును నిరాకరింపరు. ప్రస్తుత పరిస్థితుల ననుసరించి, విభేదములను వెనుకకుజెట్టి, సంయోగ సూత్రమును బలపరుపవలసివచ్చెను. అసహాయోద్యమ పోమితిని, దాని ప్రయోజనమును గుర్రెగిన మహాత్ముడు, నేటికవసరమగుచర్య దీక్షకొనెను. అందుచే, అసహార వివాదములతో బ్రొద్దుబుచ్చక బహిష్కారవాదులేమి స్వరాజ్యముమువా రమి, తమ తమ విధ్యుక్తధర్మములను నిర్వహించి, దేశసేవ జేసెదరుగాక! రాటపునూలు ఉభయపక్షములను స్నేహబంధమున గట్టివెచ్చుగాక!

దేశీయవైద్యులు

గ్రామములకు వైద్యసహాయ మొనగుటకై ప్రభుత్వమువా రిటీవల గావించిన ప్రకటనమునందు, దేశీయవైద్యులు చాలినంతమంది లభింపరనియు, అందుచే ఆల్లోపాతిక్ వైద్యులనే యమింపవలయు ననియు, సూచించిరి. ప్రజాసుధన మిందుకు విఘ్నముగనున్నది. దేశీయవైద్యులు చాలినంతమంది

గాంధీమహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

5-12-24

యథాశక్తిని తోడ్కుడు

చంపాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు యంత్రుల గారికి చేరిన వసూళ్లు	కోశాధిపతి వద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము
ఇదివఱకు 50601-14-8	ఇదివఱకు 24556-1-8	ఇదివఱకు 24781-1-8
నేటివసూలు 1-8-0	మునగాలయస్టేటు మాధవరం (ప్రభుత్వ సహజమువారు వసూలు చేసి పంపినది) 1-8-0	కోశాధిపతి వద్దకు వసూలు 1-8-0
మొ॥ 50602-6-8	మొ॥ 24557-9-8	మొ॥ 24782-9-8

పూజానిధికి సాము, నుబంపు చీరనామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం. 7, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

గలరు. వారికి ప్రోత్సాహమొసగిన, కొలదిఖర్చుతో ప్రజలకు వైద్యసహాయము లభించును. ప్రభుత్వము వారి యాహుతు కారణమేమని, రామచంద్రారెడ్డిగారి కు గగ, వారు ఇటీవల నెట్టిచారణ నలుపలేదని తెలిపి. తగినవిచారణ జేయకుండనే, ఆయన్ వైద్యులు లభింపరని చెప్పట, కడుంగడువిచిత్రము. 1916, 17 సంవత్సరములందు కొంత విచారణనలుపగ ప్రభుత్వము వారికి గలిగిన యభిప్రాయముల ననుసరించి, వారు ఇట్టియైతర్యను ప్రచురించెరట. ఎనిమిదినంతవత్సరములక్రింద, ఆయన్ వైద్యుల ప్రభుత్వమున కెట్టి పనిగింపుకలదో, పానుగల్లరాజుగారిదివరకు, దెలిపియేయండి. ఆయన్ వైద్యము శాస్త్రసమ్మతముగదా, మూఢవిశ్వాసముపై నాధారపడి యన్నదనియ సామాన్యముగ చెలుపబడుచుండెడి దినములలో, దేశీయవైద్యుల యనికీగూర్చి దురభిప్రాయము లుండుట ఎంతగాదు. నేడటిఅభిప్రాయములు మారేపోయినవి. ప్రజలకు విశ్వాసములేని పాశ్చాత్యవైద్యమును ప్రవేశపెట్టుటకంటె, గ్రామములలో దేశీయవైద్యమునే సులభముగ వ్యాపింపజేయవచ్చును. ఇప్పటికిని ప్రతిగ్రామమునందును దేశీయవైద్యులు గలర. ప్రభుత్వమువారు మరల విచారణనలుపుట లాభకరము. ఊహలపై చర్య దీసికొనుట, సమంజసము గానేరదు.

అత్యవసర తీర్మానములచర్చ

ప్రస్తుతపు ప్లాండుగు ఆర్డరుల ప్రకారము, అత్యవసర విషయములకూర్చి చర్చ జరుగవలసి యున్నయెడల, అక్షరమెంటు ప్రతిపాదనము గావింపబడును. ఆదినమున సాయంకాలము నాలుగున్నర గంటలకు చర్చ జరుగుచుండును. శాసనసభలో మార్పు జేయిన ప్రకారము, ఆదినము మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకుగాని, మరునాడు 2-30 గంటలకుగాని తీర్మానమును చర్చింపవచ్చును. ఇట్టి ఏర్పాటువలన, చర్చయొక్క ప్రయోజన మంతరించును. సామాన్యముగ, నాదినమున చర్చ జరుగుటకు వీలండదు. అందుచే మరుదినమే, చర్చ ప్రారంభమగుట సహజము. అవసరచర్చల పట్ల నిట్టి ఏర్పాటు కంగీకరించి, శాసనసభ తన హక్కును వదులుకొనెను. ఇట్టి తీర్మానములకూర్చి గవర్నరుగారు తమ యభిప్రాయమును తెలుప

వలయుననిన, స్వయముగ తెలుపవచ్చును, లేక వ్రాసింపవచ్చును. లామెంబరుగారు చేయదలచిన మార్పుప్రకారము, మంత్రులద్వారాగాని, కార్యనిర్వాహక సభ్యులద్వారాగాని, తమ యభిప్రాయమును చెలుపుటకు గవర్నరున కిధికారముండును. ఇది కొనసాగుచో, ప్రభుత్వసభ్యులదే సర్వాధికార మగును. ఇట్టిసవరణగూడ అంగీకరింపబడియుండును. కాని శాసనసభ్యులు, సవరణకు ప్రతికూలముగ వోటుజేయుటచే, నది యోడిపోయెను.

దక్షిణాఫ్రికా బొగ్గు

భారతీయులను నానాబాధలకు లోనుజేసి, వారిని దేశమునుండి వెళ్లగొట్టుటకు దక్షిణాఫ్రికా ప్రయత్నించుచుండ, సుక్మాతరసకట్టను నిర్మించుటకై దక్షిణాఫ్రికా బొగ్గును తెప్పించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఇది ఎంత విచిత్రమో యూహింపవచ్చును. హిందూ దేశభాగ్గుకు ప్రోత్సాహమొసగుటకు వాగ్దానము జేసిన ప్రభుత్వము, దక్షిణాఫ్రికాకు హిందూదేశపు ధనమును పంపేనె? ఇట్టి ప్రవర్తనము హిందూ దేశమున కవమానకర మని, ఇండియాగనుల సంఘమువారు తెలిపిరి. దక్షిణాఫ్రికా బొగ్గుపై సుంకమును విధించుటకమారుగ, దాని కిట్టిప్రోత్సాహ మొనగుట ఎంతయసభ్యమో చెలుపవచ్చులేదు. దేశీయపరిశ్రమలను ప్రోత్సాహపరుచుట కల్లయని తేలుచున్నది. హిందూదేశమునకు స్వరహితము లేకుండుటచే, ఎన్ని యిట్లు వాటిల్లుచున్నవో చెలుపవలయునా?

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ వారు

బ్రాజ్ఞే ముత్యాలపేట పోలీసుస్టేషన్ కెదుట స్వాతంత్ర్యయేటరున డిశంబరు నెల 6-వ తేదీ శనివారం 5-30 ఘంటలకు “రామధాను” అను నాటకమును, డిశంబరు 7 వ తేదీ ఆదివారం 5-30 ఘంటలకు “సావిత్రి” అను నాటకమును తెనుగున ప్రదర్శింతురు.

శ్రీయత బళ్లారి టి. రాఘవాచార్యులుగారు, బి. ఏ., బి. యల్., (రామధాను, యముడు.) అల్లూరి పి. రామచంద్రారెడ్డిగారు (కబీరుదాసు.) యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు (పత్మింకుడు) ఉప్పలూరు సంజీవరావుగారు (కమలాంబ, సావిత్రి.)

విదేశ వార్తలు

లీనివేదికము

బ్రిటిషుమంత్రివర్గము

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

లండన్, డిశంబరు 31:—లీనివేదికమును గూర్చి ఇండియాలో, ఇంగ్లాండులోను ఒకేసమయమున ఈ వార్తాంతమున ప్రభుత్వము తమ తీర్మానమును ప్రకటించెదనని తెలియుచున్నది.

స్వేయిను విప్లవకారుల విచారణ

లండన్, డిశంబరు 31:—పాకిస్తాన్ నైతిక న్యాయస్థానమువారి గాక బీరానైతిక నాకాడక న్యాయస్థానమువారు నలుగురు విప్లవకారులను విచారించి ముగ్గురికి ఉరిశిక్షను విధించిరి. పాకిస్తాన్ న్యాయస్థానమువారు నలుగురిని వదలివెట్టిరి. ముగ్గురు న్యాయవాది శిక్షనమాత్రము తిక్కుమార్గ విధించవలెననిరి. ఈ విప్లవకారులు ప్రభుత్వముపై భయమెత్తి ప్రచారము సల్పుచున్నారన నేరమునకు శిక్షించవలెనని ప్రభుత్వ న్యాయవాది మ్యాడ్రిడును ప్రముఖ న్యాయస్థానమున అపీలు చేసెను. వీరు ప్రాంసులో ప్రచారమును సల్పుచుండిరి. వారి అసలు హోదాలో సాక్ష్యము చాలదని ప్రభుత్వము వారు అభియోగము నుపసంహరించుకొనిరి. కాని ప్రభుత్వ న్యాయవాది తరపున పోతేయూతడు నేరస్థానమున చేయవలెననిరి. ముగ్గురు న్యాయవాది ప్రభుత్వ న్యాయవాది కోరి నట్లు అభియోగమును గ్రహించవలెననిరి. ఉరిశిక్ష చేయవలెనని ఇంకొక శిక్షను చేసి దయచూపవలెనని ప్రభుత్వ న్యాయవాది ప్రతినిధి సిఫార్సు చేసెను.

వెరిషియా బ్రిటను

అగదానీవృత్తాంతము

లండన్, డిశంబరు 31:—సర్దారు అగదానీగారి కనుమలనుగ వెరిషియా ప్రభుత్వమునకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము రెండులేఖల నంపెనని ప్రబలవదంతులు బుట్టినవి. కాని అయ్యది అసత్యమని వెరిషియా ప్రభుత్వము ప్రకటించెను.

జావా భూకంపము

గొప్పనష్టములు

లండన్, డిశంబరు 31:—భూకంపము మరల గలుగుటచే కెదు దేశమంతయు నాశనమైనదని తెలియుచున్నది. 90 మంది చనిపోయి రనుచున్నారు. ఇందు దేశములున్నారు.

మిడ్లండు బ్యాంకు నేరము

లో 'ఏ' అను వ్యక్తి చేయవలసిన ప్రకటించుటకు అంగీకరించినది తెలియుచున్నది. అతనిపేరు పో హరిసింగుగార. ఇతడు కాష్మీరును హరాజు మేనల్లుడు.

పెరిషియా యుద్ధము

లండన్, డిశంబరు 31:—లంకరునుండి ప్రధానాధ్యక్షుడిట్లు తిరిగి వచ్చుచున్నాడు. నవంబరు 30 తేదీన అరబ్బులు తమస్థానములనుండి మరలిరిని తెలియుచున్నది. కొరాంబును నుండి మొదటిపటాలము డిజిపులు చేరెను. తక్కినవి రెండు గోజులలో చేరెను. ఆరేటిస్తాను మధ్యగనే శిగదను. యుద్ధముల కొరతగాక కార్యాలయమువారు 200000 'బొమ్మ' లను మడింపుచేసిరి.

రేవాలులో 'రెడ్' విప్లవము

డిశంబరు ఒకటవ తేదీన తిరుగుబాటునగ్న 17 గురిని నైతిక కాగనమువారు శిక్షించిరి. ఇందులో ఇంకొక 7 గురిని ఉరిశిక్షిరి.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రజలు

పరిస్థితులులో స్వత్యములు

లండన్, డిశంబరు 31:—పరిస్థితులులో జాతిసమితికి సంబంధించిన జాతులకున్న స్వత్యము లన్నిటిని యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రజల కిచ్చుటకు చాంబర్లెనుగారు యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో ఒడంబడికను సంతకము చేసెను.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

థామన్ గారి నూచనము

'రాండుటెబిలు' సభ

లండన్, డిశంబరు 31:—దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులను, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారును గలిపి రాండుటెబిలుసభ—నాయకు లందరూ సమావేశమై—భారతీయ ప్రతినిధులగుడ కలిసి భారతీయ స్వత్యము చర్చించవలెనని థామన్ గారు నూచించిరి. సామ్రాజ్యదృష్టితో గాని చేరునిగముగ జూచుటకు వీలులేదనిరి. ఇంకొకవిధముగ చేయుట అసాధ్యమనిరి.

అంగరక్షకు నొకరినిపట్టి

అప్పగించుట

స్వాగినులో సంచలనము

లండన్, డిశంబరు 31:—నిన్నటిసాయంకాలము స్వాగినుకు 'స్కాట్లండుయార్డు' గూఢచారు లెద్దరువచ్చిరి. ఒక అంగరక్షకునిపట్టి అప్పగించుటకు బ్రిటిష్ రాజ్యబారిష్టర్ కేగి ఉరిశిక్షించెను. ఒకవారములోపుగ జరుగుటకు వీలులేదట. ఇతనిని అన్యాయముగ నిండుచుచున్నారనియు ఇతడు విరిహస్యమునుబట్టి అప్పగించరనియు బీదుగా రనిరి. 50 సంవత్సరములకుండి జరుగుచున్న ఆంగ్లో ప్రెంచిసంబంధములు ఇంతవరకు స్వవహారమున రానీయవని ఆశించుచున్నారు. ఇతడు చాల మర్యాదగలవాడనిరి. యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో ఒడంబడికనములో ఎన్నడును పాల్గొనలేదనిరి.

చాంబర్లెను గారి ప్రకటనము

లండన్, డిశం 31:—రోముకేసు సమయమున లండనులో చాంబర్లెనుగార్లు యుపన్యసించిరి. ఈజిప్టులో జరిగిన సం గతులు జాతిసమితి ఒడంబడికలో చేరలేదు. అందుచే ఈమడుములను జాతిసమితి తోకముగలుగజేసికొనుటకు వీలులేదు. వానిని ఆహ్వానించుట కవసరములేదు. కాని ఈజిప్టులో రాము అమలమిచ్చిన విధానమునకు కారణములను అవసరమును జాతిసమితి యందున్న భక్తి గౌరవములచే సభాపాతి తెలియజేయుట కభ్యంతరము లేదనియు తెలియజేయ సంసిద్ధుడుగ నుండినది.

ప్రాకుగాహిత్యమును గానొక సంవత్సరము శుభ దహిత్యకు సంబంధములేని కొక్కెలను గోకలేదనిరి. ప్రస్తుతముందున్న చిక్కులు పరిష్కారమగుటతోడనే ఈజిప్టు ప్రభుత్వములో మరల స్నేహమేర్పడువని ఆశించుచున్నాడనిరి. ఇతివరలో ఆగిపోయిన రాజకీయాలను ప్రారంభించి ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమున కంతమాత్రము పాథ్యమైసంతవరకు అడ్డులేకుండ ఏర్పడువని ఆశించుచున్నాడనిరి.

సూడాను కొత్తగవర్నరు జనరలు

లండన్, డిశంబరు 31:—సర్ జె. ఆర్. లెఫ్టెనెంట్ గవర్నరు సూడాను గవర్నరు జనరలుగా నియమించుట సార్వభౌమము చేపట్టినము ప్రకటించునని తెలియుచున్నది.

నేజిదు సుల్తాను

మెక్ కాన్ వేళము

లండన్, డిశం 31:—యెన్నెయిదులలో 400 అనుచరులతోడను నేజిదు సుల్తాను మెక్ కాన్ వేళము ప్రవేశించినది తెలియుచున్నది.

ఈజిప్టుపరిస్థితులు

జగులులుపాపాగారు యూరపు కేసుటకు

ఎన్నడును తలంచలేదనుట

లండన్, డిశంబరు 31:—కెయిరోలో పాళకాలో పాథ్యాయులతో ప్రస్తావించుట తాను విదేశమునకు, యూతపు:కు పోగలంచలేదని తెలియజేసెను. ఆయుద్ధేత్యమే లేదనిరి.

ప్రజల స్వత్యములనే గాపాడుచు ప్రజలతరపున చరింపక పోరాడెదననిరి. దేశమంతయు ఐకమత్యముతో ప్రవర్తించి నవో త్వరలోనే తాము కోల్పోయిన స్వాతంత్ర్య స్వత్యమును సంపాదించ గలరనిరి

రాజీనామా నొసగిన ఉస్మాన్ మొహరంగారి స్థానే మహ్మదు సిక్వేరేగారు పట్టువక్కునుంత్రిగ నియమించబడిరి.

ఇంగ్లాండు - ఈజిప్టు

బ్రిటిషువిధానము

చాంబర్లెనుగారి ప్రకటనము

లండన్, డిశం 31:—క్రొత్త బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభములోనే కష్టములను ఎదుర్కొనవలసినవైనను. జాతీయసామ్రాజ్యసమస్యలను సాధించుటకు వారికి క్షీని పరిశీలించెను. ఈజిప్టుపరిస్థితులను పరిష్కారముచేయుటలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ప్రజలసమ్మతితోడనే విశ్వాసముతోడనే నిర్వహించగలిగిరి. అధినివేళములవారు, ఇంగ్లాండు ప్రజలును హన్సిం చువిధానమునే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ఈజిప్టువిషయమై అవలంబించిరి.

ప్రతికూల బ్రిటిష్ విధానము

ఇంగ్లాండుపై స్పష్టముగ ప్రతికూలభయమునెత్తు తలంపుతోడనే సర్దారును జంపుట తలుపించెను. ఈజిప్టునాడు దేశములందు బ్రిటిష్ పరిస్థితులనుగూర్చి జగులులుపాపాగారు మన్మోహన్ గారితో మాట్లాడినపుడు మన్మోహన్ గారిచివ్రస హెచ్చరికను జ్ఞాపకముజేసిరి. మన్మోహన్ గారిచెంతెప్పినను వివక జగులులుపాపాగారు తమవిధానమున పట్టుదలనుజూపుటకే ఈ వాత్య జరిగినదని జెప్పకలేదు. అట్టిసంగతులను సాగనిచ్చుటకు ఎంతమాత్రము సాధ్యముగాదు.

సూడానుకు ఇచ్చిన అభయము

ను నెలవేర్చుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తిచిరని చాంబర్లెనుగారు తెలియజేసిరి.

మొన్న ఎన్నికలందు తమకు కన్నకొట్టివు పక్షమునకు జేరినవారగుడ ఓటులనిచ్చిరినియు దీనిలను తమవిధానమును దేశమంతయు అంగీకరించెననియు ప్రజలుగూడ జేయవిధానమునే అవలంబించ గోరుచున్నారని దీనిలను అర్థమగుచున్నదనియు అది నిజమగుచో విదేశాంగకార్యాలయ కార్యభారము నడుగూడ తానే తరవాదిననియు చాంబర్లెనుగారు తెలియజేసిరి.

సర్దారు నెవరుజింజిరో గుర్తించలేదు

లండన్, డిశంబరు 31:—అరబ్బుతేమలనైన పార్లమెంటు సభ్యులనుతప్ప ప్రాకుగారి హత్య యంత్యమున అరబ్బుతేమలనైన వారి వందరిని హత్యలు గుర్తించి కాని హంతకుని గుర్తించలేదు.

పాదురాజుకు విజ్ఞాపి

11కి గ్గురు పార్లమెంటుసభ్యులు తక్షణము ఈజిప్టుపార్లమెంటునుసమావేశపరచి పక్షబలమునుపయోగించి ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమును హరించుకుండ చేయవలెననియు స్వాతంత్ర్యమును దిప్పజేరొకటి ఈజిప్టు అంగీకరించదనియు పాదురాజునకు విజ్ఞాపించిరి. నేనటరులందరూ ఇదే ప్రకారము ప్రవర్తించుచున్నామ.

శ్రీ శ్రీ ప్రాకుగారిపట్టి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి చివ్రస 200000 పానులను నికాకంబి కానిని బీజుకు పంచివెట్టవలెనని ఆమె తెలియజేసెను.

యుద్ధమునకు పూర్వము
పరిస్థితులను దెలుపు కాగితములు

బ్రిటిషు చరిత్రకారులకు అందజేయుట

ప్రభుత్వతీర్మానము

లీఫెట్టె, డిశంబరు 8:—బ్రిటిషు చరిత్రకారులు చాలమంది ప్రముఖులు యుద్ధమునకు పూర్వమును పరిస్థితులను తెలుపు కాగితము లన్నిటిని తమకు చరిత్రను వ్రాయుట కందజేయవలె ననిగోర ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. ముగ్గొట్టాగా రిదివరకే ఈవిషయమే ఏర్పాటుజేసిరి. దానినే నేను పూర్తిజేసెదనని చాంబర్లెనుగా రనిరి. ఇదివరకు 1860 వరకు కాగితములను జూచుటకు అనుమతినిచ్చిరి. ఇప్పుడు 1878 వరకు జరిగిన సంగతులన్నిటిని జూచుట కంగీకరించిరి ఇతరప్రభుత్వకాగిత కాగితములుగూడ ఈసంవత్సరము 1878 వరకు జూపబడును. ఈక్రాంతిర్పాటులు స్వపరిపాలన దొమినియను ప్రభుత్వమువారు సమ్యక్చింతననెట్లనే అనుమతించెదరు. ఇదివరకే కొందరు పశ్చాత్తినిజుచిరి.

యూరప్లలో 1914 లో బయలుదేరిన సంగ్రామమునకు పూర్వమున్న యూరపియను పరిస్థితులను దెలుపు కాగితము లన్నిటినిగూడ చరిత్రకారులవరకు జేయుటకుగూడ విదేశాంగకార్యాలయమున సంపాదించుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఈ కాగితములను జాగ్రత్తగ పరిశీలించి ప్రమాణముగనుండునటుల నుపసద్ధులగు గూచి, టెంపెస్ట్ గార్లను నియమించుచున్నారు.

ఇంకను చరిత్రక పరిశోధన, పురోన్మద్ధి విషయమై జేయబడు నూచనలనుగూర్చి సహాయ మొనర్చెదమని చాంబర్లెను గారభయమొసగిరి.

బ్రిటిషు సైన్యము

యవకులకు లాభము

డైరక్టుకమిషనులు

లీఫెట్టె, డిశంబరు 8:—'రెగ్యులరు' సైన్యములో చాలమంది యవకులకు ప్రత్యక్షముగ - డైరక్టు - కమిషనులనిచ్చి సైన్యమును పెంపొందించుచున్నారు.

సావర్థ్యము, తెలివి తేలుగులవారలకు ఆకర్షణీయముగ జేయుచున్నారు. ఇదివరలో ఎయ్యస్సు నిర్బంధముచే ధీమంతులైనను స్వాంతర్ప్రసాదము పూర్తిచి సైనికపాఠశాలయందు జేరుటకు టెంపెస్ట్ గార్లకు కష్టములేకుండజేయుటకు ఏర్పాటుజేసెదరు.

యూనైటెడ్ కింగ్డములో గుర్తించబడిన 15 విశ్వవిద్యాలయములవారు నియమించు 100 సురికి కమిషను లీయబడును.

ఇదివరలో 12 కలలుండి సిఫార్సుజేసిన సంఖ్యకంటె మొన్న అర్థసంవత్సరపరీక్షలో చాలమంది శిష్యులనేయజడిరి. దీనికితోడు ముందు కమిషనులకుగూడ కొందరిని నమోదు జేసిరి.

బ్రిటనులో పనిలేని కారికుల సంఖ్య

గ్రేటు బ్రిటను, నవంబరు 24 తేదీకి 1190400 గంది గలరు. బ్రిటన్ దేశమునకు 1860 మంది కిక్కిరి. 1928 సంవత్సరాంతముకంటె 95000 మంది తగ్గిరి.

ఇంగ్లండు ప్రాంసు

చాంబర్లెనుగారి ప్యారిసునయనము

లీఫెట్టె, డిశంబరు 8:—రోముకేను మార్గమున ప్రాంసులోనికి వెలియటు గారితో పరిచయము జేసికొని రెండు వారములకు సంబంధించినవిషయము లన్నిటిని ఆలోచించెదరు. ఈజిప్టు తొందరచే ఈవిషయము లన్నిటినిగూర్చి ఇదివరలో మాట్లాడుటకు చాంబర్లెనుగారికి విలులేకపోయెను. రోము నుండి తిరిగిరాగానే ఈవిషయముల నెఱుకొని చాంబర్లెనుగారు చర్చించెదరు. స్వయముగ ప్రెంచిప్రధానామాత్యుని యభిప్రాయములను తెలిసికొని ఆలోచించిన లాభముగల్గును. శుక్రవారము సాయంత్రము రోముకు మరల పయనమగును.

సెడ్ రేవు
బ్రిటిషు సైన్యము

సెడ్ రేవులో డిశంబరు ఆఖరువరకే గార్డుల మైలం దురనేన లుండునని తెలియుచున్నది. ఇండియాకు మాట్లాడు గొంపోవు నాకమిషనే బోయెదరు.

గ్రీకు శరణాగతులకు ఋణమునిచ్చుట

ఈ ఏర్పాటులు పూర్తియైనవి. సోమవారము జూరంగముగ జరుగును. చాలవర కీటుణము ఇంగ్లండులోనే సమకూర్చబడును. కొంత న్యాయాధ్యులలో ఇవ్వబడును.

సామ్రాజ్య వాయువార్తా
ప్రచారము

ను సల్పుటకు సామ్రాజ్యమంతటను గొప్పప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. పూర్వముకంటె చాల బాగుండును. ఈవిషయములో ఆస్ట్రేలియా ముగ్గొట్టానీ టెండరు సంగీకరించి ముందంజ జేయుచున్నది.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు

సభ్యులు ప్రతిపక్షకొనుట

కామన్సుభ పక్ష, విట్టిగారు ప్రభువుల సభకు మంత్రులతోడను, ఆచూపక్ష వాడుకులతో నేగిరి. సార్వభౌముని యుపన్యాసమును వినిరి. కామన్సుభపక్షవచ్చి ప్రభుపక్ష ప్రమాణమును గైకొనిరి.

కార్మికపక్షనాయకుడు

గ రాంకే ముగ్గొట్టాగారే మరల ఎన్నికైనది. కైన్సుగారు ఉపసాధకుడుగ నియమింపబడిరి.

నల్లమందునభ

జనీవా, డిశంబరు 8:—విశుత్తీయమును దేశములో ప్రభుత్వమువారు నల్లమందును దుర్వినియోగము జేయరాని తగినంత అభయమున్నగాని తయారుజేసిన నల్లమందునుగాని ఆ పక్షమును నల్లమందుగాని ఎగుమతిజేయరాదను మరకు సంగీకరించిరి.

దొంగరముగ ఎగుమతిజేయు నల్లమందు విషయమై జేసిన ఒడంబడికను చర్చించిరి. దీనిని చీవాప్రతినిధి ఆక్షేపించెను. దీనివలన చచ్చు ఆపుజేయబడెను. మరల సభ ఎప్పుడు జరుగునది తెలియలేదు.

సైన్యములను తగ్గించుట

కూలిడ్జిగారి యభిప్రాయము

అమెరికను కాంగ్రెసు కంపిన సందేశము

వాష్టింగ్టన్, డిశంబరు 8:—ప్రపంచములో ఇంకను సైన్యములను తగ్గించుటకు ఇతరప్రభుత్వముతో ఆలోచించ వలెను. ప్రస్తుత నష్టపరిహార విధానము అటులు జరిగిన వెంటనే ఇంకొకసభను జేయలేదు. యూరప్రుధానము అనుకూల పరిస్థితులను గలుగజేసెను. కాని జరుగుట కేర్పరచబడిన యూరపియను సభాభిప్రాయము తెలిసికొనుటకు వేచియుండువలెను. స్వాతంత్ర్యచర్యకు అభ్యంతరము గల్గించు ప్రతినిధులను సభకు బంపరాదు. దీనికి భంగము రాకుండ జేయవలెంచిరి. మన దేశీయవిధానమును సంబంధించిన విషయములలో మన ఇష్టము వచ్చునటుల చర్య నవలంబించు స్వాతంత్ర్య ముండవలెనని కూలిడ్జిగారు కాంగ్రెసుకు సందేశము నంపిరి.

సామ్రాజ్యవైమానిక ప్రచారము

ను యూరపియనుదేశములందు గూడ జరుపుటకు నిశ్చయించియున్న ఇండియా ఆస్ట్రేలియా లకు ముఖ్యముగ వైమానికప్రచారమును పూర్తిజేయు సమకట్టిరిమనియు ప్రాప్యదేశముల నిమిత్తము. రెండింటిను నములను ఏర్పాటుజేసిరిమనియు సర్ స్వామ్యుల్ హోరుగారు తెలియజేసిరి. కాత్మిక ప్రభుత్వమున జేసినవైమానికపు టేర్పాటులే సాగించుచున్నారమని సర్ స్వామ్యుల్ హోరు గారు తెలియజేసిరి.

ఆస్ట్రేలియా నావికుల సమ్మె

విమాదపరిశితులు

ప్రీమ్యంటిలులోనున్న కామన్వెల్త్ ఉద్యోగులకు ప్రమాదములేకుండ కాపుదలజేయవలెనని పడమటి ఆస్ట్రేలియా ప్రధానామాత్యుకు భూసుగారు తలపెట్టిరి. ప్రీమ్యంటిలును ప్రేడ్యానియనువారు ముట్టడించిరి. సమ్మె చాలకష్టముగ మన్నదని బ్రూసుగారు తెలియజేసిరి. ప్రభుత్వమువారు తీసికొను చర్యను దెలుపలేదు. పడమటి ఆస్ట్రేలియాకు నాకలు పోవుట వాపివేసిరి. వర్తకముగూడ ఆపుజేయబడెను. సమ్మెగట్టుకుండ చేయవలెనని హెబ్బెర్డుకు తగవును అధినివేశనాకాసంఘమువారుగోరెదరట. సిడ్నీలోగూడ ఇటులనే జరుగుననుచున్నారు. వాషుగారిని పడమటి ఆస్ట్రేలియాకు రమ్మసంగతి అసత్యము.

సమ్మెదారులు తొందరజేయుటలేదు

8 వ తేదీని నాకాప్రచారమునకు సమ్మెదారులు తొందరను గలుగజేయలేదు. తోక్యమును గలుగజేసికొనలేదు.

వాయువార్తా ప్రచారము

దక్షిణ ఆఫ్రికాకుగూడ వాయువార్తా ప్రచారము నేర్పాటు జే పోసిరి. దక్షిణఆఫ్రికా మధ్య వాయువార్తా ప్రచారమును స్థాపించిరి. నర్వద్దారు వాట్టెగారు ప్యాగిజా నేనాని కంపినవార్త అందినది.

జాతీయమితక బ్రిటిషువారి

హృదయిక

జాతీయమితి జోక్య మనవనరము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

జనీవా, నవంబరు 8:—ఆయుధ విశదన ఒడంబడికయందు సభ్యులగుగూడ సంతకములు జేయవచ్చునని జాతీయమితి సభవారు అక్టోబరు 2 వ తేదీన గానించిన తీర్మానమునుగూర్చి జ్ఞాపకముజేయుచు బ్రిటిషువారు జాతీయమితి సెక్రటరీయేటు నకు 19 వ తేదీన ఒక ప్రకటన బంపిరి. అందు యిట్లు గలదు: "తీర్మాన మతరుల ప్రకారము ఒడంబడిక ఈజిప్టు దేశము నకుగూడ అనుమతించునని తోపవచ్చును. కాని 1922 సం|| మేము ఈజిప్టుకు స్వాతంత్ర్యముచ్చి ప్రకటనయందు ఆంగ్లో యాజ్ఞీయను ప్రత్యేక సంబంధములగుచ్చియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య హక్కులకు లోబడి యుండుననియు కొన్నిమరకులను చెలిపియుంటిమి. కావున ఈజిప్టు విషయములో యితరదేశములేని సహాయపడజూచినను అది మాకు నేనావించుదముగా గణించబడును" ఒక వేళ ఈజిప్టు పడరు ఒడంబడికయందు సంతకము జేసినను ఆకారణముచే ప్రస్తుతవిషయమును జాతీయమితి పరిష్కరింపవలెనని ఈజిప్టు ప్రభుత్వముగోరజూచినది బ్రిటిషువారిప్రతిము దెలుపుచున్నది. అన్ని విషయములను సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు యిష్టమునచ్చి నట్లు పరిష్కరించుకొనెదరు.

జాతీయమితి కార్యదర్శి యీసాత్రికను ఒడంబడిక (సాత్రికలు) బంపిన అన్ని దేశములకు తెలియజేయవచ్చునాయని తెలియగోరుచు బ్రిటిషువారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అట్లుజేయవచ్చునని డిశంబరు 8 వ తేదీన బయలుపెచ్చెను. కావున అందరికి యీప్రకటన నంపించబడెను.

సూదానుగవర్నరు

సర్. బాక్సిఆర్చర్సు గారిని సూదాను గవర్నరు ఉద్యోగమున ఖాయపరుచబడెను.

కన్నాటు రాజదంపతులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశంబరు 8:—నేడు మార్బెయియ్యకు కన్నాటు దంపతులు బయలుదేరిరి. ఇండియాకు పయనమైరి. శిశుకాలము ఆచటనుండెదరు. ప్రాంసుగుండా వారిరైలు వెళ్లును.

యూర్పురాజదంపతులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశంబరు 8:—యూర్పు ఆఫ్రికాకుపోవుచున్న యూర్పురాజదంపతులను ప్యారిసుకానిల కలిసికొనెదరు. వీరితో కత్తకాన్యాసిల్ట్రాకు, అన్నులేనరి పోవును.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు

ప్రధానామాత్యుని లేఖ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

కొయిలో, డిశంబరు 5:—అలెగ్జాండ్రీయా నుండి పొందిన వార్తలను విశ్లేషించుకొనుటకు ప్రభుత్వమునందున్న విదేశీ శాఖ ఉద్యోగులకు భావింపవలసిన ఈజిప్టు ప్రధానామాత్యుడు అలెగ్జాండ్రీయా పురపాలకసంఘమువారికి లేఖనంబిది. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారి కీ విషయములో జోక్యము కలుగజేసి కొను అధికారము లేదనియు లేదు మునిసిపాలిటీ అంతర్భాగము ఒడంబడికల ప్రకారము ఏర్పడినట్లుచే ఈజిప్టు ప్రభుత్వము జోక్యము గలుగజేసికొనరాదని ప్రభుత్వమునిచ్చిరి. ప్రభుత్వముచనన ఇట్టి ప్రతినిధి బలపరచెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము జోక్యమునిచ్చిరి అంగీకరింపవలసిన జీవనపాపముగాను ప్రకటించిన లేఖ అసలుసంగతులకు సరిగాలేదని ప్రాతపత్రికకుమర్సు మంత్రి ఉస్మాన్ బే మొసారంగారు ప్రకటించిరి. నేను అందులకంగీకరించినవారిలో నొకరినిగాననిది. అందుచేతనే రాజీనామానిచ్చితిని. ఇంతకంటె జెప్పవలసిన విషయం లేదు. రాజీనీతికి భంగముగ నుండుననిది. ప్రాతవిద్యాశాఖామాత్యుడు గూడ ఉస్మాన్ బేగారి మాటలనే బాటచిరి. అంతకంటె ఎక్కువ జెప్పలేననిది.

బ్రిటిషు జోక్యముల నంగీకరింపరాదని ఆలివాద్ జాతీయ పక్ష నాయకుడు షూనిస్టుగారు తెలియజేసిరి. ఈ విషయవశమున జేరినంతయు విశమత్యముతో పరిశీలించవలసినది.

మిడ్లండు బ్యాంకు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

మిడ్లండు బ్యాంకు నేరములో రాచకొండనుగూర్చి ఆట్టాన్నీ జనరలు, జేబియార్కార్యదర్శి ఆలోచించిరి. సర్ పారిసింగుగారిని ఇంగ్లండుకు పిలిచిన రనుకొనుచున్నార.

భారతదేశము

మన విద్యుత్ కర్మము

మెన్టో ప్రెస్టుని యుపన్యాసము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశంబరు 5:—1919 సంవత్సరపు మాంటు ఫర్డ్ రాజ్యాంగవిధానమునే ఆవలంబించి భారతదేశము అనుకూలముగ ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమును ఏర్పరుచుకొనునగుట భారతదేశమునకు సహాయము చేయవలెను. మనము ఇండియా నుండి మరలిపోవలసినదే లేదు భావిభాగ్యోదయమును ప్రభుత్వమును తానే ఏర్పాటు చేసికొనుటకు వదిలిపెట్టవలసినదే భారతదేశము గోరుచున్న సంగతిని తెలిసినవారు చాల తప్పు జేయుచున్నారని గ్రహింపవలెను. మనము భారతదేశముతో సంబంధమును తెట్టుకొన్నప్పుడు టి సుండి బయలుదేరిన సమస్య లన్నిటిని నేటివరకు భారతదేశము ఎదుర్కొనవలసియున్నది. భారతీయుల జాతీయభావము మనభోధనవలెనే ప్రభోధములనే ప్రత్యక్షముగ గల్గెను. మనల నకు సరివియే నేర్చుకొనిరి. మనము ఈభావమును అంగీకరింపమేని అందుకు ఏకమై మనకు ప్రతికూలురగుదురు. మనమువదిలిపోతి మామనపని పూర్తిగానుండ ఆగిపోవును. మనకాధ్యక్షులను వదిలుకొనవలసినవారే మగుదుము. సైన్యములను వినియోగించెదమా ఇండియాకు మనకును ఉపద్రవము నష్టముగలుగును. మనము వారితో సహకారముగ నుండి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులందు వారిని కరిగిమజేసి బోధించవలెను. ప్రస్తుతము నిరుత్సాహముగ నున్నను కొంతలోపమున్ను ఈ ఆవిధానమునే ఆవలంబించవలసిన మెన్టో ప్రభువు తెలిసజేసెను.

సర్ ఎన్వర్డు క్లెంటుగారి విగ్రహము

సర్ హెంరీ వీల్కీ గారిచే బహిరంగపరచబడెను పాట్నా, డిశంబరు 5:—పాట్నా మ్యూజియములో సర్ యెన్వర్డు క్లెంటుగారి విగ్రహమును బహిరంగపరచుటకు గావించబడిన సమావేశమునందు ఉత్తర్రాష్ట్రపు గవర్నరుగారగు సర్ హెన్రీ వీల్కీ గారు అధ్యక్షతవహించిరి. (ఆం. ప్రె.)

జిల్లా మునిసిపాలిటీ ప్రతినిధుల సమావేశము

పాట్నా, డిశంబరు 5:—స్థానిక సంస్థల పరిపాలన విషయములను ఆలోచించుటకు రాష్ట్రమునందున్న జిల్లాలయ ము నిసిపాలిటీలయ (ప్రతినిధులు) సమావేశమైరి. లోకల్ పంచు ఆడిటర్లును ఇంజనీరును సమావేశమున నొక తీర్మానము గావించబడినది. (ఆం. ప్రె.)

7 గురు వలంటీరులను అరెస్టు చేసిరి

మేజిస్ట్రేటు మందలించి వదిలివేయుట స్వరాజ్యవారును ధనమును సమకూర్చుచున్న వలంటీరులలో ఏడుగురు వచారాష్ట్రను ప్లేటుఫారము మీదికి అక్రమముగా వెళ్ళిరిని పోలీసువారు వారిని అరెస్టుచేసి కేసు చేసిరి. మేజిస్ట్రేటు వారిని మందలించి వదిలివేసెను.

దాసుగారి ప్రసంగము

విశయపూరు సభలో దాసుగారు రుపన్యసించిరి. “మన జాతిసంపన్నమై అభివృద్ధి నొందునటుల చేయవలెను. అదియే మన ఆశయము మనరాజకీయములకు యిదియే దేశభక్తులగుచుండుటపైనే నేనాధారపడియున్నాను. నేను వృద్ధుడనైతిని మన ఆశయమును నెరవేర్చుటకు వలయునైనా పామును వారిలో కలిగించుటకు నేను నాసర్వస్వమును భారపోసెదను” అని దాసుగారునుడివిరి.

బెంగాలు ప్రభుత్వపు ప్రకటనము

కలకత్తా, డిశంబరు 4:—విద్యాశాఖ డైరెక్టరుపదవి నెత్తివేసి, యీశాఖ సెక్రటేరియటువారు నడపుచున్నందు, యిందుకొకవిధానముతయారగుచున్నదనియు దెలుపుచున్నవారై లభ్యమైనవి వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రకటించుచున్నది. కార్యదర్శి అగ్రీను విద్యాశాఖ డైరెక్టరు అగ్రీను నుల్లూపాట్లు సవరించుటకు యేర్పాట్లుకాబడుచున్నవి. ఇంకా ప్రభుత్వమువారే తీర్మానమును గావించలేదు. (ఆం. ప్రె.)

హైదరాబాదు నులసమాఖ్య

దక్షిణ ఆఫ్రికా బాగునుగొనినందున ప్రభుత్వచర్య ఖండించుట

కలకత్తా, డిశంబరు 4:—నుక్కూరుబారేజి ఉపయోగమునకు యీసంఖ్య 60 వేలబుట్ల దక్షిణ ఆఫ్రికా బాగును గొనినందులకు యీసంఖ్యమువారు తమ అసంతృప్తిని యిండియా ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసిరి. విదేశపు బాగును ప్రోత్సాహముచేసి దిగుమతిచేయుట దేశమందలి రాక్షసి బాగునుపరీక్షకు కలిప్తముగా ఉండుటకై ఆఫ్రికాను చే భారత ప్రాంతాన్నికాసనసభ వారిని చిన్నపుట్టుకును గలుగుచున్నది. కాననసభయ దక్షిణ ఆఫ్రికానుండి దిగుమతి ఆగుచున్న బాగుపై పన్ను విధింపవలసినదని తీర్మానించుచున్నార. ప్రభుత్వమువారు విదేశము బాగునకు ప్రోత్సాహముకలుగజేయుమని వాదనముచేసిరి. కాన యిండియా ప్రభుత్వమువారు తమమాటయు, కాననసభ అధికారమును మన్నించి యీకంట్రాక్టు రద్దుచేయ మేము గోరుచున్నాము. (ఆం. ప్రె.)

గ్రామమందలి పోరాటము

అలహాబాదు హైకోర్టు తీర్పు

న్యాయమూర్తుల ఏమార్పులు

అలహాబాదు, డిశంబరు 4:—షాజహానుపురపు జిల్లా సెషన్సు జడ్జిగారిచే విచారణచేయబడి శిక్షింపబడిన అయ్యాగ్ల్య కేసు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తి నులేమానుగార్ యొంటు అపిలుకొనబడినది. గవర్నరు మెంటు వారు జిల్లా జడ్జిచే విధింపబడిన శిక్ష ముద్దాయిలకు చాలదనియు హెచ్చింపవలయుననియు అపిలుకొనెరి. ఇగుపక్షములవారను తుపాకలచే పోరాడుచు ప్రభుత్వమువారు యీకేసు నేరస్థులపై పెట్టిరి. దేశ్ నాగ్, జి. యన్. బెనర్జీగార్లు ముద్దాయిల పక్షమున వాదించిరి. మొట్టమొదట తుపాకీ ప్రేర్పిన ముద్దాయి యగు జాంజీలాల్ గారికి 10 సం॥ లు ననుభవించవలయునని సెషన్సు జడ్జిగారిచే విధింపబడిన శిక్ష ద్వీపాంతరవాసమునకు హెచ్చింపబడినది. అయ్యాగ్ల్య గు విధింపబడిన శిక్ష మంజూరు చేయబడినది. పక్షిసంవత్సరము తీముద్దాయిశిక్ష ననుభవించవలయును. ఆత్మత్తుగమునకు జోరాడినందున మాద్యురీయు నరసి నల్లరు అనుచరులను శిక్షనుండి విముక్తులైరి. వీరి ప్రతిపక్షులపై తగినసాక్ష్యము లేనందున వారు విడివిడిపెట్టబడిరి. ఇటువంటి పోరాటములందు గ్రామస్థులు తుపాకులను ఉపయోగించుట విక్రీయ విషవరకమున సంకతియనియు తుపాకులు గ్రామములలోనికి దిగుబడిచేయుచున్న చాల కఠినమగుసమస్యలకు తావిచ్చుచున్నదనియు న్యాయజూరరులు నుడివిరి.

కాదిరికెఫ్ సమావేశము

అలహాబాదు, డిశంబరు 4:—మార్చి 30-వ తేదిన కాదిరి కథాగారు షేర్ ఘానునందు సమావేశము జరుగును. (ఆం. ప్రె.)

టారిఫ్ బోర్డు

జె. డి. ఆన్ కోలుగారి సాక్ష్యము

కలకత్తా, డిశంబరు 4:—టారిఫ్ బోర్డు నేడుసమావేశమై యిండియా ప్రభుత్వపు ముద్రాధికారియగు జె. డి. ఆన్ కోలుగారి సాక్ష్యము దీసికొనెను. ప్రభుత్వముయొక్క ఉపయోగమునకు అచ్చువేయుటకు వలయు కాగితములనుగొను యేర్పాట్లనిషయమున ఆన్ కోలుగారు సాక్ష్యము నిచ్చిరి. (ఆం. ప్రె.)

నిన్నను టారిఫ్ బోర్డువారి యెదుట సాక్ష్య విషయము ఆస్కార్ గారిట్లు దెల్పిరి:—

ప్రభుత్వము ఉపయోగమునకు గావలసియున్న కాగితములకు విదేశములనుండి సంతయు దెప్పించుకొనుచున్నారని అభిప్రాయపడుట కాధారములేదు. అద్దుకాగితములు స్టాంపుల అచ్చువేయు కాగితములు మొదలగు కొన్ని అధిక నాణ్యముగల కాగితములంతప్ప మిగిలిన అన్ని రకములకు ఉపయోగించ కాగితములు స్థానికమండే ప్రభుత్వమువారు గొనుచున్నారు. అచ్చువేయువారి అభిప్రాయమును బట్టి యాచినయెడ హిందూదేశమందు తయారుకాబడుచున్న కాగితముల నాణ్యము సరియైనది కాదు. సప్లయ చేసెదమని యొప్పుకొనిన మాదిరి నాణ్యముగ కాగితములకు సప్లయచేయజాలనందున యిండియాలో దయారు చేయబడిన 898 టన్నుల కాగితము ప్రభుత్వమువారు నితాకరించిరి. “వార్ అగ్రీసమాన్యుఅల్” మొదలగు గ్రంథములను యిండియాదేశమందు దచ్చువేయుటయే లాభమని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము. రక్షణ యిచ్చినయెడ యీ తరగతి పుస్తకములను అచ్చువేయించి దిగుమతి చేయుటయే లాభకరముగ నుండును. ఇండియాలో అచ్చువేయించు లాభకరముగ నుండదు. పోటీపద్ధతిమీద దరఖాస్తుచేయబడిన ధరలనుబట్టి ప్రభుత్వమువారు సరకును దీసికొనుట కుత్తరువు నిచ్చుచున్నారని కేలుపండితుని ప్రశ్నకు సాక్షి జవాబిచ్చెను. (ఆం. ప్రె.)

పుల్లరిగారి సాక్ష్యము

కలకత్తా, డిశంబరు 5:—యధ్యక్షమునకు పూర్వమునందున్న కాగితముల వెలకంటె యిప్పుడు నూరు పెరసెంటు అధికమైనది కాగితముపై దెరిగెనని జాన్ డెక్లె సన్ కంపెనీ ప్రతినిధి, పుల్లరుగారు, టారిఫ్ బోర్డు వారియెదుట దెల్పెను. కాగితపు వర్తకపు స్థితి చాల అసంతృప్తిగ నున్నదనియు గడచిన 18 మాసములలో నొక డజను కాగితపు వర్తకముచేయు కంపెనీలు దివాలాదీసినవియు సాక్షి దెల్పెను. (ఆం. ప్రె.)

రెండవ బొంబాయిరాష్ట్రీయ

తపాలవారల సమావేశము

యన్. యం. జోషీగారి రధ్యక్షతవహించెదరు

పునహా, డిశంబరు 4:—రెండవ బొంబాయిరాష్ట్రీయ తపాలవారల సమావేశము పునహాలో డిశంబరు 20, 21-వ తేదీలందు జరుపబడును. యన్. యం. జోషీగారి గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. కావలసిన యేర్పాట్లు గావించుటకు జి. కె. గాడ్ గిగారి యాజమాన్యమున పలుకుబడిగల సన్యాస సంఘము యేర్పాటుచున్నది. (ఆం. ప్రె.)

సర్ కాంబెల్ రోడ్డుగారు

సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి కలకత్తా, డిశంబరు 4:—బెంగాలు విరోధానిన్నికవర్గమువారిచే సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులగ సర్ కాంబెల్ రోడ్డుగారు సరిగెన్నుకొనబడిరి. ప్రకటించబడినది. (ఆం. ప్రె.)

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు వీలయిన నులభ్యతైలిని వాయబడినది.

చాలశిక్ష (1-4-21)
మొదటి చాచకం (1-4-21)
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ గాంధీ.
రెండు 5 శిష్యు ప్రత్యేకము.
మనోజయ, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, షెన్నపురి

అస్సామునుండి బంపివేయబడినవారు దెలిపిన కారణములు:— 28 రు జ్వరములని, జలగలని 19, కూలిచాలవని 16 గురు, పనియధికమని 6 గురు, నల్లగవ్వు విరోచనమని 6 గురు, జ్వరభాగముని 4 రు, జ్వరభాగములని 8 రు, కఠినచర్యయని 8 రు, కీలోష్ఠ్యనీలియని 2, భామయిబ్బందులని 1, నీటియిబ్బందియని 1 రు, యింటియిబ్బందియని వేరొకరు దెలిపిరి.

చెన్నరాష్ట్రపురపాలి శుద్ధ్యము

చేతనేమును ప్రజాశాసనమునై నాధారపడియుండును. ఇందులకు స్థానిక పరిపాలనాశాఖ శ్రద్ధవహించవలసియుండును. ఆరోగ్యమే మానవాళిగలవనిపెద్దలు చెప్పుదురు. ఇట్లు చేయకుంటే నన్నెన్నియో పనులు చేయవలసియున్నవి. పట్టణములు నూ, నాగరకలయు పెరిగిపెరిగిన రోగములకు ప్రాంతములు లెక్కనై ప్రభుత్వము వారు ఆరోగ్య రక్షణశాఖ నొకదాని నేర్పరచి యెంతయోధనము న్నయము చేయవలసివచ్చెను. పరిశుద్ధవార్యులు నీరమునుండి యెట్టికలములును లేని గ్రామములందు పట్టణములందున్నంత రోగములకు తావుండవలదు. పట్టణజీవితము రోగములకు ముఖ్య కారణమునున్నది. పట్టణములైనవి విస్తరింపజేసి వికలముగ గట్టికలములు పెరుగుటకు వకాళములేకుండ చేసినయెడల ఆరోగ్యముగనే యుండును. ఎట్లెవడిని యానాగరకరోజులలో పారిశుద్ధ్యమునది సున్నయగుటచేత ప్రభుత్వమువారు శాఖాశోకదానిని నిర్మించి అందుకు తగినయేర్పాటుల చేయవలసి వచ్చెను.

1928వ సంవత్సరమునందు ఈశాఖనెక్కువజేసి ప్రతిజిల్లాకును మ్యునిసిపాలిటీకిని ఆరోగ్య శాఖాధికారులను నియమించి పనిచేయించిరి. జిల్లా లేజివాడ మ్యునిసిపాలిటీ మాత్రమే నిర్మాణము చేసినను పాత ఆఫీసును నియమించవలసినిజే వికలములు చేయవలసింది. ఇట్లు దిబ్బులేమిచే గావచ్చును. ఈఆరోగ్య శాఖ గ్రామములందును పట్టణములందును రోగము లేదు కారణములేత గల్గుచున్నవి విచారించి యేయేయోట్ల నేయేరోగములు విస్తరించియున్నవి విచారించి వానినాపుటకు తగినవసతులను జేసెదరు. గ్రామములందు ప్రజలకు ప్రశస్తతనూ తనారోగ్యవిషయము లేమియును తెలియవు. వారలకు ఈ రోగములు క్రొత్తవిగావు. నూతనవైద్యపద్ధతులు రుచింపవు. స్థానిక మునచ్చియెడల వైద్యము చేయించుటలేవచ్చి వారిభాషా ము. ఏలవచ్చువారో అవ్యాధికి మూలముని తెలంచెదరు. ఆట్టివచ్చు కమే కలరావిషయముగూడగలదు. ఇది మాధునికముగాని యేమైనగాని వారు ఆపాద్యముచేసిండి గట్టెక్కుచునే యుండురు. నూతనవైద్యపద్ధతులు, ఆట్టిరోగములు రాకుండచేయుట మొదలగునవి వారికి తెలియునటుల జేయుటకు విద్యావాసనయుండవలయును. ప్రజలు విద్యావంతులైనయెడల వెనుకటిమాధునికము లనుకొనువానిని వదిలి యానాగరకపద్ధతులకు రాగలరు. చదువుకొన్న వాడుగూడ పిల్లలకెక్కడ నొప్పిదగునునో యని చూడలేక టీకాలువేయించుటను మానుకొందురు. అట్లుజేయుటవలన స్థానికమున వచ్చుట తగ్గుటను కన్నులారజూచుచుండ యేల, చేయగూడదో తెలియకున్నది. ఆహారనీరములందు పరిశుద్ధ్యముగ నుండినయెడల కలరా రాదని చెప్పినయెడల వారికి తెలియదు. వీనినన్నింటిని నేర్పుటకు ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించిన పద్ధతులు లాభకరములుగనే యుండవచ్చును. ఆరోగ్యవిషయములగుర్చి మ్యాజికులంతరు బొమ్ములు చూపి ఆపన్యాసములిచ్చుట, సంవత్సరమున కొకసారి ఆరోగ్యవిషయముల తెల్పుటకై ప్రతిగ్రామమునందును, పట్టణమునందును ప్రదర్శనములజూపి ఆయాసంగతుల వివరించుట చాలామనుకులముగనే యుండును.

1928 వసం॥ మునందు స్థానికవ్యాధి యెక్కువవ్యాపించియున్నటుల గాన్పించును. ముఖ్యముగ మలబాదులోను దక్షిణరాష్ట్రములలోను ఎక్కువగా చనిపోయిరి. ఈ చనిపోయినవారిలో సంవత్సరములో పుట్టెలలును, 10 యేండ్లలోపు పిల్లలును యెక్కువగా గలరు. దీనికి కారణము టీకాలు వేయించకపోవుట యని ఆరోగ్యశాఖాధికారి చెప్పుచున్నాడు. ప్లేగు బాధ్యముగూడ మధుర కోయంబుత్తూరు నేలం బర్మిజిల్లాలలో నెక్కువగా నుండెను. దీనికిగూడ టీకాలువేయుదురు. ముఖ్యముగ నీరోగము ఎలుకలమూలమున వచ్చుననికనుకొనినపుడు ఆసంతతి యెక్కువగాకుండ జూచుటయు చచ్చి పడిన యెడల వెంటనే యందుకు తగినచర్య దీక్షింపవలసియుండెదల కింతవరకు ఆపాద్యము వ్యాపించుండ జేయవచ్చును. కలరా కొంత తగ్గియున్నది. ఈ రోగములు అంటు వ్యాధులును ఒకచోటనుండి నకార్చి వచ్చువలె వ్యాపించుననియు గావున నిందుకు తగినశ్రద్ధ దీక్షింపవలసియే యుండును. ముఖ్యముగ నీవిషయములందు ప్రజలే తగుశ్రద్ధ వహించవలసియుండును. ఆవ్యాధి యెచ్చుటలేని తలయెత్తినపుడు రోగ్యశాఖాధికారులకు తెలిసినయెడల తగినప్రయత్నముల జేయవలసివచ్చెదరు.

ఈ నివేదికమునందు జననమరణముల సంఖ్యను జెప్పకుండయుటలో మ్యునిసిపాలిటీలును, గ్రామమునందును యెట్లు పరిగా పనిచేయుటలేదో చాల దూరము వివరింపబడినది. ఈ లెక్కలు సరియైనవి తెలియట ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యముని తలంచుచున్నారు. అవి తెలిసినయెడల జేతములో నేయేరోగములవలన నెంతెంత మంది చనిపోవుచున్నారో తెలియగలదని వారిభావము.

ప్రతి జిల్లాలోను మరణసంఖ్యకన్న జననసంఖ్య హెచ్చినటుల గాన్పించుచున్నది. మరణసంఖ్యలనుబట్టి జేతములో నారోగ్యమెట్లున్నదియు తెలియగలదు. ఆరోగ్య మెక్కువగుకొలదియు మరణసంఖ్య తగ్గిపోగలదు. ఈ సంవత్సరము మొత్తము 908,825 చావులలోను సంవత్సరము వెళ్లిన పిల్లలు 285,969 మందియు, 1,4 యేండ్ల మధ్య పిల్లలు 184615 మందియు చనిపోయిరి. దీనినిజూడ పిల్లల తలిదండ్రులుగాని స్థానికాధికారులు ఆరోగ్యవిషయముల జూడ వలసినవారగాని శ్రద్ధవహించనటుల ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు.

అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది మాతృశిశురక్షణము. పల్లెలందును పట్టణములందుగూడ తగినమంత్రప్రాసనల సహాయము లేకబావుటవలన యెందరో పిల్లలును పిల్లలును చనిపోవుచున్నారు. అభిగవంతునిసహాయ మున్నయెడల నూర్చునిముందు మేళుమువలె అన్నికమములును తొలగిపోవునని చెప్పవచ్చును గాని మానవప్రయత్నముగూడ బలముగ నుండుటఅవసరముగాన యిందులకు తగిన శిశురక్షణసంఘములను పట్టణములందును మ్యునిసిపాలిటీలందేగాక ప్రతిగ్రామములందును యేర్పరచుటముఖ్యము. మంత్రప్రాసనలేనిని నేర్చుకొనినవారు ప్రతిగ్రామమునందుండవలయును. మామూలుగ గ్రామములందును మంగలిసానులు పనిచేరారు. ఈపనిని నేర్చుకొనినవారు యెడలయెడల చాల గహాయకరముగ నుండును. అందువలన మరణసంఖ్య తగ్గునటుల జేయవచ్చును.

తిరునాళ్లు ఉత్సవములసమయమున యెట్టిబాధ్యమును వ్యాపింపజేసి ఆరోగ్యశాఖవారు తగినప్రయత్నములు జేయుటవలన యానివేదినవత్సరమునందు మరణముల సంఖ్య యేమియు గాన్పించదు.

ఇకను పట్టణములందు నీటికలతలును, మురికినీళ్ళ పోవు యేర్పాటులేయుటయు పట్టణారోగ్యమునకు చాలముఖ్యము. ఈనివేదికవత్సరమున యాతను లేమియును క్రొత్తవిలేకట్టలేదు. మ్యునిసిపాలిటీ లీమిషయమున నెక్కువశ్రద్ధవహించి పని జేయవలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారి ఆరోగ్యశాఖవిషయమై శ్రద్ధవహించి అందుల కొకశాఖను నిర్మించి యెక్కువపని వీలగునటుల జేయుటప్రశంసనీయుమే. కాని ప్రభుత్వమువారి జెప్పినటుల స్థానికస్వపరిపాలనము నందు ప్రజాశాసనములందే యెంతయోపని జరుగవలసియున్నదని చెప్పకతప్పదు.

ద్వంద్వవ్యాధులకు శీఘ్రచికిత్స

పాత్రికడుపులో భరింపరాని పొటు, మెదడులో యొలవంట్లుద్ధని, స్మృతితప్పిపోవుట మున్నగు బాధనలవలన నెను ఇరువదియేండ్లనుండి బాధ పడుచుంటిని. నాకుమార్తెగూడ ముట్టుకుట్టు, కడుపునొప్పి మున్నగువానిచే బాధపడుచుండెను. చాలమంది పాశ్చాత్యవైద్యులు మందుల నిచ్చిరి గాని యేమియు గుణము గలుగలేదు. చివరకు మేము చెన్నపురి, బార్జిటపును, ఆస్ట్రీనియన్ వీధి 72 వ గృహముతో కాపురమున్న సండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్ల వారిశ్రద్ధ మందుపుచ్చుకొన నారంభించితిమి. ఏమిఆశ్చర్యమో తెలియదుగాని మా దీర్ఘవ్యాధులు శీఘ్రముగా మాయమైనవి. ఈ వ్యాధులు కుదురనేకుదురవని పాశ్చాత్యవైద్యులు వదలిపెట్టిన, మొండిరోగములనుగూడ ఆవలీలగా కుదుర్చునట్టిశక్తి ఆయుర్వేదాషధములకు కలదని యిప్పటికి స్వానుభవమువలన గ్రహించి ఇతరులకూడ నావలెనే రోగవిముక్తులు కాగోరి దీనిని నేనుప్రకటించుచున్నాను.

ఆర్. గణేశన్.

(ప్రకటన 21) రిటైర్డ్ ఫీల్డమ్యాటరు, తెప్పకూక 19.7.1922 వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ డిసంబరు నెల 5 వ తేది శుక్రవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత, గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత, గత 24 గంటలలో వర్షము, అత్యధిక వర్షము, గత 24 గంటలలో గాలి వేగము. Rows include గోపాలపురం, విశాఖపట్నము, కాకినాడ, మచిలీపట్నము, కర్నూలు, బళ్లారి, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలమ, కోయంబత్తూరు, తిరుచనాపల్లి, నాగపట్నము, మధుర, పాంబన్, తిరునల్వేలి, తిరువేండ్రము, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, కెంగుళూరు, మేరకార, కొడైకనల్.

సర్కారు:— మబ్బులు సుమారుగానున్నవి. పగటివేడిమి దక్షిణములో రి నుంచి రిక్కి వరకు తగ్గుచున్నది. రాత్రివేడిమి కాకినాడలో 61. వీశాఖపట్నంలో 5 తిరిమ్యిన్లో 4 తగ్గులోనున్నది.

దక్కన్:— ఆకాశములో మబ్బులు ముమారుగాను జేరికగానవున్నది. గాలిలో అద్భుత (తేమ) బ్రష్టాలో తక్కువగా వున్నది. కర్నూలులో ఉష్ణోగ్రతము 21 తగ్గులో నున్నది. నెల్లూరు, మదరాసు చెవులమబ్బులు అక్కడక్కడ నుమారుగా నుదట్టముగాను కన్నవి. ఉష్ణము నెల్లూరులో 4 మదరాసులో 5 తగ్గులోనున్నది. భిర్న ఎక్కువగా లేదు.

ఆర్. ఎన్. సామూరు, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

భారత మితవాదసభ

లక్నోలో జరుగును. ఈ సంవత్సరము భారతమితవాదులవాత్మికసభ లక్నోలో డిశంబరు 26, 27, 28 తేదీలలో డాక్టరు ఆర్. పి. పరంజపీ గారి ఆధ్వర్యమున జరుగును. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి, వంగరాష్ట్రనిర్బంధము, కాంగ్రెసులో చేరిట మున్నగు విషయము లాసభలో చర్చింపబడును.

ప్రకటన

నా సమిష్టిసోదరుడు మయినరు 17 సంవత్సరముల వయస్సుగల బాపిరాజు అనునతడు చెడువృత్తులగులవాడై నాశవృత్తలలో లేక భయభక్తులులేనివాడై యున్నందున చెడుప్రాప్త్యాచారములచేత యెవరికైన ప్రాసోట్లుగాని, చెబుదుట్లుగాని, కాతావుంచి వాడకములుగాని, తనభాబురుట్లుగాని నగరాల ప్రాసేపక్షమున అవి మాకుగాని, మాకుంటుంబాస్తికిగాని అరిని వాటాఆస్తికిగాని నిమిత్తములేదనిన్ని అనగా బాధ్యతలేదనిన్ని చెల్లుండికావనిన్ని యిందుమూలముగా తెలియపరచడ మైనది.

మద్దుల నరసయ్యగారికుమార్తె బుల్లిరాజు, సా॥ కాకినాడ, 29.11.24.

నర పాత్రోమంత్రి ప్రత్యుత్తరము

మచిలీపట్టణమున ఆంధ్రదీప సేవాసంఘము, ఆదిమాంధ్ర సంఘమువారు స్వాగతప్రత్యుత్తరము లంబులని శ్రీ పాత్రోమంత్రి ఇట్లు జాయింటు ప్రత్యుత్తర మొసగెను :—

అగ్రాసనాధిపా! హహా! బహులా! హా!

నేటికినను మిగు నాకు యిచ్చినటువంటి స్వాగత ప్రత్యుత్తరములందుకొని నేను ఎంతయో సంతోషించుచున్నాను. నాకు సంతోషమే గాక మియెడల కృతజ్ఞతహదయమున్నది. అదితండ్రిల దైతేనేని లేక దీనిపోవక సంఘమువారి దైతే నేను వారియొక్క ఆహ్వానప్రతికలలో అనేక విషయములను నూచించి యున్నాను. మఖ్యకారణ మేమనగా అనేక కాలములనుండి మనదేశములో ఈయొక్క (అస్పృశ్యత) కళంకము విశేషముగా నడుచుచున్నది. దీనికి కారణములు యితి హాసములలోగాని పురాణములలోగాని తెల్పించి చూడవలసిన యవసరమున్నది. కాని మనయొక్క సంఘావస్థలో యిటు వంటివారు మనదేశములో పుట్టియున్నారు. వారియొక్క దశను మనము ఎట్లు వృద్ధిజేయగలనని యిప్పుడు మనవంటి బాగుగ నాటి యున్నది. ఇప్పుడు కొద్దికాలమునుండి ఈ విషయమును గురించి మన తెలుగుదేశములో ఆంధ్రులలో పనిచేసి మార్గదర్శనము వారు రాంజీరావు, గూడూరి రామచంద్రరావు గారు. ఈ ప్రాంతములందు వారు విశేషముగ స్ఫూర్తిత్వా గులై ఎంతవని చేసినారో ఆలోచింపుడు. ఇప్పుడు విదేశము నుండి వచ్చి మనదేశమునకు హితోపకారముగా యుచితముగా నూతన దేశోద్ధారణ కల్పింప మనప్రజలకు సౌకర్యములు గల్గజేయుటకు అమెరికా దేశవారు మొదలగు దేశములనుండి శ్రీ సమిష్టములు వచ్చి బీదప్రజలయొక్క దశను యుత్తర స్థితిలోనికి దెచ్చుచున్నారు. వారియొక్క బోధాధ్యయనము ఆలో చింపుడు. మన దగ్గరనుండు సోదరులైనవారిని మనకు ఎంత మాత్రముకన్నెత్తిమాడక యున్నందున వారు నిప్పుదళలోయు న్నారు. ఈదోషమువలన వారు ఎంతవరకు హిందూదేశలోయున్నారో ఆలోచింపుడు. ఇట్లు వారిని నిరసించినట్లయిన మనదేశము పూర్వాభివృద్ధికి రాదని మనలో ప్రముఖులైన శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు చెప్పియున్నారు. వారు చెప్పిన సిద్ధాంతములలో మొదటిది ఈ అస్పృశ్యతాదోషము. మనదేశమునుండి తిరిగిలేగాని మన శాంతిమాత్రము మోక్షముకలుగదని చెప్పియున్నారు. వారు చెప్పిన సిద్ధాంతమును మతసిద్ధాంతముగా నెంచి ఎప్పుడు మన ము తనిచేయుదుమా అప్పుడు మన దేశమున నుంచినక తాన వచ్చును. ఇది సాంఘికవిషయముగాని రాజకీయ విషయము గాదు. ఒక వటుంబములో యున్నటువంటివా రొకరి కొకరికి ద్వేషము వైషమ్యము గల్గినప్పుడు అనుబంధమునవల ఎంత మాత్రము కే కిగలుగదు. కాంతిలగ నేరదు. అచ్చటచ్చట కొంత మంది స్వార్థత్వములు కేవలము దీనిని మతసిద్ధాంతముగా వీర్చు రుచుగొని పనిచేసిననూ యిదిపూర్తిగా న్యాయవలెదు. 30 లేక 40 సంవత్సరములనుండి సాంఘిక మార్పు జరుగుచున్నది. సాంఘిక సేవ జరుగుచున్నది. కాని ఈ కళంకము విశేషము మార్పుకలుగుట బదులు అచ్చటచ్చట ద్వేషములు పెరుగుచు న్నవి. కాబట్టి దీనిని రాజకీయ హంకముగా చూడకవలసి గాదు. కేవలము దీనిని మానవదర్శనము సాంఘిక న్యాయమును పట్టి ఆలోచించవలెను గాని రాజకీయ విషయము అని విడచి పెట్టుట ఎంతమాత్రము న్యాయమార్గముగాదు. కేవలము సంఘ విషయముని చెప్పినప్పుడు ఆ సంఘపు పునాది గట్టి గా లేకపోవుట ఈ హిందూస్థితికి తెల్పినాము. కనుక ఈ ద్వేషము ఈ ద్వేషము ఈ హిందూ ఎంతవరకు దూరముచేయుదుమా అంతవరకు సౌకర్యములుకలుగునని నమ్మవలెను. అదితండ్రిల దైతేనేని నిన్ను బాధులైతేనేమి పిర యున్న దశనుబట్టి ఏవిధ మైనవని చేసినట్లయితే వారికి యుపకారము గల్గినో దానిని ఆలోచించవలెను. ఇదియొక గొప్పపనిచేయుచున్నామని మన స్వయం ఎంతక తాము యున్నతదశలో యున్నామని, అందు చేత నిప్పుదళలో యున్నటువంటివారికి సహాయముచేయవలెను నటువంటిమాట గొప్పగానెంతక కేవలము మనకర్తవ్యముగా నెంచి నిష్కళంకమైన మనస్సుతో చేసిన కార్యమునకు ఫలము కొరకయిందేనీ ఈ కర్తవ్యము సహజ సహాయముచేసి కార్యము సాఫల్యముచేయునగాని, వేదయుక్తత్వము పెట్టుకొని చేసినట్లయితే అకార్యము సాఫల్యముకానేరదు. కాబట్టి ఈవిషయమును జాగ్రత్తగా గమనింపుడు. అనేక సంవత్సరములుగా యా మును జాగ్రత్తగా గమనింపుడు. అనేక సంవత్సరములుగా యా మును జాగ్రత్తగా గమనింపుడు. ఒక సంఘములో యావన్నుండి ఆ లోచించి మాతసిద్ధాంతముగా వీర్చుచుకొని అస్పృశ్యతను మా రముచేసినయెడల క్రమక్రమముగా అదిమారుచును గాని దానిని ఎంచినంతమాత్రమున చూచుకాదు. అనేక సంవత్సరములనుంచి చూచుచున్నాను. ఈ ఫలమును నిజము మనము పట్టుకొని వలలెదు. హిందువులైన మనలకు అనేకములైన యాచారములు నితరుల యాచారములందున్నవి. ఇవి మాదేశగాని నిన్ను బాధించుననుచున్నవని మనమందొక్క మనదేశమునకు మనదేశాన్ని మార్చు. కార్యముల నలన మా ది వి ల సిన నే గా ని నో టి చూ ట ల త ల న ప్ర యో జ న ము లే దు. కా బ ట్టి ఆ లో చిం పు డు.

ఎప్పుటికైన కొంతమంది రాంజీరావు వంటివారు కంకణము కట్టుకొని అన్ని దేశములలో చేసినట్లయితే యాకార్యము సఫల మగును. అచ్చటచ్చట ఇటువంటివారలు లేచి తమయొక్క లాభమును విడచిపెట్టి, నిగహంకారముతో పనిచేసినట్లయితే కార్యము తప్పక ఫలించును. అది యేవిధముగా చేశాడను ఆలోచింపవలెను. వారికి విద్య నొసగుట యే గాక మన నీతులనుగూడ మార్పుచేయవలెను. వారు బీదదశలో నున్నారు. వారందుప్రతిమలు యొక్క మైనకావు. మనపంతులు కుక్కలు గూడ అట్టిప్రతిమలు నుండవు. అటువంటి ప్రదేశములలో వారుండునట్లు చేయుచున్నాము. వారు దగ్గరకువచ్చినయెడల దోషముచున్న దని దూరముగా పోవుచున్నాము. వారు మహావృద్ధియుమతమునుగాని శ్రీ సమిష్టమునుగాని యవలంబించినట్లయితే వారిని యాచరించవలెను. ఇంటికివచ్చినయెడల కట్టి యిస్తాము. సలాములుచేస్తాము. ఇప్పుడు వారు యాభిమానమునంతమాత్రమున గౌరవించకుండ నున్నాము. ఇవి న్యాయ నీతివద్దతికాదు. మనస్సులో సంభ్రమము, కార్యక్రమములో దుష్ప్రస్థావముకాని సరియైనమార్గముకాదు. నిన్ను బాధుదర్శణ కార్యక్రమమును ఆలోచించవలసినది కాని శోటిమాటలో కాదు. దానికి మనకక్షితిలోని సహాయముచేయుటకు ప్రయత్నించవలెను. ఎక్కడనుండే నేను జేకేసేవలెనున్నాను. దానికి ఆటంకములు లేవు. దేశసేవయే ముఖ్యమైన మానవదర్శనము గనుక వారియొక్క అర్థికస్థితికి క్రమక్రమముగా మార్పుచేయవలెను. విద్య నేర్పి యంతరశిష్యులు నేర్పి దీనిని చేసినట్లయితే కడపుకారకు కాస్తగంజి సంపాదించుకొనుటకు వీలగుచున్నది. కాబట్టి ఇప్పుడు ఉచ్చదశలోనున్నవారు దీనిని చక్కగా నాలోచించి చేయవలసిన పని.

విద్య

ఈస్వాగతప్రత్యుత్తరములో చెప్పియున్న అంశములలో విద్య ముఖ్యమైన అంశము. అందులో గ్రామవిద్యలో నేర్పునటు వంటివి సాధారణముగా రెండు. పుస్తకములు చదువుట. తెక్కలు వేయుట జరుగుచున్నది. దానివలన యేమి ప్రయోజనము లేదు. మన దేశమునకు, సంఘమునకు ఆ ను మా ల మై నటు వం టి ది మ న జా తి కి మనఇంజియన్ జాతికి సంబంధమై నటువంటివివిద్య జేప్పవలెను గాని యేదోపాశ్చాత్యదేశములో వారి అర్థిక సాంఘికసమస్య లోయందు విద్యవలన అనుభూయముగా యుండదు. మనదేశములో యేవిద్య పెట్టినట్లయితే మనకు యుపయోగముగా నుండునో ఆలోచించి ముందుకుతీసికొని రావలెను. గాని ఎక్కడను ఒకేవిధముగాయున్న విద్యను నేర్పుట కేవలముతప్ప అభిప్రాయము. సంఘములోజరుగు నటువంటివారైన బట్టి యేర్పడిన విద్యను ఆలోచించవలెను. అదిమన యుద్దేశము. దొరతనమువారి యుద్దేశము. ఇన్నిసంవత్సరములనుంచి మనదేశములో విద్య ఒకేమార్గముగా నడచుచు వచ్చుచున్నది. దేశస్థితికి అనుగుణ్యమైన విద్య, దేశమునకు సానుకూల్యమైనవిద్య సరియైన విద్యయని నాసిద్ధాంతము. దానికిగాను మనము క్రమక్రమముగా మార్పు జరిపించి యెప్పుడైతేనేమి, 10 ఖంబులు అయినను దేశాభివృద్ధికి అనుకూలమైన విద్యను, మనరక్షసంబంధమైన నటువంటి విద్యను తీసికొనిరావలెనని నాసిద్ధాంతము. దానిని యిప్పుడు క్రమక్రమముగా కార్యములో జరిపించుచు వచ్చుచున్నాము. తత్తర ప డి న వెం ట నే కార్య ము ఫలితము కా లే ద ను ట యెంతమాత్రము సబబుకాదు. మనము ఒకకార్యమును జరిగించునపుడు, ఒకకార్యముచేయుటకు ప్రయత్నించునపుడు అనేకవిప్పుములు కలుగుచున్నవి. మన యింటిలో యేదోకార్యము చేయునపుడు విప్పుములు వచ్చుచున్నవి. కాబట్టి మనము దేశభక్తితో ఈకర్తవ్యనియండు భారమువైచి తగినమార్పులు చేయడముదేశసేవ. వట్టినోటిమాటలు దేశసేవకాదు. కార్యముచేయడమే దేశసేవ మియచేయుచున్న కార్యములో మార్పుచేసి నిన్ను బాధి కరుణ్యముగా విశ్వావిషయములో మార్పుచేయుటే నావలసిన బలమువలన మాత్రోద్వేషిని దానిని వృద్ధిచేయుటకు నేను సిద్ధముగానున్నాను.

హాస్టలు

హాస్టలుకావలెనంటున్నారు. నిన్ను బాధులలో చాల నుండినటున్నారు. వారికి తగుమైనసదుపాయములు చేయవలెనని చెప్పియున్నారు. దానిని మియతగినయెక్కటులచేసి ది స్త్రిప్తపిద్యుకేవలనే అశీసరుగాకరింపెన, వారు పరిశీలనచేసి పంపిట్లయితే దానికి తగుమైన సహాయము చేయుచున్నాము. హాస్టలు ఏర్పాటువిషయములో రూపు నిబంధనలన్నవి. ఆయా ల్లుమియ కనబర్చలేదు. అట్లుకనుచ్చిక వెంటనే హాస్టలుమో దినంతమాత్రమున దొరతనమువారుయివ్వరు. కాబట్టి దానికి ఆ సుసరించినరూపుప్రకారము పంపినయెడల గవర్నమెంటు వారు సానుభూతి చూపుదురు.

హైస్కూలు

కృష్ణాజిల్లాలో యొక్కచూచినను హైస్కూలురూపము గాకనడుచున్నది. ఏమాలచూచినను బెజవాడనుంచి బంగళా మోటారుమోటారువచ్చుచున్న నాల్గోహైస్కూలును నిర్మించి డి. హైస్కూలు కనుబడినది. ప్రజలు ఇంక హైస్కూలుల కొరడ

మునుంచిది. విద్యవలన నేకాభివృద్ధి జేసికొనడము, విద్యకొరకు హైస్కూలును నుంచిఫలములలో యేర్పరచుకొనడమునుంచి దే. కాని కొన్ని కొన్నిచోట్ల మనముచేయు కార్యములు, మన ముందు ఫలములు యెంతవరకు సదుపాయములు కలిగియుండునో ఆలోచించవలెను. హైస్కూలు పెట్టవలెనని కొంత మంది పెద్దమనుష్యులు బాధ్యతవహించి విశేష యత్నాహము చూపించుచున్నారు. ఇంతవరకును రెండుమాడు సంవత్సరములనుంచి కొంతపనిచేసిననామ్మ భర్తృప్రయోజనముతోడనే ఆపని ఆగిపోవుచున్నది. దానివలన కొంతపనిచేడకయుండదు. ఏదో యత్నాహమువలన హైస్కూలుల కొరకు చందామూలమున రూ. 10,000 లు వసూలు చేయుచున్నారు. అప్పుడు హైస్కూలు పెట్టుచున్నారు. నాల్గోసంవత్సరములు అయినతరువాత పాగుచేసిననామ్మ అయిపోవుచున్నది. దానివలన కష్టములు వచ్చుచున్నవి. అనేకచోట్ల ఈలాగు యత్నాహముచేత చేయుచున్నారు. అని నాయనభవమువారి చెప్పచున్నాను. కనుక ఇవినిలచినా, నిలువకపోయినా రాబోవువారికి చాలబాధగా నుండుంది. పెద్దలు చేసిన కార్యములకు రాబోవువారికి యత్నాహము కలుగుటకు బదులు నిరాశకు కారణమగుచున్నది. కాబట్టి మనముచేయడము జాగ్రత్తగాచేయుట మంచిది. అప్పుడు హైస్కూలు వృద్ధి యగుటకు సందేహములేదు. ఏవిధముగా వృద్ధిచేసికొనవలెనో కొంచెము దూరము ఆలోచించుకొని మార్గాములలో పెట్టినారు, మిగిలినములలో లేదు మున్నగు పరస్పరవైషమ్యములు పోగొట్టుకొని విద్యయందు కేవలము నిష్కళంకమైన మనస్సు పెట్టుకొని బుద్ధిమంతులు కొంతదూరము పనిచేసినట్లయితే పైజిల్లా వారికి బుద్ధిమంతులుగా కనుపించుదురు. కొంచెము తొందరపడి యీ ఆలోచన పెట్టుచున్నారని నా యభిప్రాయము. దొరతనమువారి యభిప్రాయము. రాంజీరావుగారు దీనిని హైస్కూలుగా మార్చవలెనని కోరుచున్నారు. దానికి సంపూర్ణ సానుభూతి యున్నది. అదియెంతవరకు అనుకో నేను జెప్పలేను. డిస్ట్రిక్ట్ ఎడ్యుకేషనల్ అఫీసరుగారు దీనిని పరిశీలనచేసి యెంతవరకు కార్యమును నడుపుటకు సమర్థత కాగలదని యభిప్రాయము నిచ్చినపుడు హైస్కూలును గురించి ఆలోచించెదము. ఇప్పుడు మనము ముఖ్యముగా ఆలోచించవలసినది సంఘ సంస్కరణము నోటిమాటలతో జరుగనదికాదు. ఈ కార్యమునకు ఈ ప్రాంతములో యెటువంటి సదుపాయములు జరుగవలసియున్నదో ఆలోచించవలెను. నిశ్చయముగా అందరికిని దేశమునకు సంస్కారలభము కలుగుటనుగించి అందరు మహాజనులు ఆలోచించి అచ్చటచ్చట సదుపాయములు చేయుటకు సంఘములు ఏర్పాటుచేసి కార్యము నడిపించిన యెడల తప్పకుండ మేలు కలుగునని నా అభిప్రాయము. అట్లుకాని యెడల నెమ్మదిగా కార్యమునుగూని దాని లాభమును విశేషించి చెప్పజాలను.

నెల్లూరుమండల ఉపాధ్యాయసభలు

ఈనెల 6 లేది ఇంకామారుపేట గ్రామములో నెల్లూరు తాలూకా డివిజియనుహాసభయు 20 లేది కోవూరు గ్రామములో కోవూరు తాలూకా చతుర్థమహాసభయు 26 లేది కావలి తాలూకా మహాసభ కావలి గ్రామమునను జరగనున్నవి. 26, 27 లేదుల నెల్లూరుమండల చతుర్థమహాసభ కావలిలో సమావేశము కానున్నది. వైసమావేశములకు ముసగా తాలూకా మండలములయందు గల ప్రతిపాఠశాల యుపాధ్యాయుడును సాధ్యమైనంతవరకు సభలకు హాజరయి అచ్చటజరుగు కార్యక్రమమునందు పాల్గొన ప్రార్థింతులు. ఈడికేలర మాసాంత్యమున మనరాష్ట్రీయ మహాసభ శ్రీవిద్యాంగమంత్రిగారి ఆధిపత్యమున ఏలూరునందు జరుగబోవుచున్నది. కానయిచ్చట మనసంఘములలో గావించిన తీర్మానములను వారికిపంపి తత్ఫలయందును అంగీకరింపబడునట్లును మనసంఘమునకు అర్థకముక గలిగిన దుస్థితిని బాపుకొనగల సర్వప్రయత్నములకును వికమత్యముతో పాటుబడ యెల్లరను వినయభూర్వకముగ ప్రార్థించుచున్నాడను. ప్రతిజిల్లానుండి ఎక్కడు ప్రాతినిధ్యము రాష్ట్రీయమహాసభకు కావలసియున్నదిగాన తత్ప్రయత్నముల వెంటనే ఆలోచింపకోరినాను.

మంచల్ల వెంకటేశ్వర్లు, నెల్లూరుమండలసంఘకార్యదర్శి.

గూడెం మాతలు

20 మూలల డబ్బీ 1-కి రు. 0.2-0 రక్తచేదనములు, బంకనిరేచనములు, జీవనిరేచనములు, అజీర్ణనిరేచనములు, నీటినిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాతలను నూడుపూటలు నేదించిన తోడనే నిలిచిపోవును. నీటిని పిల్లలకుకూడ నాడవచ్చును. వెంటనే గుణ మిచ్చును. అమ్మతాంబూనం డిఫో, మదరాసు - బొంబాయి.

వృత్తాంతలేఖలు

దివితాలాకా వార్తలు

(ఒకవిలేఖరినుండి)

డిప్టీ గ్రేడ్ మునసబుకోర్టు

అవనిగడ్డ డిప్టీ గ్రేడ్ మునసబుకోర్టు అనుపేరుతో ఒక కోర్టు బంధులలో స్థాపించిరి. దివిసీపరయితలు బందరు కోర్టుపని మీద పెట్టుట చాలాదుర్భరముగా వుంటున్నది. ఇదివరలో యిచ్చుట రయతులు యెన్ని సుపాజర్టు యిచ్చుకొన్నను కోర్టును అవనిగడ్డకు మార్చలేదు. ఇచ్చుట కోర్టుకు అద్దెలేకుండా మేజిస్ట్రేటు ఆఫీసుయిచ్చెదమని డిమాండ్ వారు వ్రాసినట్లు తెలియచున్నది. కోర్టును అవనిగడ్డకు మార్చుట ముఖ్యపరము.

జిల్లాబోర్డు క్రొత్తగావేయబోవు రైలులైనను

జిల్లాబోర్డువారు గుడివాడనుండి నర్సాపురముకు ఒక చిన్న ఆయోమార్గమునువేసే నుద్దేశ్యముతో యున్నట్లున్నా ఆందువిషయమై బోర్డులో స్పెషల్ కమిటీ ఒకటియేర్పడినట్లు నన్ను ప్రతిపలమాలమున తెలియవచ్చుచున్నది. దివితాలాకా రైలు సెన్సు కింద సాబకు అధమ పక్షము 7000 యేడువేలరూపయములు పంపుచున్నది. ఈ తాలూకాలో సాఖ్యకరముగు బాటయే యుండియుండలేదు. జిల్లాబోర్డువారు ప్రస్తుతము నోపివేసినదనుచి ఆయోమార్గము ప్రారంభించి గుడివాడమీదుగా నర్సాపురముకు వేయుట యుత్తమమయినదని.

అవనిగడ్డలో హైస్కూలు

జిల్లాబోర్డు వారు అవనిగడ్డలో నాలుగు సంవత్సరముల క్రిందు మధ్యమతరగతి పాఠశాలపెట్టిదానిని యీ సంవత్సరమే కొద్ది నెలలక్రిందునే హైస్కూలు చేసివారుగాని దైర్యము యింకా రిక్కిమను యిచ్చలేదు. స్కూలు రిక్కిమను మంజూరుచేయుట ఆత్యవసరమని విన్నవించుచున్నాము.

దోపిడి

అవనిగడ్డ గొప్పరయతు శేషలెనుంచి అవనిగడ్డకు, 50) రూపాయిలతో వచ్చునుండగా కొందరు వచ్చి వారినిపట్టుకొని పయకను యెత్తుకొనిపోయినట్లు కొద్దిగోజులక్రిందు బోలీసు వారియెదుట రిపోర్టుచేసారు. కేసు డిప్యూటీ కలెక్టరుమీదుట విచారణలో వున్నది.

మాధవరం

(ఒకవిలేఖరి)

కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకా మనగాల జుట్టిట మాధవరం స్త్రీధర్మమాజం కార్యదర్శిని అయ్యదేవర బాలా త్రిపురసుంపంమ్మగారు కార్తీక శు 15 గోజున జేకోధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరపు పంతులుగారిచే స్థాపింపబడిన భారతి యను మాసపత్రికకు చందాను కోరగా ఆతిసంతోషముతో ఏమి తెలియనిస్త్రీలు ఇచ్చిన విరాళములు.

కందిమళ్ల లచ్చమ్మ 0-8.0, కందిమళ్ల లక్ష్మీదేవమ్మ 0.4-0, వోరుగంటి పీరమ్మ 0.2-0, నల్లపాటి వెంకమ్మ 0.2-0, కొండా చంద్రమ్మ 0-2.0, వజ్రపు లక్ష్మీనరసమ్మ 0.1-0, యాగా వీరమ్మ 0.2-0, బమ్మ చంద్రమ్మ 0.2-0, యాగా కోటమ్మ 0.2-0, యాగా నరసమ్మ 0.2-0, కొత్తూరు వెంకట్రామమ్మ 0.2-0, ఆరనపల్లి లక్ష్మీకాంతమ్మ 0.1-0, కనమర్ల పూడి రంగమ్మ 0.1-0, చెల్లా ఆడమ్మ 0.1-0, తెడ్డా శీతారత్నం 0.2-0, కక్కిరేణి లక్ష్మి 0.2-0, నల్లపాటి పల్లమ్మ 0.2-0, తోట కనకమ్మ 0.2-0, చెన్నూరు రంగనాయకమ్మ 0.2-0, తోటమంగమ్మ 0.2-0, శేఖం లలితాంబ 0.2-0, కంది బండ లక్ష్మీనరసమ్మ 0.2-0, భీమవరపు పాపమ్మ 0.2-0, యాగా కృష్ణమ్మ 0.2-0, యాగా చూడమ్మ 0.2-0, తెడ్డ వెంకమ్మగార్లు 0.2-0, గోళ్ల ఆదిలక్ష్మిగారు 0.2-0, కాండ్లూరి శేషమ్మగారు 0.2-0, పల్లాపల్లి లక్ష్మమ్మగారు 0.2-0, తులశి రంగమ్మ 0.2-0, రామిళ్లపల్లి లక్ష్మీనరసమ్మగారు కక్కిరేణి రంగమ్మగారు 0.2-0 చిలుకూరి రాజమ్మగారు 0.4-0 కందిమళ్ల తిరుపరమ్మ 0.2-0, వెంపటి నాగమ్మగారు 0.2-0 తోట జాలమ్మగారు 0.1-0 కనమర్లపూడి రామమ్మగారు 0.2-0 బ్రహ్మజేవుణ్ణ తిరుపరమ్మ 0.2-0 తులశి లక్ష్మీనరమ్మగారు 0.2-0 కాండ్లూరి వెంటటమ్మమ్మ 0.2-0, గుండా వెంకమ్మగారు 0.2-0 సంగపు నరసమ్మ 0.1-0 సంగపు మహాలక్ష్మి 0.1-0 నల్లపాటి జాలమ్మ 0.2-0 భీమవరపు కనకమ్మగారు 0.2-0 యాగా లక్ష్మీనరసమ్మగారు 0.1-0 యాగా కృష్ణమ్మ బాల

కు 0.1-0 గన్నవరపు అచ్చమ్మ 0.2-0, కందిమళ్ల రామమ్మ గారు 0.4-0, వంకాయలపాటి సుబ్బమ్మ 0.2-0, నల్లపాటి కోటమ్మగారు 0.2-0 కక్కిరేణి సీతమ్మ 0.2-0 కందిబండవారమ్మ 0.1-0 భండారు రంగమ్మగారు 0.1-0 చిట్టిపాటి వెంకమ్మ 0.2-0, శేణిగుంట్ల మట్టప్ప 0.2-0, గుండా లచ్చమ్మగారు 0.2-0 రాళ్లబండి అలివేలమ్మ 0.2-0 శేంకారదాదేవి 0.1-0 చందా మొత్తం రు 7.8-0 లో చందా 5 రులు పోను మిగతా 1.8-0 గాంధీపూజానిధికి చేర్చవలయునని కోరుచున్నాను.

ఘంటసాల (దివితాలాకా)

(ఒకవిలేఖరినుండి)

బాలకృష్ణమ్మని వర్తంతుత్సవము

నవంబరు 26:—శ్రీయత గౌరెపాటి బాలకృష్ణమ్మగారు పదునెనిమిది ఏండ్ల ప్రాయముననే సర్వవృద్ధై తమ బంధు మిత్రులను వీడి పరలోక గతులైరి. ఆయన జాపకార్థము ఈ నెల 28 వ తేదీన శ్రీరామమోహన గ్రంథాలయము తరఫున ఆయన వర్తంతుత్సవము జరుపబడెను. వారి బంధుమిత్రులల యొక్కయు గ్రంథాలయ సభ్యులయొక్కయు ఛాయాపటము తీయబడెను. మధ్యాహ్నము సుమారు 3 గంటలకు మంగళవాంఛ్యములతో నగంపంక్తి ర్తనము జయలడేరెను. సాయంత్రము 5 గంటలకు బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలోపాధ్యాయులు మ. రా. శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ కవిగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగెను. ప్రార్థనలతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. ప్రథమమున శ్రీయత గౌరెపాటి బ్రహ్మయ్యగారు క్షుప్తముగ ఈయన జీవితచరిత్రలోని ఉదాహరణములను వివరించుచు ఇతని ఆకస్మిక మరణమునలన గ్రామమునకు తీరనినష్టము వాటిల్లినదనిరి. తదపరి అధ్యక్షులు ఈయనకుని సద్గుణములను అద్భుతమేధాశక్తిని ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. పిమ్మట చింతలపాటి లక్ష్మీపతి కాస్త్రీగారు జీవిత పరమార్థమును గూర్చి కొలదిగ ముచ్చటించిరి. అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసము నందు ఈయనకుని పేర రూ 200 లు కాశ్వర నిధిని సమూర్ప వలెనని కోరిరి. బాల బాలికలకు ను నాలు పోటీపక్షిలో ఉత్తీర్ణులైనవారికిని బహుమతు లివ్వబడెను. అధ్యక్షులకును ఉపన్యాసకులకును కృతజ్ఞతాభివందనము లర్పింపబడినపిమ్మట సభ ముగిసెను.

శ్రీ కా. నాగేశ్వరభద్రుని పరిశ్రమాలయము

ఈ భద్రునిపరిశ్రమాలయము చేయుచున్న పనిని గూర్చి ఇదివరకు తెలిపియున్నాము. ఈ పరిశ్రమాలయములోని వర్గముమీద మంచిబట్టి తయారుగుట్టు యావత్తు జిల్లాభద్రునిబోర్డుకు వికయింపబడుచుండెడిది. కాని ఇటీవల భద్రునిబోర్డులోమాడ విడుదల పందిముగనుండుచే భద్రునిబోర్డువారు ఉత్పత్తి దారులనుండి భద్రుని భారీ రు చేయుట లేదని వినుచున్నాము. అందుచే ఈ పరిశ్రమాలయం వారు రాష్ట్రీయ భద్రునిబోర్డువారిని రూ 2000 లు రుణముకొరికి త్వరలో రాష్ట్రీయభద్రునిబోర్డువారు ఈయనము మంజూరుచేసి పరిశ్రమాలయంవారికి తన ప్రాత్యాహ్మిచ్చెదరుగాక.

శ్రీరామమోహన పుస్తకభాండాగారము

ఈభాండాగారము ప్రస్తుతము పీనస్థితిలోనున్నది. మూలధన పేమియు లేదు. జాతీయవికాసమునకును ప్రజాసామాన్యమున విజ్ఞానవంతులగు నోనరించుటకును గ్రంథాలయములు ఏరమోత్కొన్నపాధనములని పేమగజెప్పనక్కరలేదు. గ్రామస్థులందు పోషకులుగజేరి వివిధ చందాలనొసగి గ్రంథాలయాభివృద్ధి తోడ్పడగోరుచున్నాము.

లక్ష్యపత్రీపూజ

పురాతన ప్రసిద్ధిజెందిన మాయూరి శ్రీజలధీశ్వరస్వామి వారి ఆలయములో ఈసంవత్సరము మాస శివరాత్రినాడు లక్ష్యపత్రీపూజ కడుభక్తి శ్రద్ధలతో జరుపబడెను.

కాలమానము

మాతాలాకా కాలమానము ఇంతవరకు సరిగానేయున్నది. వర్షములు ససాధికమాలముగనున్నది. ఇకమందుకురియు వర్షములు పైరులకు సప్తముకలుగజేయునని రైతు లడుకొనుచున్నారు.

మదనవల్లి

(ఒక విలేఖరినుండి)

కాలమానము

దీశంబరు 2:—కొలదిదినములనుండి వర్షముకురియుచుండి నిన్ను శేడు నిలిచినది. నవీతటాకములకు కొంతనీరు వచ్చినది. రైతాంగమునకు కొంతసంతృప్తి కలిగినది.

పరనమందిరము

శ్రీగిరిరావు పరనమందిరము నెలకొల్పబడి సుమారు నాలుగుమాసములు కావచ్చినది. బరనమందిరముతోబాటు శ్రీ

గిరి రావు భర్తగ్రంథాలయము కూడ జరుపబడుచు దినదినాభివృద్ధి నొంది విరాజిల్లుచున్నది.

నూలుచందా

మహాత్మునికి ప్రతిమానమును 6,7 గురి కంటె ఎక్కువమంది నూలుకానుకలు సమర్పింపకుండుట కోచనీయము. కారణము కావలసినరాటుములు, ప్రతి మున్నగుపరికరములు లేకపోవుటయే. నూలుపంపుటకు, మహాత్మునితపః ప్రభావమున విద్యార్థులు, మరీపలపురు నుత్సుకతైయుండియు తగినపరికరములు పండుబాటులో లేనందున నిడుత్సాహపరులగున, ఆలోభంగులుగను కావలసి వచ్చినది. భద్రునిబోర్డువారు తగు శ్రద్ధవహించిన యట్టిలోపములను తొలగింపగలరనుట సందియములేదు.

ఖద్దరు

సుమారు జనవరిమాసమునుండి యంతవరకు 1000 రులకుత్తైఖద్దరు కర్షు అయినది ఇంతవరకు మయరటుకు కారణము. ఖద్దరు సరకు లేకపోవుటయే. ఇది జరిగి లోపముకాదు. మొదటినుండియు ఖద్దరభిమానులును, కావలసినవారు ను వ్యక్తిగ యితరగ్రామీకులయైన ఆధారపడి తెచ్చుకొనుచున్నారు. ఇకైనను ఖద్దరుబోర్డువారు యట్టి స్వల్పలోపములను నివారణచేసి ఖద్దరు నిర్మాణకార్యక్రమవ్యాప్తికి తోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఖద్దరు లేదనలోపమును తీర్చెదరుగాక యని కోరుచున్నాను.

విద్యార్థి మహాసభ

లోగడ ఆంధ్రపత్రికలో విత్తూరు దత్తమండలముల కొక విద్యార్థిప్రథమమహాసభ జరుపబడిన యావత్తైతనుగూర్చి ప్రకటింప బడియుండెను. ఇతరమండలములనుండి పలువురు విద్యార్థులు వీరియుద్వ్యమప్రయత్నములకు తోడ్పడునట్లు లేఖలను వ్రాసినందున 31-10-24 వ తేదీని వదనపల్లి అన్ని పాఠశాల విద్యార్థులను కలసి యొకసంఘ మేర్పరచి జనవరిమాసములో వదనపల్లిలో ప్రథమమహాసభ జరుపునట్లు తీర్మానించినారు. కొన్ని సంవత్సరములపూర్వ ముండిన యువజనమహాసభను పునరుద్ధరించుటయే వీరియుద్దేశ్యము. తత్కార్యనిర్వహణమునందు కమిటీవాదు నిమగ్నులై యేర్పాటు జేయుచున్నారు. ఏలాటి సహాయముకాని సలహాలనుగాని యిచ్చువారకు కమిటీతరఫున కార్యదర్శులగు యస్. గోవిందరావు, పి. నారాయణరెడ్డి, మదనపల్లి కాలేజివిద్యార్థులు, కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములతో స్వీకరింపగలరు.

డాక్టరు బెనెంటుగారు

డాక్టరు బెనెంటు, డి. కృష్ణమూర్తి ప్రభృతులు దీశంబరు మాసము తే 10 ది లోగా మదనపల్లి వచ్చునట్లు తెలియచున్నది.

అరండేలో జన్మదినోత్సవము

దివ్యజ్ఞానసమాజసభ్యులలో ముఖ్యులును, డాక్టరుబెనెంటుగారి ముఖ్యశిష్యులునగు జి.యస్. అరండేలోగారిజన్మదినోత్సవము మదనపల్లి తత్వజ్ఞాన కళాశాలలోపాధ్యాయ విద్యార్థులచేత 1-12-24 వ తేదీన జయప్రథముగ జరుపబడెను. నాటి దినము కళాశాల మూయబడెను. ఉదయము 8 గంటలకు స్కూలు ర్యాల్ జరిగినది. తరువాత కాలేజీ ఆవరణ మునందుండు మైదానమున అరండేలో గారు మన దేశమునకు విద్యా, మత, సాంఘిక విషయములందు చేసిన, చేయుచున్న సేవను గురించియు ఆంగ్లమున కళాశాల ప్రొఫెసర్లు ప్రసంగించిరి. ఒక రిద్దరు విద్యార్థులు అరండేలుగారి గుణగణములను గురించి ప్రశంసించుచు, వారు విద్యాధులగు యువకులకు మార్గదర్శకులని వ్రాసినదానిని చదివిరి. మధ్యాహ్నము జరిగిన సోషల్స్ లో బాల బాలికలు, సుపాధ్యాయులునుపాల్గొనిరి. తరువాత అల్పాహారపు విందుసంగబడెను.

నాటకము

రాత్రి 9.30 గంటలకు, విశాలమైన వసంతభవనమున చాచా నాటకము విద్యార్థులపాధ్యాయులచేత చక్కగ ప్రదర్శింపబడెను. టికెట్లులేవు. సభికులచే భవనమంతయు నిండియుండెను. ఆంగ్లమున జ్యూలియస్, సీజర్, బ్రహ్మశ్రీ, చిలకమర్తి, లక్ష్మీనరసింహముగారి గయోపాఖ్యానమును, ఉర్దూ భాషయందు కొన్ని రంగములను ప్రదర్శించి సభికుల నానందింపజేసిరి. నాటకకళాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నందులకు కళాకాలాధికారులు ప్రశంసార్హులు.

కొకినాడ

(స్వకీయ విలేఖరి)

భాండాగారమునకు గ్రాంటు ఇయ్యనీయకపోవుట కాకినాడ 1 వ దినంబరు:— శ్రీ. కొ. రా. వెం. కృష్ణారావు భర్తపుస్తక భాండాగారమునకు ప్రభుత్వమువారు ఒక సంవత్సరమునకు ప్రథమమున గ్రాంటు నిచ్చిరి. ఈభాండాగారము విగుల ముఖ్యమైనదనియు ఉపయోగకర మైనదని

యు ప్రభుత్వమువారు గ్రహించియుండిరి. ఉద్యోగియులు ప్రభుత్వమునకులూ కూడ భాండాగారమును దర్శించి చాలమంది అభిప్రాయముల నిచ్చియుండిరి. మ్యూనిసిపాలిటీ వారు సం॥ కు రూ 850 లు చొ॥ 8 కింగ్సుగ్రాంటు సాంక్షిక చేసియుండిరి. ప్రాముఖ్యత వహించిన యీ పెద్దభాండగారము నకు మరల గ్రాంటు యిచ్చుక పోవడమే కాకుండా కాకినాడ తాలూకాలో రువూ సాలు 18 రూ 50 లు చొ॥ యిచ్చుటకు తీర్మానించినపుడు అది యివ్వరాదని ప్రభుత్వము వారు ఉత్తర్వు చేసిరి. ఇందులకు కారణము బోర్డుకు తగినంత ఫండ్స్ లేవు గనుక యివ్వబోలేదనిరి. ఈస్వల్పసామ్యరూపాయలు 50 లు లేకపోతేను, అందుచేత మంజూరు చేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని బోర్డువారు కోరిరి. కాని వెనుకటి అభిప్రాయమును మార్చుకొనలేమని ప్రభుత్వమువారినిరి.

ధూ. వెంకట్రావుగారు

ధూళిపూడి వెంకట్రావు గారు కాకినాడ తాలూకాబోర్డు నకు సూతనముగా ఎన్నుకొనబడిన అభ్యుదయ. ఆయన మూడో బోజుల క్రిందట అధ్యక్ష పదవిని స్వీకరించిరి.

రంపఅడవులు

రంపఅడవుల విషయమై జరుగుచున్న యేర్పాట్లలో ఆ క్షేత్ర సందర్శనములకు పరిశీలించి నివేదికపంపుటకు ఆవుట ప్రత్యేకముగా నొకజిల్లాఫారెస్టు ఆఫీసర్ నేగరురుటయొక్క అనుసరమున తెలుపుటకు యీజిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరు నియమించబడినది. అప్రదేశములో యల్లవరం పంచాయతీ పోలవరం పంచాయతీలును యిప్పటి వరకు భాగముల కలియును.

కాగితపుయంత్రాలు

రాజమహేంద్రవరములో పెట్టిన కాగితపు మిల్లులకు గూర్చి ఎంతవరకు లాభదాయకమోనువిషయమును యోచించుటకు, పరిశ్రమలదైర్ఘ్యము ఇద్దరు జిల్లాఫారెస్టు ఆఫీసర్లును ప్రభుత్వపు పట్టు అనుభవజ్ఞులును చివ్వి పరిశీలించిరి. ఇది బహుశః యీచేపరుమిల్లులకు ప్రభువువారు సాంక్షిక చేయబోవు అప్పుపంపంభములో వచ్చి లోమచున్నది.

గోదావరి ప్రాథమిక విద్యసంఘము

లోకల్ బాడీలు ప్రైవేటువేళ్లు పోషించుచున్న పాఠశాలలలో ప్రైవేటు పెక్కుమూడేర్పాట్లనుగూర్చి ఏపాఠశాలలో అట్టివిపెట్టుటకు విలసినమోచింది తెలియబరచలేదని ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువుచ్చినది. అందునగూర్చి తమ అభిప్రాయములను తెలియజేసినదని జిల్లాలోని లోకల్ బాడీలకు ప్రైవేటుమేనేజరు గోదావరిమండల ప్రాథమికవిద్యాసంఘమువారు వ్రాసికొనిరి. దానివిషయమై మొన్నటివరకు సంఘమువారు రాళించిరి. దైర్ఘ్య ఆఫ్ ఫట్టిక్ ఇన్స్పెక్టర్ క్ ఫలహానిచ్చిన ప్రము వ్రాయ్ ఎలి మెంటరీ స్కూలుకు ప్రైవేటు పెక్కుమూడేర్పాట్లకు విలులేదని యు, హైమాన్స్ క్లతో సంబంధించిపెయిత్ బాగుండునని యు అభిప్రాయముగా సంఘమువారుర్పించిరి.

నిమ్మలూరుక్రింద 9 కులములట్లుచేర్చగలిగినయొ 81 కులములు ఎట్లు క్రొత్తగా చేర్చబయ్య దుగ్గిరాల నూర్యప్రకారావుగారు సంఘమువారు, కొత్త 81 ని జిల్లాలో ఉన్నవనియు అందుల్ల చేసినయొ సమాధానము నొసంగబడిరి.

ప్రాథమిక పాఠశాలలో మొగతికి దైర్ఘ్య మేధా ప్రకారం బోధనచేసినందువలన భిన్నభిన్న భంగశేరముగా నున్నదనియును, తెలుగుబోధనగా జరుగుటలేదనియు అందువలన పూర్వపుపద్ధతి ముగా అక్షరములు, గుణితము, మాటలు బోధించుటకు అంచవలసినదని జిల్లా విద్యాసంఘమువారిని విద్యార్థి భాగిను, రామచంద్రపురం తాలూకా ప్రాథమిక ఉపాధ్యక్ష మేనేజర్ల సంఘమువారు కోరిరి. ఈవిషయమై సంఘసభ్యులకు వచ్చినది యీ పురాతనపద్ధతి మంచిది కాదనియుతుకము కాదనియు జిల్లావిద్యాధికారి అభిప్రాయమిచ్చెనుకీ విశదముగా సంఘాధ్యక్షుడును దుగ్గిరాల మార్గరావుగారును అభిప్రాయమిచ్చిరి. ఉపాధ్యాయసంఘం కోరికకు అనుకూలముగా, యీసంఘమువారు తీర్మాని తీర్మానమునకు, 8 మంది అనుకూలరు, 1 రు ప్రతిహేతురు తలుపును.

డబ్బీ 1-కి కుప్పకు మై రు. 0-8-0

శుత్రెలము పొడలు, బొట్టెపు, నలుపు, న్దులకు రాయటకు ఉపయోగము. అమ్మతాంబనం డిపో, మద - బొంబాయి.

నరసాపురం

(స్వీయవిలేజురి)

కాలమానము

నవంబరు 30:— కాలమాన మిచ్చుడు చాలా పాడుగా నున్నది. జ్వరములు విస్తారముగా గ్రామములో ప్రబలివని. మాకింకను వర్షములు కురియుచుండుటచే ఇప్పుడు పండినపంటకు నష్టము కలగవచ్చును.

గో వ ధ

కలకత్తాలో స్థాపింపబడ్డ గోసంరక్షణసభవారు గోవధ వలన పశువులపంఖ్య యేలేట తగ్గిపోవుచున్నదనియు వ్యవసాయదులకు తగుసౌకర్యములు లేనందునను అందువలన గోవధను మానిపించవలెను. కాన లోకల్ బోర్డుల ఆత్మన్ను జిల్లా మ్యునిసిపల ఆఫ్ఫీసు ను స్థానికాధికారులను గోవధను నిరోధించి అధికారము కలుగులగున మార్పుచేయవలసినదని ప్రతితాలూకాబోర్డులకును మ్యునిసిపల్ కంఘములకును సర్క్యులర్లను క్రిందటి సంవత్సరము మొదట పంపిరి. ఈసంగతి మాతాలూకాబోర్డు మీటింగులో క్రిందటి సం॥ ఆనగా 27-7-28 తాళిఖన విచారణవరాగా అట్టితీర్మానమును ఆనాడు గావించి గవర్న మెంటుకు. పంపిరి. కాని గవర్న మెంటువారు 19-9-28 సం॥ లో వారీచేసిన ఆర్డరులో అట్టిమార్పును చేయుటకు వారంగీకరించలేదు. మద్రాసు గవర్న మెంటువారు రవంగీకారమును 1930 కలకత్తాగవర్నమంఘమువారికి మాతాలూకాబోర్డుల స తెలుపగా ఆసంఘమువారు తిరిగి అతీర్మానమునే యీసంవత్సరముకూడా చేసి గవర్న మెంటువారిని వేడవలెనని వ్రాయగాం మాతాలూకాబోర్డు వారు క్రిందటిమీటింగులో తిరిగి అట్టితీర్మానమునేచేసి గవర్న మెంటుకు పంపుచు వైగా మా జిల్లాలో నన్న ఎమ్. ఎల్. సి. లకుగూడా యీకాగితముల నన్నిటిని పంపిరి. అందుమీదట జి. డి. సామ్యూలు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు కాననభలో దీని విషయమై ప్రశ్నించెదమని మాతాలూకాబోర్డువారికి వ్రాసినది వినుటకు సంతసించుచున్నాను. వారికి కాననభ్యు లందరు సహాయ మగుదురని నమ్ముచున్నాను.

మరణము

సాల్మి నబుయిస్సెవ్వురుగానుండి పింఛెడీసికొనిన ఉర్బలమదనగోపాలముగారు క్రిందటిగురువారములోజన పరమ గతినిజెందిరి. వీరు మారేపువిషయమై చాలాపాటుబడిరి. మారేపును అభివృద్ధిచేయవలెననియు పెద్దపేదలను యిచ్చుటకు వచ్చులగున చేయవలెననియు పోర్టుఅధికారులలోనున్న గవర్న మెంటువారి తోను పిప్పింకంపెనీలతోను ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు నడుపుచునే యుండేవారు.

ఉద్యోగపుసంగతులు

మా పలు కలెక్టరుగారకు వెంగోదాయన్ గారు బి. సి. ఎస్. మిలిటరీ ట్రెయినింగునిమిత్తము తిరుమహాలి వెళ్ళగా ఆయనస్థానే ఒక నెల భీషవరం దీనిజనల్ ఆఫీసరుగారిని యాడివి జనుచార్జీగూడ చూచుచుండవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి.

వేములదీవి ప్రాజెక్టు

ఈనెల 28 వ తేదీని ఆంధ్రపత్రికకు వెంకట్రావుజ్జాగ్రుహుగారు పంపినతంతిని చూచితిని. నేను ఈనెల 20 వ తేదీని ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురింపజేసిన వేములదీవి ప్రాజెక్టు విషయమైన సంగతులు యావత్తు నిరాధారములు, గత్యధారములు, వర్షకరములు నైయున్నవని సదరు వెంకట్రావుజ్జాగ్రు తంతిమూలముగా మీకు తెలియజేసితి. కాని తంతిరువారక

మీ పత్రికకు కాము వ్రాతమూలముగా పలనాయకములు నేను వ్రాసినట్టివి స్పష్టముగా పేర్కొనెదరేమోయని యంత వరకు చూచుచుంటినిగాని తంతిరువారక అవధానిని వారలం వింపలేదు. అయినప్పటికి వెంకట్రావుజ్జాగ్రు ఇంకొకసారి సావకాశ మిచ్చిన బాగుండునని వాకు తోచి ఏయేసంగతులు నేను వ్రాసినవి అబద్ధములో తక్షణమే ఆంధ్రపత్రికలో స్పష్టముగా తెలుపవలెనని కోరుచున్నాను. బాయంటుభక్తాస్మక్ ను ఆయినతరువారక కంపెనీవారికి ప్రతిమూలమైన ఉత్తర్యులేమియు వచ్చియుండలేదని వెంకట్రావుజ్జాగ్రు తంతిలో తెలిసితి. ప్రతిమూలమైన ఉత్తర్యులు వారికిదివరకే వచ్చియున్నవని నేను 20 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో వ్రాసియుండలేదు. నేను 20 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో వ్రాసినసంగతి యేమనగా కంపెనీవారు తగినంతత్రడ్డ పుచ్చుకొనుచున్నట్లు కనబడుటలేదని తెలియబోర్డు వారికి మా కలెక్టరు గారు రిపోర్టు పంపింట్లు వింటిని. ఇందులో కంపెనీ వారికి ప్రతిమూలమైన ఉత్తర్యు లిదివరకే వచ్చియున్న వని యెచ్చట నున్నదికీ ఎట్లు అనుకొనవచ్చును? బాయంటు యిస్సెవ్వును అయినతరు వారక కలెక్టరుగారి వద్దనుండిగోని బోర్డుయొద్దనుండిగాని ఉత్తర్యులువచ్చినదాకా ఉండి ఆఉత్తర్యులను పత్రికలకు పంపినచో సమంజసముగా నుండెడిది. నేను 20 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికకు వ్రాసినసంగతులు వాటాదారులకోరకు మాత్ర మయియున్నవి. వాటాదారులు కూడా నేననుకొనినయట్లే గుంటూరులో సమావేశమైయుదు యేమిచేయవలెనో ఆలోచించుచున్నట్లు వినుటకు సంతసించుచున్నాను. ఒక్కనూచనమత్రము యిచ్చటివాటాదారులకు తెలియబరచుచున్నాను. వారు వెంటనే కృష్ణా కలెక్టరుగారినిచ్చి బెజవాడలోనున్న చూపరింపెండింగు యింజనీయరు గారినిచ్చి కలుసుకొని వారితో మాట్లాడిచ్చి వారు తెలియబోర్డును చీపుయింజనీయరుగారినిచ్చి పంపిన రిపోర్టులకు న్ను అందు ఆప్రెయిధికారులతీర్మానములకును నకళ్లను సంపాదించి ముందుజరుపవలసిన సంగతిని గురించి ఆలోచింపవగును. కంపెనీ అభివృద్ధివిషయమై అప్పుడు వారెట్టివర్షను దీసికొనిన ను తీసుకొనవచ్చును. అందుకు అర్హులైయుండురు.

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు దీపము

సాధారణముగా ప్రతిదీపము బాటరి, బల్బుతో సహా ధర 1 కి రు 2-8-0. వైన తెలుపబడినది పెద్దతెమ్మగలది 1 కి ధర రు 8-0-0. స్కాట్ దీపము (తెల్లని, ఎత్తని, ఆకపచ్చ తెమ్మగలది) 1 కి ధర రు 2-8-0. సైకోదీపము 1 కి ధర రు 5-0-0. చేతిలాండ్ 1 కి ధర రు 5-0-0. ప్రత్యేకముగా బ్యాటరీ నెల 1 కి రు 0-12-0, బల్బు 1 కి ధర రు 0-6-0. అటోమాటిక్ సిగరెట్లైట్ ధర 1 కి రు 2-0-0. సాదా సిగరెట్లైట్ 1 కి ధర రు 0-12-0. బి. సి. చార్జి ప్రత్యేకము. లిక్విడ్విలాస వర్తకశాల, తపాలపెట్టె నెం. 85, మద్రాసు.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి నెల రూ. 0-2-0 డజ్జ 1 కి 1-4-0 ఈకళితమార్గముతో పండ్లతోముఖులన చిగుళ్లు గట్టిపడును. అల్పముండి రక్తము కారకుండును నోటువర్ధంభములేక యుండును. పండ్లుముత్యములతో తెల్లగా నుండును. అమ్మతాంబనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

వాణికరణవటి:—సంసారసౌఖ్యమునకు రామబాణము వంటిది. ప్రాచీన ఋషులకాలమునుండి భాతువృద్ధికి జయభేరి మోగినది. ఆంగ్లఅయుర్వేద ఓషధులు గల సిద్ధావధము. ఒక మోతాదునకే గుణ మిచ్చునది. ఆశేములువాడి పరీక్షించినది. ఎంతపలచని వీర్యమునైనను గట్టిపర్చి స్వస్థములోను మాత్రములోనుపోయెడి శుక్లనష్టమును మాన్పును. ముసలితనమును, నల్లంపకత్వమును పారదోలి సంసారసౌఖ్యమును, సంతానభాగ్యమును ఇచ్చి పుత్రమలకు సంపదమును, స్త్రీలకు ప్రేమనుగలిగించును. స్త్రీలోలతచే గలుగునీరసము, కాన్యూలగుట వోనడచి చక్కని నరపటుత్వమిచ్చును. మీ యుత్తరములు రహస్యముగా నుంచుడును. 40 మాత్రలు రు 2-0-0 పోస్తేజీవేరు. అయుర్వేద రత్న డాక్టరు ఆచార్యులు, అయుర్వేద రసాయనశాల, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

